

Důvodová zpráva

Důvodová zpráva

I. Obecná část

A. ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Návrh zákona o povinném značení lihu (dále jen „návrh zákona“).

1.2 Definice problému

Ministerstvo financí připravilo v návaznosti na Plán legislativních prací vlády na rok 2012 návrh zákona o povinném značení lihu (dále jen „návrh zákona“), kterým by měl být nahrazen stávající zákon č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu a o změně zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o povinném značení lihu“).

V rámci současného zákona o povinném značení lihu byla v uplynulých letech identifikována řada dílčích nedostatků věcného i legislativního charakteru, resp. řada potenciálních možností inovace právní úpravy. Potřeba řešení těchto problémů byla v uplynulém období identifikována jak ze strany Ministerstva financí a orgánů Celní správy České republiky, tak ze strany výrobců a dovozců lihovin. Naléhavost řešení uvedených nedostatků byla dále podtržena vypuknutím tzv. methylalkoholové aféry v srpnu 2012, která odhalila značný rozsah fungování černého trhu s lihovinami v České republice. Prostřednictvím usnesení vlády České republiky ze dne 3. října 2012 č. 735, k realizaci „plánu nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“, resp. navazujícího usnesení vlády České republiky ze dne 17. října 2012 č. 775 k Informaci o plnění usnesení vlády ze dne 3. října 2012 č. 735 k realizaci „plánu nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“ bylo mimo jiné uloženo Ministerstvu financí do konce roku 2012 předložit vládě k projednání návrh nového zákona o povinném značení lihu obsahujícího vybraná opatření směřující k potlačení černého trhu s lihovinami. Vzhledem k tomu, že uvedenými usneseními vlády byly stanoveny úkoly legislativního i nelegislativního charakteru všem rezortům, které se na potírání černého trhu s lihovinami podílejí, konkrétně ministerstvům financí, průmyslu a obchodu, spravedlnosti,

vnitru, zemědělství a zdravotnictví, předložení návrhu nového zákona o značení lihu je naplněním jednoho z řady úkolů, které byly vládou v této oblasti stanoveny. Kromě opatření realizovaných návrhem nového zákona o povinném značení lihu se jedná zejména o zavedení koncesí na prodej lihovin v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu, sjednocení kontrolních institucí v oblasti státního dohledu nad potravinami v gesci Ministerstva zemědělství, přípravu návrhu nového zákona o návykových látkách v gesci Ministerstva zdravotnictví, revize trestního zákoníku v oblasti trestných činů souvisejících s nelegální výrobou a distribucí lihovin v gesci Ministerstva spravedlnosti a několik dalších opatření k posílení kontrolní činnosti, odhalování trestné činnosti, informačních kampaní a opatření na ochranu dětí a mládeže v gesci dotčených ministerstev. Z rozsahu úkolů uložených vládou v této oblasti je zřejmé, že k realizaci „plánu nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“ je nutné přijmout řadu opatření legislativního i nelegislativního charakteru napříč dotčenými rezorty, v rámci kterých je návrh nového zákona o povinném značení lihu významným legislativním opatřením, nikoliv však jediným opatřením, které je třeba k úspěšné realizaci zmíněného plánu vlády realizovat.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Zákon č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu a o změně zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o povinném značení lihu“) nabyl účinnost 1. července 2005, přičemž se jednalo o zcela nový právní předpis, neboť povinnost značit líh kontrolní páskou nebyla do té doby v právním řádu České republiky upravena. Praktické zkušenosti s více jak šestiletou aplikací zákona vyvolaly potřebu tento zákon několikrát novelizovat, a to zejména za účelem zpřesnění vymezení pojmů a povinnosti značit líh ve spotřebitelském balení, a dále stanovení výjimek, který líh nepodléhá této povinnosti značení. Na základě identifikování potřeby další novely bylo rozhodnuto, vzhledem ke značnému rozsahu navrhovaných změn, o nutnosti nahrazení původního zákona novým návrhem zákona.

Účelem zákona o povinném značení lihu je zejména zamezit nelegální výrobě lihu a zajistit, aby výroba, dovoz, prodej, skladování, distribuce a vývoz lihu probíhal v souladu s platnými právními předpisy, zejména s předpisy, které upravují nakládání s lihem a spotřební daně, a tím zamezit daňovým a celním únikům a zajistit potřebnou ochranu spotřebitele.

Podle současné právní úpravy je zavedena povinnost značit každé spotřebitelské balení lihu, které je určeno pro tuzemský trh, kontrolní páskou, a to takovým způsobem,

aby při otevření spotřebitelského balení došlo ke znehodnocení této pásky.

Kontrolní páska je určena ke značení spotřebitelského balení lihu, neobsahuje spotřební daň a její funkce je výhradně kontrolní.

Každá kontrolní páska je označena tak, aby jednotlivá označení mohla být v rámci zavedení kontrolního mechanismu celními úřady zaevidována na konkrétního odběratele a objednávku, čímž je nastaven kontrolní mechanismus. Označení však nejsou individualizovaná, tedy jedná se o označení série kontrolních pásek, nikoliv o unikátní označení každé jednotlivé kontrolní pásky. Vzhledem ke kontrolní funkci je kontrolní páska ceninou obsahující speciální ochranné prvky proti padělání a pozměňování, přičemž k výrobě kontrolních pásek je využívána Státní tiskárna cenin.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

1.4.1 Orgány Celní správy České republiky

V rámci Celní správy České republiky zákon o povinném značení lihu dopadá jak na celní úřady, tak na Generální ředitelství cel. V této souvislosti je nutné připomenout, že 1. ledna 2013 nabyl účinnosti zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky (dále jen „zákon o Celní správě ČR“), na jehož základě došlo k reorganizaci Celní správy České republiky v podobě transformace někdejšího Generálního ředitelství cel, 8 celních ředitelství a 54 celních úřadů na Generální ředitelství cel, 14 celních úřadů se sídly totožnými se sídly současných vyšších územních samosprávných celků (krajů) a jejich územní pracoviště a Celní úřad Praha Ruzyně.

1.4.2 Česká obchodní inspekce, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, živnostenské úřady, Finanční správa České republiky a Policie České republiky

1.4.3 Výrobci, provozovatelé daňových skladů, dovozci, distributoři a koneční prodejci lihu

1.4.4 Fyzické a právnické osoby jako koneční spotřebitelé

1.5 Popis cílového stavu

Předkládaný návrh zákona, který je naplněním výše uvedeného úkolu vyplývajícího z usnesení vlády, jakož i úkolu uloženého Plánem legislativních prací vlády na rok 2012, by měl přinést řešení, resp. výrazný pozitivní posun v oblasti výroby, povinného značení a distribuce lihu, jakkoliv nelze předpokládat, že černý trh s lihovinami bude jakýmkoliv zákonnými opatřeními vymýcen zcela. Návrh zákona přináší především následující opatření.

1.5.1. Opatření věcného charakteru

- 1.5.1.1. Snížení objemu spotřebitelského balení lihu
- 1.5.1.2. Správný postih zamezující machinacím s kontrolními páskami
- 1.5.1.3. Nové vymezení neznačeného lihu a explicitní zákaz nakládání s neznačeným lihem
- 1.5.1.4. Nová pravidla pro rozlévání lihovin v restauračních a jiných obdobných zařízeních
- 1.5.1.5. Nová úprava registrace osob povinných značit lih
- 1.5.1.6. Zavedení registru osob povinných značit lih vedeného Generálním ředitelstvím cel včetně zveřejnění klíčových údajů z tohoto registru
- 1.5.1.7. Stanovení povinnosti vracet sejmuté neporušené kontrolní pásky celnímu úřadu
- 1.5.1.8. Zavedení nové generace kontrolních pásek
- 1.5.1.9. Zavedení individualizace kontrolních pásek
- 1.5.1.10. Povinný kamerový systém instalovaný na místech značení lihu
- 1.5.1.11. Zavedení registračního systému v rámci distribuce lihu
- 1.5.1.12. Posílení kontrolního systému v rámci trhu s lihem
- 1.5.2.13. Posílení kontrolních a sankčních kompetencí správních orgánů

1.5.2. Opatření legislativního charakteru

1.5.2.1. Odstranění systematických a terminologických nepřesností právní úpravy a její celková modernizace

Zákon o povinném značení lihu již ve své legislativně technické a systematické podobě neodpovídá požadavkům kladeným na moderní právní předpis, zejména požadavkům terminologické jednoty, vnitřní bezrozpornosti, přehlednosti a systematickosti. Předkládaný návrh zákona proto usiluje zejména o následující změny:

- odstranění rozporů v používané terminologii tak, aby konkrétní pojmy nebyly používány v různých významech či pro jeden význam nebylo používáno více pojmů s nevyjasněným vzájemným výkladovým vztahem,
- omezení úvodních definic pojmů pouze na ty, které jsou v dalších ustanoveních zákona skutečně používány a které nelze bez dalšího dovodit z jiných předpisů,
- omezení počtu legislativních zkratk s jejich potenciálně sporným výkladem,
- odstranění nenormativních poznámek pod čarou,
- zpřehlednění právní úpravy pomocí jejího rozdělení do kratších paragrafů a odstavců spolu se systémem podrobného členění předpisu s využitím nadpisů jednotlivých paragrafů.

1.5.2.2. Vyšší stupeň provázanosti s právní úpravou spotřebních daní

Povinné značení lihu slouží především ke kontrolním účelům ve vztahu k řádnému

výběru spotřební daně z lihu, přičemž se jedná o tzv. vnitrostátní identifikační značení používané pro daňové účely ve smyslu ustanovení čl. 39 odst. 1 Směrnice Rady č. 2008/118/ES o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS, v platném znění. V této souvislosti je třeba zajistit užší věcnou i terminologickou vazbu návrhu zákona na zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebních daních“), resp. na citovanou evropskou směrnici, jakkoliv nadále zůstane zachován princip, podle něhož kontrolní páska, kterou je líh označen, neobsahuje spotřební daň a její funkce je výhradně kontrolní. Užší sepejetí problematiky povinného značení lihu s problematikou správy spotřebních daní je v návrhu zákona zajištěno zejména:

- výslovnou deklarací účelu povinného značení lihu v ustanovení § 1 písm. a) návrhu zákona, přičemž tímto účelem je správa spotřební daně z lihu,
- stanovením působnosti podle návrhu zákona správci spotřební daně z lihu (v současnosti se nejedná o věcnou změnu, neboť jak působnost podle zákona o povinném značení lihu, tak působnost k výkonu správy spotřebních daní vykonávají celní orgány; vzhledem k dlouhodobě plánovanému převodu druhé z uvedených působností na orgány Finanční správy České republiky je však na místě zvolit legislativní vymezení kompetence podle návrhu zákona ve vazbě na správce spotřební daně z lihu a nikoliv ve vazbě na konkrétním názvem jmenovaný správní orgán),
- plným podřízením výkonu působnosti podle návrhu zákona procesnímu režimu zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), a to pouze s výjimkou řízení o správních deliktech,
- vyšším stupněm legislativně technického sjednocení se zákonem o spotřebních daních v případě shodných nebo obdobných institutů, a to v návaznosti na novelu zákona o spotřebních daních č. 407/2012 Sb., která nabyla účinnosti 1. ledna 2013 (dále jen „novela zákona o spotřebních daních 2013“); v právní úpravě spotřebních daní tak od 1. ledna 2013 došlo například k více či méně komplexnímu přeformulování úpravy správního trestání a úpravy výkonu specifických kontrolních působností v oblasti spotřebních daní, stejně jako k nahrazení pojmu „celní úřad“ pojmem „správce daně“ ve vztahu k vymezení působnosti k výkonu správy spotřebních daní.

1.5.2.3. Zpřesnění úpravy správního trestání

Nad rámec dosavadní právní úpravy v zákoně o povinném značení lihu má předložený

návrh zákona za cíl též sjednotit obsah zákona tak, aby byla přesně definována práva a povinnosti z něj vyplývající v návaznosti na úpravu správního trestání a právní úprava odpovídala soudobým zásadám právní úpravy správního trestání. Vzhledem k tomu, že současná právní úprava činí v praxi interpretační potíže, je nutné upravit některá ustanovení v souladu s výše zmíněnými zásadami, aby byly všechny skutkové podstaty správních deliktů stanoveny v návaznosti na stanovení konkrétní hmotněprávní povinnosti. V závažných případech se upravuje sankce ve výši odvozené od potenciálně uhrazené spotřební daně z lihu a stanoví se další povinnosti při nakládání s kontrolními páskami tak, aby byla eliminována možnost jejich zneužití k označování mimobilančního lihu.

1.5.2.4. Odstranění duplicitních procesních ustanovení

Zákon o povinném značení lihu upravuje řadu procesních institutů (zejména registrace osob povinných značit líh), přičemž tak činí se snahou o jejich komplexní uchopení bez vazby na obecné procesní předpisy. Tím dochází nejen k nadbytečnému normování procesních pravidel obecného charakteru, ale zejména k výkladové nejasnosti právní úpravy a obtížím při její praktické aplikaci. Návrh zákona proto prostřednictvím výše uvedeného pravidla o subsidiárním použití daňového řádu usiluje o eliminaci nadbytečných procesních ustanovení v právní úpravě značení lihu, která by měla normovat toliko specifická procesní pravidla, která neobsahuje daňový řád jako procesní předpis obecného charakteru. To platí zejména pro zmíněnou úpravu registrace osob povinných značit líh, resp. distributorů lihu, kde návrh zákona usiluje zejména o precizaci hmotněprávních podmínek registrace, zatímco v procesních otázkách spoléhá na úpravu daňového řádu. V neposlední řadě tím dochází též ke zjednodušení návrhu zákona a k posílení jednoty právního řádu.

Cílem nového návrhu zákona je tedy reagovat na dosavadní zkušenosti s prováděním zákona o povinném značení lihu a tím co nejúčinněji zamezit daňovým a celním únikům v oblasti nakládání s lihem, a to způsobem, který zbytečně nezatěžuje poctivé výrobce, provozovatele daňových skladů, dovozce, distributory a konečné prodejce lihu a současně chrání spotřebitele.

1.6 Zhodnocení rizika

Základní riziko představuje nemožnost posílení boje s černým trhem s lihovinami, a to v důsledku legislativních i věcných nedostatků stávajícího zákona o povinném značení lihu.

Ve srovnání se současnou právní úpravou je nezbytné jednoznačně stanovit, který líh má být značen kontrolní páskou a který je z této povinnosti vyjmut. Takto stanovenou

povinnost je poté nutné promítnout také do jednotlivých skutkových podstat správních deliktů tak, aby odpovídaly jak zásadám právní úpravy správního trestání, tak i potřebám praxe, a upravit výši sankce podle závažnosti protiprávního jednání. Jako příliš benevolentní se jeví stávající úprava velikosti spotřebitelského balení lihu.

Současný zákon neobsahuje jednoznačné podmínky, za kterých je možné rozlévání lihovin v restauračních a podobných zařízeních. Údaje na kontrolní pásce nedefinují přesně obsah lihu ve spotřebitelském balení. Současně je třeba dále posílit systém ochrany kontrolních pásek proti padělání. Současné kontrolní pásy nemají individuální nezaměnitelné označení.

V případě osob povinných značit líh lze postrádat kvalitně koncipovaný systém registrace s jasně danými podmínkami, zejména bezdlužnosti a spolehlivosti. V případě distributorů lihu pak režim jejich registrace současná úprava neupravuje vůbec. Neexistence povinné kauce v případě osoby povinné značit líh, resp. distributora oslabuje vynutitelnost a účinnost případných sankcí, jimiž je postihováno porušení povinností při značení lihu, resp. při nakládání s ním.

Není řešen postup v případě změny místa značení lihu před její realizací. Tím dochází ke ztížení kontrolní činnosti. Z hlediska eliminace dalšího použití sejmutých kontrolních pásek k legalizaci mimobilančního lihu není stanovena povinnost jejich navrácení celnímu úřadu. V oblasti výběru spotřební daně tak může docházet ke značným finančním únikům, přičemž současná právní úprava neumožňuje reagovat na takové porušení zákona odpovídající sankcí. V případě, že není znám vlastník věci, v jejímž případě by jinak bylo možné uložit její propadnutí podle zákona o povinném značení lihu, správní orgán v současnosti nemá oprávnění tuto věc zabrat.

V obecnější rovině je třeba eliminovat rizika plynoucí z četných výkladových nejasností týkajících se textu zákona o povinném značení lihu, které komplikují aplikační praxi. Konečně je třeba posílit kontrolní a sankční kompetence jiných orgánů státní správy, než celních orgánů, neboť také tyto další orgány při výkonu své působnosti mohou přijít s porušováním povinností při značení lihu do kontaktu.

2. Návrh variant řešení

2.1 Návrh možných variant řešení včetně varianty nulové

2.1.1. Snížení objemu spotřebitelského balení lihu

2.1.1.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Ponechání stávající právní úpravy beze změny. S touto variantou bylo pracováno do vypuknutí tzv. methylalkoholové aféry. S ohledem na usnesení Vlády České republiky č. 735 k realizaci „plánu nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“ nepřipadá nulová varianta při posuzování nové právní úpravy v úvahu.

2.1.1.2. Varianta 2 – Snížení objemu spotřebitelského balení na 3 litry

Snížení spotřebitelského balení na 3 litry bez omezení použitého materiálu.

2.1.1.3. Varianta 3 – Snížení spotřebitelského balení na 1 litr s výjimkou spotřebitelského balení ve skle, za podmínky, že se nenachází v prostoru, ve kterém se prodávají lihoviny pro přímou osobní spotřebu nebo pro jiné přímé osobní užití fyzickou osobou.

Snížení objemu spotřebitelského balení lihu na 1 litr. Výjimkou by měla být pouze spotřebitelská balení ve skle o objemu maximálně 3 litry, která jsou určena k mimořádným příležitostem (dárková balení) a nejsou tedy svým objemem a ani cenou obalu, která se pohybuje kolem 90 Kč, logicky určena pro běžnou přímou osobní spotřebu (nebo pro jiné přímé osobní užití fyzickou osobou) zejména v restauračních zařízeních.

2.1.2. Správní postih zamezující machinacím s kontrolními páskami

2.1.2.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Ponechání stávající právní úpravy, ve které je stanovena povinnost držitele kontrolních pásek zajistit jejich ochranu proti zneužití nebo odcizení. Za porušení této povinnosti může hrozit držiteli kontrolních pásek za stávající právní úpravy pokuta za správní delikt v maximální výši 1 000 000 Kč. Sankcionována je pak skutečnost, že ze strany držitele kontrolních pásek nebyla zajištěna jejich ochrana proti zneužití nebo odcizení, nikoli samotná skutečnost, že došlo k jejich zneužití nebo odcizení.

2. 1. 2. 2. Varianta 2 – Návrh kombinace správních deliktů

Vzhledem k tomu, že současná právní úprava činí v praxi interpretační potíže, je nutné upravit některá ustanovení v souladu se zásadami správního trestání, aby byly všechny skutkové podstaty správních deliktů stanoveny v návaznosti na stanovení konkrétní hmotněprávní povinnosti. V závažných případech se považuje za vhodné upravit sankce ve výši odvozené od potenciálně uhrazené spotřební daně z lihu a stanovit další povinnosti při nakládání s kontrolními páskami tak, aby byla eliminována možnost jejich zneužití k označování mimobilančního lihu.

Navrhuje se kombinace správních deliktů, které na jedné straně postihnou porušení povinnosti držitele kontrolních pásek zajistit ochranu těchto pásek (s možnou zvýšenou sankcí v případě, že toto porušení vedlo ke ztrátě, zničení nebo odcizení kontrolních pásek)

a na druhé straně postihnou ztrátu nebo zničení kontrolních pásek jejich držitelem.

Sankce ve druhém uvedeném případě (resp. zvýšená sankce v případě prvním) by nebyla stanovena pomocí maximální výše pokuty, jak je obvyklé u správních deliktů, ale ve výši odpovídající spotřební dani z lihu připadající na líh ve spotřebitelském balení, který by byl zničenou, ztracenou nebo odcizenou kontrolní páskou označen a uveden do volného daňového oběhu.

Při konstrukci druhé z uvedených sankcí je nutné vycházet ze skutečnosti, že sankcionovat lze z povahy věci pouze porušení konkrétní povinnosti. Touto povinností může být povinnost nezničit a neztratit kontrolní pásky. Za povinnost však nelze považovat to, že dotyčnému nebude kontrolní pásky odcizena. V této souvislosti lze uložit toliko povinnost zajistit ochranu proti odcizení (jejíž porušení postihuje první z uvedených sankcí).

2.1.3. Nové vymezení neznačeného lihu a explicitní zákaz nakládání s neznačeným lihem

2.1.3.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Současný zákon o povinném značení lihu je ve vztahu k vymezení neznačeného lihu a zákazu nakládání s ním sporně formulován, neboť sice zavádí kategorii neznačeného lihu, avšak neobsahuje jasně formulovaný zákaz nakládání s ním. To se projevuje například ve vztahu k velikosti spotřebitelského balení lihu – na jedné straně zákon sice omezuje velikost spotřebitelského balení lihu již dnes na maximální objem 6 litrů (s tím, že líh v nádobách o větším objemu je neznačeným lihem), avšak současně neobsahuje explicitní a výkladově nesporný zákaz nakládání (tedy i prodeje) lihu v nádobách o objemu větším než 6 litrů (tedy zákaz prodeje neznačeného lihu), což v praxi způsobuje výkladové problémy a obtížnost správního postihu.

2.1.3.2. Varianta 2 – Explicitní zákaz nakládání s neznačeným lihem

Vymezení institutu neznačeného lihu by mělo představovat klíčový prvek návrhu zákona. Jednak se předpokládá explicitně zakázat nakládání s neznačeným lihem a dále taxativně vymežit případy, jaký líh se pro účely návrhu zákona považuje za neznačený líh. Obecně přitom nelze neznačený líh ve smyslu návrhu zákona ztotožňovat s lihem, na němž fyzicky absentuje označení kontrolní páskou, neboť za neznačený líh ve smyslu návrhu zákona může být za určitých okolností považován i líh, který kontrolní pásky obsahuje, a naopak ne každý fyzicky neoznačený líh je návrhem zákona považován za neznačený.

Obecně se v rámci zamýšlené varianty ve vztahu k vymezení pojmu neznačeného lihu rozlišují situace, kdy jde o:

- a) líh, na nějž se vztahuje povinnost značit líh (a který je tedy ve spotřebitelském balení),

avšak značení na něm nebylo provedeno, nebo značení sice bylo provedeno, avšak způsob značení nebo použitá kontrolní páska vykazují nejrůznější technické či právní vady,

b) líc, který sice může být v souladu se zákonem řádně označen, avšak je obsažen ve specifické kategorii spotřebitelského balení a současně se nachází v prostoru, kde dochází ke konečnému prodeji lihovin pro osobní spotřebu (zejména restaurační a podobná zařízení) – touto formou dochází k faktickému zákazu používání v uvedených zařízeních lihu ve spotřebitelském balení větším než 1 litr, přičemž spotřebitelské balení o objemu do 1 litru musí být při používání v uvedených zařízeních vyrobeno ze skla,

c) líc, který není ve spotřebitelském balení (a tedy jeho značení z povahy věci nepřichází v úvahu), a to se zákonem taxativně stanovenými výjimkami,

d) líc ve spotřebitelském balení, který v souladu se zákonem nesmí být značen, v jehož případě nejsou splněny povinnosti týkající se dokladů, k jejichž předložení je povinen vývozce,

d) líc, který byl distributorem lihu nebo konečným prodejcem lihu nakoupen od osoby, která není registrovanou osobou povinnou značit líc nebo registrovaným distributorem lihu (v tomto případě tedy opět není vyloučeno, aby se jednalo i o líc jinak označený v souladu se zákonem).

Dále se navrhuje nově uvést výjimky, kdy se líc, na nějž se vztahuje povinnost značit líc, a který je ve spotřebitelském balení, nepovažuje za neznačený, i když je označen porušenou kontrolní páskou. Toto ustanovení by umožnilo rozlévání lihovin v restauračních a podobných zařízeních za předpokladu, že líc bude rozléván ze spotřebitelských balení v počtu nejvýše jednoho balení jednoho druhu od jednoho výrobce, přičemž není omezen počet otevřených odlišných druhů spotřebitelských balení určených k rozlévání lihovin. Nebylo by možné tedy rozlévat z více spotřebitelských balení (lahví), např. vodku od jednoho výrobce u jednoho výdejního (prodejního) místa v provozovně. Pokud je např. v jedné provozovně (např. hotelu nebo zábavním podniku) v každém patře zřízeno jedno výdejní místo (bar), pak v každém takovém místě by mohlo být otevřeno jedno spotřebitelské balení jednoho druhu od jednoho výrobce, označené porušenou kontrolní páskou.

Za neznačený líc by se také nepovažovalo spotřebitelské balení, které je v držení konečného spotřebitele, nesmí se však nacházet v prostorách, ve kterých lze prodávat lihoviny. Tato specifikace je nezbytná pro výklad zákona, a to zejména při aplikaci jednotlivých skutkových podstat správních deliktů.

2.1.4. Nová pravidla pro rozlévání lihovin v restauračních a jiných obdobných

zařízeních

2.1.4.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Tato varianta by i nadále neřešila stav, kdy na jedné straně stojí zákaz nakládat s neznačeným lihem, kterým je i líh ve spotřebitelském balení opatřeným porušenou kontrolní páskou a na druhé straně oprávněný zájem provozovatelů restaurací prodávat rozlévané lihoviny, tudíž nutnost kontrolní pásky porušit. Neomezená tolerance spotřebitelských balení opatřených porušenou kontrolní páskou by pak umožňovala stav, kdy provozovatel např. restauračního zařízení „skladuje“ několik otevřených spotřebitelských balení lihu od jednoho druhu lihoviny (i např. od jednoho výrobce), kdy na základě poznatků z kontrolní a vyhledávací činnosti správce daně je odůvodněná obava, že tento stav nastává zejména v případech, kdy provozovatel „získává“ líh nezdaněný (lihoviny) a tento přelévá opakovaně do již použitých otevřených lahví původně opatřených kontrolní páskou. Dále by neprovedení změny i nadále umožňovalo situaci, kdy prodejce lihovin „skladuje“ a nelegálně prodává destilát z pěstitelského pálení, který je zdaněný zvýhodněnou sazbou spotřební daně z lihu a nesmí být dle zákona o lihu předmětem prodeje. V případě, kdy kontrolní orgán není přímo svědkem vlastního prodeje destilátu z pěstitelského pálení, provozovatel většinou prohlásí, že je tento destilát pro jeho osobní potřebu a nelze jej dle stávající zákonné úpravy postihnout.

2.1.4.2. Varianta 2 – Prodej v restauračních zařízeních omezit zákazem skladování více než jednoho otevřeného spotřebitelského balení lihu od jednoho druhu

Zavedením pravidla, podle něhož by se v prostoru, ve kterém se prodávají lihoviny pro přímou osobní spotřebu, mohlo nacházet pouze jedno spotřebitelské balení lihu jednoho druhu s porušenou kontrolní páskou, by se omezilo přelévání lihovin do řady již použitých obalů/lahví s porušenou kontrolní páskou v restauračních a podobných zařízeních.

2.1.4.3. Varianta 3 – Prodej v restauračních zařízeních omezit zákazem skladování více než jednoho otevřeného spotřebitelského balení lihu od jednoho druhu s výjimkou až 3 ks skleněných spotřebitelských balení opatřených tzv. jednocestným uzávěrem

Obdoba varianty 2 zmírněná možností mít na prodejním místě až 3 kusy skleněných spotřebitelských balení jednoho druhu lihovin za podmínky, že budou opatřena tzv. jednocestným uzávěrem, který znemožňuje opětovné plnění. Tyto jednocestné uzávěry lze účinně umístit (bez možnosti sejmutí) pouze na skleněné obaly.

2.1.4.4. Varianta 4 – Prodej lihovin omezit zákazem skladování destilátů z pěstitelského pálení

Zavedením pravidla, podle něhož se nesmí v prostoru, ve kterém se prodávají lihoviny

(a to nejen pro přímou osobní spotřebu), nacházet líh, který je produktem pěstitelského pálení ovoce, který je zdaňován zvýhodněnou sazbou spotřební daně z lihu a který nesmí být předmětem prodeje, by bylo zamezeno vydávání neznačeného lihu za líh z pěstitelského pálení, který nemusí být značen, případně prodeji lihu z pěstitelského pálení v rozporu se zákonem.

2.1.4.5. Varianta 5 – Prodej v restauračních zařízeních omezit zákazem skladování více než jednoho otevřeného spotřebitelského balení lihu od jednoho druhu s výjimkou až 3 ks skleněných spotřebitelských balení opatřených tzv. jednocestným uzávěrem, a zakázat skladování destilátů z pěstitelského pálení v prostorách, kde se prodávají lihoviny

Současné zavedení pravidel dle varianty 3 a 4.

2.1.5. Nová úprava registrace osob povinných značit líh

2.1.5.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Stávající právní úprava stanoví povinnost registrovat se všem osobám povinným značit líh (výrobcům, dovozcům a provozovatelům daňového skladu), které chtějí uvádět do volného daňového oběhu na území České republiky líh, na který se vztahuje povinnost značení kontrolní páskou. Podmínkou registrace je předložení dokladu, který opravňuje osobu podávající návrh na registraci k podnikání, a prokázání její spolehlivosti a bezúhonnosti. Dosavadní právní úprava obsahuje komplexní úpravu registračního řízení s tím, že pro řízení o registraci se používají přiměřeně ustanovení správního řádu.

2.1.5.2. Varianta 2 – Zavedení registrace podle daňového řádu

Navrhované řešení opouští princip současné komplexní úpravy registračního řízení a subsidiárně ho podřizuje úpravě v daňovém řádu, tzn. stanoví pouze ta pravidla, která překračují rámec obecného procesního postupu registračního řízení stanoveného v daňovém řádu. Daňový řád by měl být aplikován jako subsidiární procesní předpis k novému zákonu o povinném značení lihu.

2.1.5.3. Varianta 3 – Zpřísnění podmínek registrace

V této variantě je kromě zavedení registrace podle daňového řádu navrženo zpřísnění podmínek registrace osob povinných značit líh oproti jejich současné právní úpravě a sledování jejich průběžného plnění registrovanými osobami, neboť všechny podmínky registrace budou muset tyto osoby splňovat po celou dobu registrace. Sledováno by mělo být zejména plnění podmínky bezdlužnosti osobou povinnou značit líh u orgánů Celní správy České republiky a Finanční správy České republiky a plnění podmínky spolehlivosti právnických osob a fyzických osob. Podmínka spolehlivosti se též sleduje u fyzických osob

majících klíčový vliv na fungování registrovaných právnických osob, a to včetně jejich odpovědnosti za působení v právnických osobách v minulosti. Součástí zpřísnění podmínek registrace je např. také stanovení charakteru vhodného místa značení lihu.

2.1.5.4. Varianta 4 – Zpřísnění podmínek registrace vč. zavedení povinnosti poskytnutí kauce

Podstatou tohoto řešení je rozšíření varianty 3 o stanovení nové povinnosti poskytnutí kauce osobou povinnou značit líh jako předpokladu pro registraci. Kauce by byla stanovena na 5 mil. Kč, a to ve výši úměrné výši sankcí, které mohou osobě povinné značit líh hrozit při nedodržení povinností stanovených návrhem zákona. Povinnost poskytnout kauci by měla osoba povinná značit líh moci splnit dvěma způsoby. Prvním způsobem by bylo složení částky v požadované výši na zvláštní účet správce daně. Tato kauce by musela zůstat na zvláštním účtu správce daně po celou dobu trvání registrace osoby povinné značit líh. Druhým způsobem by pak bylo poskytnutí kauce bankovní zárukou v případě, kdy ji správce daně přijme.

2.1.6. Zavedení registru osob povinných značit líh a distributorů lihu vedeného Generálním ředitelstvím cel včetně zveřejnění klíčových údajů z tohoto registru

2.1.6.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Generální ředitelství cel vede již v současné době elektronickou aplikaci Registr značení lihu pro řádné provádění agendy spojené s objednávkami, evidencí a odběrem kontrolních pásek, přičemž některé údaje o odběratelích kontrolních pásek jsou již zveřejňovány na webu Celní správy České republiky. Pokud by však byla ponechána stávající právní úprava, tj. nový zákon o povinném značení lihu by neobsahoval ustanovení týkající se možnosti zveřejňování údajů, tak by tyto informace nemohly být nadále zveřejňovány.

2.1.6.2. Varianta 2 – Umožnění shromažďování a zveřejňování klíčových údajů

Rozsah zveřejňovaných údajů bude jasně vymezen zákonem o povinném značení lihu. Povinnost mlčenlivosti vymezená daňovým řádem se nebude na zveřejňované údaje vztahovat. Spotřebitelé, distributoři lihu a ostatní subjekty budou moci zjišťovat (ověřovat) údaje o osobách, které jsou registrovány ke značení lihu a k distribuci lihu.

2.1.7. Rozšíření povinnosti vrátit kontrolní pásky celnímu úřadu a úprava povinností při přepravě kontrolních pásek

2.1.7.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Ponechání stávající právní úpravy beze změny. Stávající úprava dává držiteli kontrolních pásek povinnost vrátit celnímu úřadu, u kterého byly kontrolní pásky odebrány,

nespotřebované, poškozené či znečištěné kontrolní pásy do 30 dnů od zjištění této skutečnosti, avšak nezakládá odpovědnost držitelů kontrolních pásek za kontrolní pásy předané zahraničním dodavatelům, u nichž zahraniční dodavatel nezajistil dostatečně jejich ochranu. Dále stávající úprava nezakládá povinnost osobám, které nejsou držiteli kontrolních pásek, vracet kontrolní pásy, které neporušené odlepily. V praxi pak dochází k legalizaci mimobílančního lihu tím, že nepoužité a nevrácené či sejmuté kontrolní pásy jsou opětovně nelegálně použity ke značení spotřebitelského balení. Dále stávající zákon neupravuje podmínky přepravy kontrolních pásek na místo značení na území České republiky či na území ostatních států Evropské unie, kde má držitel povoleno místo značení. Přeprava kontrolních pásek je upravena pouze v případě vývozu kontrolních pásek určených ke značení lihu ve třetích zemích, kde má držitel povoleno místo značení (čísla kontrolních pásek musí být uvedena na celním prohlášení). Zjistí-li kontrolní orgán, že osoba přepravuje kontrolní pásy bez dokladu, je složité dokazování, zda je toto nakládání s kontrolními páskami oprávněné či nikoli.

2.1.7.2. Varianta 2 – Rozšíření povinnosti vracení kontrolních pásek na osoby odlišné od držitele, včetně odpovědnosti držitele za kontrolní pásy předané zahraničnímu dodavateli k označení lihu v zahraničí

Zpřísnit a zpřesnit povinnost vrátit správci daně nespotebované, poškozené či znečištěné kontrolní pásy do 30 dnů od zjištění této skutečnosti, resp. do 9 měsíců od jejich převzetí i na kontrolní pásy předané držitelem zahraničnímu dodavateli, který jimi na základě povoleného místa značení měl značit v zahraničí, a rovněž i na osoby, které nejsou držiteli kontrolních pásek.

2.1.7.3. Varianta 3 – Stanovení povinností při přepravě kontrolních pásek

Rozšířit povinnost uvádět čísla kontrolních pásek (určených ke značení lihu ve třetích zemích, kde má držitel povoleno místo značení) na celním prohlášení o povinnost uvádět čísla kontrolních pásek určených ke značení lihu ve státech Evropské unie, včetně území České republiky, na dokladu o přepravě kontrolních pásek.

2.1.7.4. Varianta 4 – Rozšíření povinnosti vracení kontrolních pásek na osoby odlišné od držitele, včetně odpovědnosti držitele za kontrolní pásy předané zahraničnímu dodavateli k označení lihu v zahraničí a stanovení povinností při přepravě kontrolních pásek

Současné zavedení pravidel dle varianty 2 a 3.

2.1.8. Zavedení nové generace kontrolních pásek

2.1.8.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Provedení kontrolní pásky stanoví prováděcí vyhláška k zákonu o povinném značení lihu. Ta mimo jiného stanoví vzor kontrolní pásky, její rozměry, obsahové náležitosti a ochranné prvky, způsob umístění kontrolní pásky na spotřebitelském balení lihu a způsob zařazení do úrovně (intervalu) objemové koncentrace etanolu. Kontrolní pásky je ceninou chráněnou proti padělání kombinací ochranných prvků v použitých materiálech a tisku. Mezi základní ochranné prvky patří použití speciálního ceninového papíru s vodoznakem, bez vlastní fluorescence pod UV světlem, obsahujícího ochranná vlákna délky 6 mm vykazující modrou fluorescenci pod UV světlem, dále pak ofsetový celoplošný podtisk s použitím kombinace ochranných rastrů s irisovým přechodem barev, holografický proužek, liniový měditisk a dotisk evidenčního kódu kontrolní pásky. Tento desetimístný kód (stejný vždy pro celou sérii v počtu dle objednaných kontrolních pásek na základě jedné objednávky) uváděný na každé kontrolní pásce obsahuje registrační odběrné číslo, kód žádosti o přidělení kontrolních pásek, kód intervalu objemu spotřebitelského balení lihu a kód zařazení do úrovně (intervalu) podle obsahu etanolu. Od 26. září 2012 je na kontrolních páskách určených ke značení lihu ve výrobcích obsahujících 20 % objemových etanolu a více uváděn evidenční kód kontrolní pásky s dotiskem slova „NOVÝ“ před a za tento kód provedeným spolu s evidenčním kódem červenou barvou.

2.1.8.2. Varianta 2 – Nový vzor kontrolní pásky

Nový vzor kontrolní pásky by měl mít zcela novou grafickou úpravu a nové uspořádání ochranných prvků provedené tak, aby vzájemně ověřovaly svoji autenticitu (např. překrytí hologramu měditiskem) a znemožnily různé způsoby padělání nebo umožnily snadnější identifikaci padělků. Evidenční označení uváděné na kontrolní pásce by mělo být dvanáctimístné s tím, že by mělo obsahovat nově také údaj o celkovém obsahu lihu ve spotřebitelském balení zaokrouhlený na dvě desetinná místa, který by měl nahradit dosud uváděný interval objemu spotřebitelského balení a interval obsahu etanolu. Současně by měla být zavedena individualizace kontrolních pásek (viz bod 2.1.9.). Ověřovány byly také další možnosti modifikace provedení kontrolní pásky jako je zavedení destrukčních zón/náseků nebo použití tenčího ceninového papíru, které by ztížily sejmutí neporušené kontrolní pásky ze spotřebitelského balení a zamezily jejímu opakovanému použití. Proveditelnost těchto úprav byla konzultována s výrobcem kontrolních pásek Státní tiskárnou cenin. Po vyhodnocení získaných informací bylo zavedení destrukčních zón v kontrolní pásce shledáno jako nevyhovující z důvodu zvýšených nákladů na výrobu těchto pásek a možných problémům při jejich výrobě a aplikaci na spotřebitelská balení lihu. Snížení gramáže papíru používaného pro výrobu kontrolních pásek by mělo být možné realizovat. Touto cestou by

mělo být také dosaženo žádaného efektu účinnějšího nalepení kontrolní pásky na spotřebitelské balení lihu.

2.1.9. Zavedení individualizace kontrolních pásek

2.1.9.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Ponechání stávající právní úpravy beze změny. S touto variantou bylo pracováno do vypuknutí tzv. methylalkoholové aféry. S ohledem na usnesení Vlády České republiky č. 735 k realizaci „plánu nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“ nepřipadá nulová varianta při posuzování nové právní úpravy v úvahu.

2.1.9.2. Varianta 2 – Zavedení individualizace doplněním alfanumerického kódu natištěného na kontrolní pásce

Vhodným řešením pro zvýšení informační a kontrolní funkce kontrolní pásky je zavedení unikátních a neopakovatelných kódů, které by doplnily nebo nahradily stávající kódy generované po sériích. Každý kód by byl nositelem stanovených informací o výrobcí a výrobku tak, aby bylo možné ověřit dostupnými technickými prostředky jeho autenticitu. Možným řešením je změna skladby alfanumerického kódu natištěného na kontrolní pásce a jeho zpracování způsobem umožňujícím strojové čtení. Toto řešení předpokládá zavedení centrálně vedené evidence individualizovaných kontrolních pásek.

2.1.9.3. Varianta 3 – Zavedení individualizace formou zavedení grafického QR kódu

Vhodným řešením pro zvýšení informační a kontrolní funkce kontrolní pásky je zavedení unikátních a neopakovatelných kódů, které by doplnily nebo nahradily stávající kódy generované po sériích. Každý kód by byl nositelem stanovených informací o výrobcí a výrobku tak, aby bylo možné ověřit dostupnými technickými prostředky jeho autenticitu. Možným řešením je připojení grafického QR kódu umožňujícího strojové čtení s vysokou mírou spolehlivosti. Toto řešení předpokládá zavedení centrálně vedené evidence individualizovaných kontrolních pásek.

2.1.9.4. Varianta 4 – Zavedení individualizace formou připojení RFID čipu

Vhodným řešením pro zvýšení informační a kontrolní funkce kontrolní pásky je zavedení unikátních a neopakovatelných kódů, které by doplnily nebo nahradily stávající kódy generované po sériích. Každý kód by byl nositelem stanovených informací o výrobcí a výrobku tak, aby bylo možné ověřit dostupnými technickými prostředky jeho autenticitu. Možným řešením je zakomponování radiofrekvenčního identifikačního čipu (dále jen „RFID čipu“) umožňujícího strojové čtení do materiálu kontrolní pásky. Toto řešení předpokládá zavedení centrálně vedené evidence individualizovaných kontrolních pásek.

2.1.9.5. Varianta 5 – Zavedení individualizace doplněním alfanumerického kódu natištěného na kontrolní pásce v kombinaci s připojeným QR kódem

Vhodným řešením pro zvýšení informační a kontrolní funkce kontrolní pásky je zavedení unikátních a neopakovatelných kódů, které by doplnily nebo nahradily stávající kódy generované po sériích. Každý kód by byl nositelem stanovených informací o výrobcí a výrobku tak, aby bylo možné ověřit dostupnými technickými prostředky jeho autenticitu. Možným řešením je kombinace doplnění alfanumerického kódu natištěného na kontrolní pásce pro čtení lidským okem a duplicitního připojení tohoto kódu formou grafického QR kódu umožňujícího strojové čtení. Toto řešení předpokládá zavedení centrálně vedené evidence individualizovaných kontrolních pásek.

2. 1. 10. Povinný kamerový systém instalovaný na místech značení lihu

2.1.10.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Místa, kde dochází ke značení lihu, nebudou pod přímým dohledem (dozorem) orgánů celní správy, neboť fyzicky prováděný stálý daňový dozor nelze ve všech místech, kde dochází ke stáčení nebo značení lihu, s ohledem na personální náročnost zavést.

2.1.10.2. Varianta 2 – Zavedení povinného kamerového systému

Zavedení povinného kamerového systému znamená vybavit všechny prostory daňového skladu, v nichž osoba povinná značit líh stáčí nebo značí líh, fungujícím kamerovým systémem s fungujícím vzdáleným přístupem pro správce daně. Toto ustanovení zákona zajišťuje možnost sledování prostor, v nichž dochází ke stáčení nebo značení lihu, a to především s cílem kontrolovat, zda zde nedochází k nelegální manipulaci s lihem, tj. zda je toto stáčení nebo značení lihu prováděno osobou povinnou značit líh v souladu s právními předpisy, aniž by musel být v těchto prostorech zaveden fyzický stálý daňový dohled celního úřadu.

2. 1. 11. Zavedení registračního systému v rámci distribuce lihu

2.1.11.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Ponechání stávající právní úpravy beze změny. Zákon o povinném značení lihu upravuje pouze registraci osob povinných značit líh (zejména výrobců a dovozců lihu) a kontrolu těchto osob. Tato opatření nicméně směřují pouze do segmentu výroby a dovozu lihu, zatímco další segmenty trhu s lihem, a to distribuce lihu a jeho následný prodej konečnému spotřebiteli nejsou předmětem regulace obdobné intenzity. Mimobilanční lihoviny se dle zjištění správce daně dostávají na trh nejčastěji až v rámci distribuce vstupem do často

„neúměrně“ dlouhého a pro řadu kontrolních orgánů „nečitelného“ obchodního řetězce.

2.1.11.2. Varianta 2 – Zavedení registračního systému v rámci kompletní distribuce lihu (včetně maloobchodů)

Podstatou řešení je zavedení registru distributorů lihu, do kterého by při splnění registračních kritérií byly zapisovány všechny osoby, které jsou držiteli živnostenského oprávnění na prodej lihu /lihovin – velkoobchod i maloobchod.

2.1.11.3. Varianta 3 – Zavedení registračního systému v rámci distribuce lihu (velkoobchody)

Podstatou řešení je zavedení registru distributorů lihu, do kterého by byly zapisovány osoby, které splní podmínky registrace, včetně toho, že jsou držiteli živnostenského oprávnění na prodej lihu (lihovin) a tento prodej provádějí na velkoobchodní bázi. Návrh se tedy netýká provozovatelů obchodů, restaurací či jiných zařízení, kteří prodávají líc konečnému spotřebiteli. Těmto by měla být uložena povinnost nakupovat líc (lihoviny) buď pouze přímo od registrované osoby povinné značit líc (zejména výrobce nebo dovozce) nebo pouze od registrovaného distributora lihu. Distributoři lihu by byli povinni nakupovat výhradně od registrované osoby povinné značit líc nebo od jiného registrovaného distributora lihu.

2.1.11.4. Varianta 4 – Zavedení registračního systému v rámci distribuce lihu (velkoobchody), přičemž podmínkou pro registraci je složení kauce

Podstatou řešení je zavedení registru distributorů lihu, do kterého by byly zapisovány osoby, které splní podmínky registrace, včetně toho, že jsou držiteli živnostenského oprávnění na prodej lihu (lihovin) a tento prodej provádějí na velkoobchodní bázi. Pro tyto osoby se zároveň navrhuje jako podmínka registrace povinnost složení kauce. Návrh se tedy netýká provozovatelů obchodů, restaurací či jiných zařízení, kteří prodávají líc konečnému spotřebiteli. Těmto by měla být uložena povinnost nakupovat líc (lihoviny) buď pouze přímo od registrované osoby povinné značit líc (zejména výrobce nebo dovozce) nebo pouze od registrovaného distributora lihu. Distributoři lihu by byli povinni nakupovat výhradně od registrované osoby povinné značit líc nebo od jiného registrovaného distributora lihu.

2. 1. 12. Posílení kontrolního systému v rámci trhu s lihem

2.1.12.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Ponechání stávající právní úpravy beze změny. Každá kontrolní páska je v současné době označena tak, aby jednotlivá označení mohla být v rámci zavedení kontrolního mechanismu celními úřady zaevidována na konkrétního odběratele a objednávku. Tento způsob identifikace de facto šarže kontrolních pásek (jedno označení kontrolní pásky je tak vytištěno na všech kontrolních páskách vytištěných na základě jedné objednávky), navíc

s možností jejich užití na široké rozpětí lihovitosti lihovin a objemu spotřebitelských balení, je v současné době nevyhovující pro kontrolní činnost.

2.1.12.2. Varianta 2 – Vytvoření registru kontrolních pásek a zavedení povinnosti osobám povinným značit líh a distributorům předávat vybrané údaje, týkající se kontrolních pásek a spotřebitelských balení lihu jimi označených on-line do tohoto registru

Toto řešení předpokládá vytvoření registru kontrolních pásek, který povede Generální ředitelství cel a který bude obsahovat jedinečná označení kontrolních pásek, které byly řádně odebrány registrovanými osobami povinnými značit líh. Dále předpokládá stanovení povinnosti osobám povinným značit líh a distributorům lihu předávat on-line do tohoto registru vybrané údaje, týkající se identifikace kontrolních pásek, jejich aplikace na spotřebitelská balení lihu, uvedení spotřebitelských balení jimi označených do volného daňového oběhu, jejich přijetí distributorem lihu a následně i konečným prodejcem. Tento registr (internetová aplikace) by podle úrovně uživatelských práv poskytoval informace jak správci daně (např. kontrola základu daně, pohyb k registrovanému distributorovi apod.), tak i ostatním kontrolním orgánům, obchodníkům a konečným spotřebitelům (potvrzení „pravosti“ lihoviny, legitimacy výrobce, legitimacy distributora apod.).

2.1.12.3. Varianta 3 – Zavedení oznamovací povinnosti držitele kontrolních pásek a vytvoření registru kontrolních pásek

Toto řešení předpokládá zavedení oznamovací povinnosti držitele kontrolních pásek (vůči správci daně), která se týká části údajů, které jsou i nyní vedeny držiteli v povinných evidencích, a vytvoření registru kontrolních pásek, který povede Generální ředitelství cel a který bude obsahovat jedinečná označení kontrolních pásek, které byly řádně odebrány registrovanými osobami povinnými značit líh. Do tohoto registru odebraných kontrolních pásek bude mít přístup i podnikatelská veřejnost a koneční spotřebitelé (formou dotazu na konkrétní označení kontrolní pásky v rámci internetové aplikace bude možno ověřit pravost kontrolní pásky a zjistit informaci o subjektu, který tuto kontrolní pásku od správce daně obdržel).

2. 1. 13. Posílení kontrolních a sankčních kompetencí správních orgánů

2.1.13.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Za stávajícího stavu platí, že v případě, že orgány Finanční správy České republiky, České obchodní inspekce, Státní zemědělské a potravinářské inspekce nebo Policie České republiky při výkonu své působnosti zjistí neznačený líh, kontrolní pásky, se kterými je neoprávněně nakládáno, nebo jejich padělky, mohou neznačený líh, kontrolní pásky nebo

jejich padělky zajistit. Následně jsou tyto orgány povinny o každém svém zjištění neprodleně informovat celní úřad, v jehož územním obvodu ke zjištění došlo, postoupit mu věc k přímému vyřízení a současně mu předat zajištěný neznačený líh, kontrolní pásy nebo jejich padělky.

2.1.13.2. Varianta 2 – Rozšíření kompetencí

Dodržování povinností při značení lihu by i nadále zajišťoval primárně správce daně. Nad rámec obecné působnosti správce daně by (podobně jako v současnosti) kontrolními oprávněními disponovaly též další orgány, přičemž se navrhuje posílení kompetencí České obchodní inspekce, Státní zemědělské a potravinářské inspekce a orgánů Finanční správy České republiky k postihu porušování povinností při značení lihu. Oproti stávající právní úpravě by měla být uvedeným orgánům stanovena kompetence k projednání vybraných správních deliktů. Popsané kompetence by pak měly být nově stanoveny i živnostenským úřadům. Předmětné kompetence budou uvedené orgány vykonávat vedle orgánů Celní správy České republiky jako správců daně, jejichž kompetence se v zásadě nemění. Oprávnění zajistit věci by měla při prověřování plnění povinností při značení lihu nebo při nakládání s lihem stejně jako dosud rovněž Policie České republiky při výkonu své působnosti podle jiného zákona.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

3.1.1. Snížení objemu spotřebitelského balení lihu

3.1.1.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Přínosy:

Po přijetí usnesení Vlády České republiky č. 735 k realizaci „plánu nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“ nebyla tato varianta nadále zvažována, protože neřeší úkoly stanovené tímto usnesením.

Náklady:

S touto variantou nejsou spojeny žádné dodatečné náklady.

3.1.1.2. Varianta 2 – Snížení objemu spotřebitelského balení na 3 litry

Přínosy:

Snížení spotřebitelského balení na 3 litry částečně řeší jeden z úkolů usnesení Vlády České republiky č. 735 k realizaci „plánu nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“, avšak bez omezení použitého materiálu nelze předpokládat výraznou eliminaci daňových úniků formou stáčení nelegálně vyrobených lihovin z plastových nádob o velkém objemu,

kteří nejsou běžně určeny konečnému spotřebiteli, ale umožňují snadnější distribuci a nakládání s nelegálním lihem.

Náklady:

Touto změnou by mohly vzniknout v ojedinělých případech „finanční ztráty“ související s případným skladováním či následným prodejem obalů s vyšším objemem, které by pro výrobce lihovin nebyly nadále použitelné. To se týká zejména plastových kanystrů o objemech cca 5 a 6 litrů (v hodnotě cca 10 Kč za kus), které však lze použít k jiným účelům, a tedy prodat. Vzhledem k poměrně dlouhému období mezi schválením výše uvedeného usnesení vlády a nabytím účinnosti nového zákona však lze předpokládat, že výrobci lihovin mají/budou mít dostatečný prostor ke snížení, resp. vyprodání lihovin z těchto zásob. Lze tedy odhadovat, že finanční ztráty podnikatelům/výrobcům lihovin by mohly vzniknout pouze v ojedinělých případech a to maximálně do výše jednotek tis. Kč (např. při skladování 50 kanystrů, resp. cca 1700 PET lahví – vzhledem k objemu obalů a jejich snadné dostupnosti si výrobci lihovin nadměrné zásoby těchto obalů, resp. výrobků v nich, nepořizují – by činily náklady 5 tis. Kč). Náklady na straně správce daně nevzniknou.

3.1.1.3. Varianta 3 – Snížení spotřebitelského balení na 1 litr s výjimkou spotřebitelského balení ve skle, za podmínky, že se nenachází v prostoru, ve kterém se prodávají lihoviny pro přímou osobní spotřebu nebo pro jiné přímé osobní užití fyzickou osobou.

Přínosy:

Snížení objemu spotřebitelského balení lihu na 1 litr řeší jeden z úkolů usnesení Vlády České republiky č. 735 k realizaci „plánu nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“ a plně odpovídá běžné distribuci lihovin v maloobchodě i v restauračním zařízení. Oproti variantě 2 varianta 3 omezuje i distribuci a prodej lihovin ve 2 a 3 litrových PET lahvích, čímž by mělo dojít k výrazné eliminaci daňových úniků formou stáčení nelegálně vyrobených lihovin do levných a snadno manipulovatelných nádob umožňujících snadnější distribuci a nakládání s nelegálním lihem.

Náklady:

Na základě této úpravy by obdobně jako u varianty 2 mohly vzniknout v ojedinělých případech „finanční ztráty“ související s případným skladováním či následným prodejem obalů s vyšším objemem, které by pro výrobce lihovin nebyly nadále použitelné. To se týká zejména plastových kanystrů o objemech cca 5 a 6 litrů (v hodnotě cca 10 Kč za kus) a 2 a 3 litrových PET lahví (v hodnotě cca 3 Kč za kus), které lze použít k jiným účelům, a tedy prodat. Vzhledem k poměrně dlouhému období mezi schválením výše uvedeného usnesení vlády a nabytím účinnosti nového zákona však lze předpokládat, že výrobci lihovin mají/budou mít dostatečný prostor ke snížení, resp. vyprodání lihovin z těchto zásob. Náklady

na straně správce daně nevzniknou.

3.1.2. Správní postih zamezující machinacím s kontrolními páskami

Přínosy:

Varianta 1 neřeší úkol daný usnesením vlády České republiky č. 735 k realizaci „plánu nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“, aby byla návrhem zákona přesně definována práva a povinnosti z něj vyplývající v návaznosti na úpravu správního trestání a právní úprava odpovídala soudobým zásadám správního trestání.

Varianta 2 navrhuje zavedení kombinace správních deliktů, které na jedné straně postihnou porušení povinnosti držitele kontrolních pásek zajistit ochranu těchto pásek (s možnou zvýšenou sankcí v případě, že toto porušení vedlo ke ztrátě, zničení nebo odcizení kontrolních pásek) a na druhé straně postihnou ztrátu nebo zničení kontrolních pásek jejich držitelem (a to s vyšší sankce odpovídající výši spotřební daně z lihu odpovídající lihu potenciálně označenému těmito kontrolními páskami).

Náklady:

Varianta 1 ani varianta 2 nepředpokládá zvýšení nákladů. V případě varianty 2 jsou předpokládány náklady pro daňové subjekty ve výši zvýšených sankcí v případě, že došlo ke ztrátě, zničení nebo odcizení kontrolních pásek, a to i s možností sankce odpovídající výši spotřební daně z lihu odpovídající lihu potenciálně označenému těmito kontrolními páskami.

3.1.3. Nové vymezení neznačeného lihu a explicitní zákaz nakládání s neznačeným lihem

Přínosy:

Varianta 1 neřeší odstranění systematických a terminologických nepřesností stávající právní úpravy. Varianta 2 navrhuje zavedení jasně formulovaného zákazu nakládání s neznačeným lihem a tím ve svém důsledku ve spojení s dalšími terminologickými upřesněními odstraňuje výkladové problémy a obtíže správního postihu.

Náklady:

Varianta 1 ani varianta 2 nepředpokládá zvýšení nákladů.

3.1.4. Nová pravidla pro rozlévání lihovin v restauračních a jiných obdobných zařízeních

3.1.4.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Přínosy:

Setrval by stávající stav neřešící praxi, kdy na jedné straně stojí zákaz nakládat s neznačeným lihem (byť explicitně nevyjádřený), kterým je i líh ve spotřebitelském balení opatřeným porušenou kontrolní páskou a na druhé straně oprávněný zájem provozovatelů

restaurací prodávat rozlévané lihoviny, tudíž nutnost kontrolní pásky porušit. Dále by neprovedení změny i nadále umožňovalo situaci, kdy prodejce lihovin „skladuje“ a nelegálně prodává destilát z pěstitelského pálení, který je zdaněný zvýhodněnou sazbou spotřební daně z lihu a nesmí být předmětem prodeje. V případě, kdy kontrolní orgán není přímo svědkem vlastního prodeje destilátu z pěstitelského pálení, provozovatel většinou prohlásí, že je tento destilát pro jeho osobní potřebu a nelze jej dle stávající zákonné úpravy postihnout.

Náklady:

S touto variantou nejsou spojeny žádné dodatečné náklady.

3.1.4.2. Varianta 2 – Prodej v restauračních zařízeních omezit zákazem skladování více než jednoho otevřeného spotřebitelského balení lihu od jednoho druhu

Přínosy:

Tato úprava by omezila stav, kdy provozovatel např. restauračního zařízení „získává“ líh nezdaněný a tento přelévá opakovaně do již použitých otevřených lahví. Zjednodušení kontrolní činnosti a dokazování představuje částečnou úsporu času a tím i nákladů na straně správce daně a omezením možnosti distribuce nelegálních lihovin je vytvořen předpoklad pro navýšení příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z lihu. I nadále by však mohlo docházet k prodeji destilátů z pěstitelského pálení, které jsou zdaněny zvýhodněnou sazbou daně a nesmí být předmětem prodeje.

Náklady:

Tato změna nevyžaduje žádné zvýšení nákladů na straně podnikatelské veřejnosti ani správce daně. Částečně si toto opatření vyžádá zlepšení logistiky prodeje v restauracích.

3.1.4.3. Varianta 3 – Prodej v restauračních zařízeních omezit zákazem skladování více než jednoho otevřeného spotřebitelského balení lihu od jednoho druhu s výjimkou až 3 ks skleněných spotřebitelských balení opatřených tzv. jednocestným uzávěrem

Přínosy:

Obdoba jako u varianty 2. Tato varianta navíc umožní oproti variantě 2 provozovatelům např. restauračního zařízení skladování na prodejních místech až tří kusů skleněných spotřebitelských balení lihu/lihovin jednoho druhu opatřených tzv. jednocestným uzávěrem, který zamezuje opětovnému plnění lahví.

Náklady:

Stejně jako v případě varianty 2.

3.1.4.4. Varianta 4 – Prodej lihovin omezit zákazem skladování destilátů z pěstitelského pálení

Přínosy:

Tato úprava by zamezila stavu, kdy provozovatel na místech určených k prodeji konečnému spotřebiteli prodává destiláty z pěstitelského pálení, které nesmí být předmětem

prodeje a které jsou zdaňovány zvýhodněnou sazbou spotřební daně z lihu. Zjednodušení kontrolní činnosti a dokazování představuje částečnou úsporu času a tím i nákladů na straně správce daně. Zamezením distribuce destilátů z pěstitelského pálení, které jsou zdaňovány zvýhodněnou sazbou spotřební daně z lihu, je vytvořen předpoklad pro navýšení příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z lihu. Tato úprava by však nezamezila stavu, kdy tento provozovatel např. restauračního zařízení „získává“ líh nezdaněný a tento přelévá opakovaně do již použitých otevřených lahví.

Náklady:

Tato změna nevyžaduje žádné zvýšení nákladů na straně podnikatelské veřejnosti.

3.1.4.5. Varianta 5 – Prodej v restauračních zařízeních omezit zákazem skladování více než jednoho otevřeného spotřebitelského balení lihu od jednoho druhu s výjimkou až 3 ks skleněných spotřebitelských balení opatřených tzv. jednocestným uzávěrem, a zakázat skladování destilátů z pěstitelského pálení v prostorách, kde se prodávají lihoviny

Přínosy:

Tato úprava slučuje přínosy varianty 3 a varianty 4, to znamená, že by bylo zamezeno stavu, kdy provozovatel např. restauračního zařízení „získává“ líh nezdaněný a tento přelévá opakovaně do již použitých otevřených lahví. Současně by však umožňovala provozovatelům např. restauračního zařízení skladování až tří kusů skleněných spotřebitelských balení jednoho druhu opatřených tzv. jednocestným uzávěrem, který zamezuje opětovnému plnění lahví lihovin. Dále by bylo minimalizováno riziko nelegálního prodeje destilátů z pěstitelského pálení, které jsou zdaňovány zvýhodněnou sazbou spotřební daně z lihu. Zjednodušení kontrolní činnosti a dokazování představuje částečnou úsporu času a tím i nákladů na straně správce daně. Omezení distribuce nelegálních lihovin a současně destilátů pěstitelského pálení, které jsou zdaňovány zvýhodněnou sazbou spotřební daně z lihu, vytváří předpoklad pro navýšení příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z lihu.

Náklady:

Tato změna nevyžaduje žádné zvýšení nákladů na straně podnikatelské veřejnosti. Částečně si toto opatření vyžádá zlepšení logistiky prodeje v restauracích.

3.1.5. Nová úprava registrace osob povinných značit líh

3.1.5.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Přínosy:

Tato varianta neřeší potřebu odstranění nedostatků stávající právní úpravy ani potřebu doplnění podmínek registrace, vycházejících ze zkušeností s její praktickou aplikací. Zachovává nesystémovost a nadbytečnost speciální úpravy.

Náklady:

S touto variantou nejsou spojeny žádné dodatečné náklady.

3.1.5.2. Varianta 2 – Zavedení registrace podle daňového řádu

Přínosy:

Navrhované řešení odstraňuje nesystémovost až nadbytečnost současné legislativní úpravy. Neřeší však potřebu odstranění nedostatků stávající právní úpravy ani potřebu doplnění podmínek registrace, vycházejících ze zkušeností s její praktickou aplikací.

Náklady:

S touto variantou nejsou spojeny žádné dodatečné náklady.

3.1.5.3. Varianta 3 – Zpřísnění podmínek registrace

Přínosy:

Zpřísnění podmínek registrace osob povinných značit líh přinese výrazné omezení možnosti zaregistrování osoby, která splňuje stanovené rizikové faktory, při neplnění podmínek registrace pak usnadní její zrušení. Správci daně také umožní eliminovat místa nevhodná ke značení lihu.

Náklady:

Zpřísněné podmínky registrace si vyžádají dodatečné náklady správce daně na pořízení příslušného softwarového vybavení umožňujícího průběžné sledování plnění podmínek registrace po celou dobu registrace (spolu s dalšími navrženými body jsou tyto náklady odhadnuty na částku cca 8 mil. Kč bez DPH) a přinesou mu také nárůst administrativy spojený se zajišťováním průběžné kontroly plnění podmínek registrace.

3.1.5.4. Varianta 4 – Zpřísnění podmínek registrace vč. zavedení povinnosti poskytnutí kauce

Přínosy:

Zpřísnění podmínek registrace osob povinných značit líh přinese výrazné omezení možnosti zaregistrování osoby, která splňuje stanovené rizikové faktory, při neplnění podmínek registrace pak usnadní její zrušení. Správci daně také umožní eliminovat místa nevhodná ke značení lihu. Významným přínosem této varianty bude také zavedení povinnosti poskytnout kauci formou složení hotovosti nebo bankovní zárukou, použitelnou k uhrazení nedoplatků u jednotlivých správců daně.

Náklady:

Zpřísněné podmínky registrace si vyžádají dodatečné náklady správce daně na pořízení příslušného softwarového vybavení umožňujícího průběžné sledování plnění podmínek registrace po celou dobu registrace a správu kaucí. Současně pak přinesou také nárůst administrativy správce daně spojený se zajišťováním průběžné kontroly plnění podmínek registrace a správou kaucí. Pro osoby povinné značit líh bude finanční zátěží povinnost složit před registrací kauci nebo předložit bankovní záruku ve výši 5 milionů Kč.

Související náklady subjektů na bankovní záruku mohou činit 10 až 100 tis. Kč ročně podle zvolené banky, celkového objemu záruk a ratingu subjektu.

3.1.6. Zavedení registru osob povinných značit líh a distributorů lihu vedeného Generálním ředitelstvím cel včetně zveřejnění klíčových údajů z tohoto registru

3.1.6.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Přínosy:

Přínosy v této variantě nejsou žádné – nebudou zveřejňovány žádné údaje a spotřebitel (případně další osoby) se nedostanou k informacím, podle kterých budou schopny identifikovat osobu povinnou značit líh nebo distributora lihu a určit, zda tato osoba je oprávněna ke značení nebo distribuci lihu

Náklady:

S touto variantou nejsou spojeny žádné dodatečné náklady.

3.1.6.2. Varianta 2 – Umožnění shromažďování a zveřejňování klíčových údajů

Přínosy:

Spotřebitel i ostatní subjekty budou mít možnost zjistit informace o osobách, které jsou povinny značit líh nebo distribuují líh. Zákonem bude jasně stanovena struktura zveřejňovaných údajů.

Náklady:

V souvislosti se zveřejňováním údajů v rozsahu stanoveném zákonem vzniknou náklady na úpravu stávajícího registru značení lihu. Konkrétně se bude jednat o rozšíření funkcí tohoto registru, např. evidenci kaucí a rozšíření zveřejňovaných údajů na internetových stránkách Celní správy České republiky. Předpokládané celkové náklady na úpravu stávající aplikace (spolu s rozšířením podle dalších navrhovaných bodů) jsou předpokládány v částce cca 8 mil. Kč bez DPH.

3.1.7. Rozšíření povinností vracet kontrolní pásky celnímu úřadu a úprava povinností při přepravě kontrolních pásek

3.1.4.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Přínosy:

Setrval by stávající stav, který nezakládá odpovědnost držitelů kontrolních pásek za kontrolní pásky předané zahraničním dodavatelům, u nichž zahraniční dodavatel nezajistil dostatečně jejich ochranu, a povinnost osobám, které nejsou držiteli kontrolních pásek, vracet kontrolní pásky, které neporušené odlepily. Současně by setrval stav, který neupravuje podmínky přepravy kontrolních pásek na místo značení na území České republiky či na území ostatních států Evropské unie, kde má držitel povoleno místo značení.

Náklady:

S touto variantou nejsou spojeny žádné dodatečné náklady.

3.1.7.2. Varianta 2 – Rozšíření povinnosti vracení kontrolních pásek na osoby odlišné od držitele, včetně odpovědnosti držitele za kontrolní pásy předané zahraničnímu dodavateli k označení lihu v zahraničí

Přínosy:

Tato úprava by omezila možnost zneužití kontrolních pásek, které byly předány držitelem zahraničnímu dodavateli ke značení lihu v zahraničí, k označení mimobilančního lihu. Obdobně by bylo omezeno zneužití kontrolních pásek, které byly v průběhu distribuce, ať již nechtíc či účelově sejmuty ze spotřebitelských balení lihu. I nadále by však nebyly upraveny podmínky přepravy kontrolních pásek na místo značení na území České republiky či na území ostatních států Evropské unie, kde má držitel povoleno místo značení. Na základě poznatků z kontrolní činnosti správce daně lze předpokládat omezení rozsahu černého trhu a tím zvýšení ročních příjmů ze spotřební daně z lihu.

Náklady:

Tato změna vyžaduje minimální zvýšení administrativní zátěže správce daně a dotčené části podnikatelské veřejnosti, případně fyzických osob.

3.1.7.3. Varianta 3 – Stanovení povinností při přepravě kontrolních pásek

Přínosy:

Tato úprava by omezila možnost zneužití kontrolních pásek, které jsou dopravovány na místo značení, resp. zpřehlednila dokazování, zda je toto nakládání s kontrolními páskami (jejich doprava) oprávněné či nikoli. I nadále by však právní úprava nezakládala odpovědnost držitelů kontrolních pásek za kontrolní pásy předané zahraničním dodavatelům, u nichž zahraniční dodavatel nezajistil dostatečně jejich ochranu, a povinnost osobám, které nejsou držiteli kontrolních pásek, vracet kontrolní pásy, které neporušené odlepily. Na základě poznatků z kontrolní činnosti správce daně lze předpokládat omezení rozsahu černého trhu a tím zvýšení ročních příjmů ze spotřební daně z lihu.

Náklady:

Tato změna vyžaduje minimální zvýšení administrativní zátěže dotčené části podnikatelské veřejnosti. Na straně správce daně nevyžaduje žádné zvýšení nákladů.

3.1.7.4. Varianta 4 – Rozšíření povinnosti vracení kontrolních pásek na osoby odlišné od držitele, včetně odpovědnosti držitele za kontrolní pásy předané zahraničnímu dodavateli k označení lihu v zahraničí a stanovení povinností při přepravě kontrolních pásek

Přínosy:

Tato úprava by omezila možnost zneužití kontrolních pásek, které byly předány držitelem zahraničnímu dodavateli ke značení lihu v zahraničí, k označení mimobilančního

lihu. Obdobně by bylo omezeno zneužití kontrolních pásek, které byly v průběhu distribuce, ať již nechtíc či účelově sejmuty ze spotřebitelských balení lihu. Současně by tato úprava omezila možnost zneužití kontrolních pásek, které jsou dopravovány na místo značení, resp. zpřehlednila dokazování, zda je toto nakládání s kontrolními páskami (jejich doprava) oprávněné či nikoli. Na základě poznatků z kontrolní činnosti správce daně lze očekávat omezení rozsahu černého trhu a tím zvýšení ročních příjmů ze spotřební daně z lihu.

Náklady:

Tato změna vyžaduje minimální zvýšení administrativní zátěže správce daně a dotčené části podnikatelské veřejnosti, případně fyzických osob.

3.1.8. Zavedení nové generace kontrolních pásek

3.1.8.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Přínosy:

Tato varianta neřeší potřebu odstranění nedostatků stávajícího vzoru kontrolní pásky vycházejících z informací o možném padělání kontrolních pásek v asijských padělatelských dílnách. Stávající vzor kontrolní pásky je s drobnou úpravou platný od poloviny roku 2005 a experti na bezpečnost cenin doporučují jeho redesign.

Náklady:

S touto variantou nejsou spojeny žádné dodatečné náklady.

3.1.8.2. Varianta 2 – Nový vzor kontrolní pásky

Přínosy:

Zavedení nového vzoru kontrolní pásky významně přispěje k omezení možností padělání kontrolních pásek. Usnadní identifikaci padělků kontrolních pásek, jejichž kvalita se neustále zvyšuje, a současně by mělo zabránit také zneužívání originálních kontrolních pásek jejich opakovanou aplikací. Doplnění údaje o celkovém obsahu lihu ve spotřebitelském balení do evidenčního označení kontrolní pásky umožní získat přehled o množství lihu označeného kontrolní páskou a přispěje ke snadnější kontrole zdanění tohoto lihu. Přínosy individualizace kontrolních pásek viz bod 2.1.9.

Náklady:

Zavedení nového vzoru kontrolní pásky přinese určité zvýšené náklady na jejich výrobu. Toto navýšení zahrne Státní tiskárna cenin do výrobních nákladů. Zavedení nové struktury evidenčního označení kontrolní pásky si na straně správce daně vyžádá nikoliv zásadní náklady na úpravu aplikace používané pro správu registrací a kontrolních pásek. Náklady na snížení gramáže papíru, ze kterého je kontrolní páska vyrobena, ve výši ceny nového egutéru (matrice na výrobu vodoznaku) pro papírnu, byly vyčísleny Státní tiskárnou

cenin na 250 tis. Kč. Tato částka bude jednorázově rozpuštěna do ceny kontrolní pásky v roce 2013, za kterou ji Státní tiskárna cenin prodává Generálnímu ředitelství cel. Náklady individualizace kontrolních pásek viz bod 2.1.9.

3.1.9. Zavedení individualizace kontrolních pásek

3.1.9.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Přínosy:

Nemá žádné přínosy, neřeší plnění úkolu stanoveného v čl. II odst. 1. písm. d) Usnesení Vlády č. 735, tj. zavedení nového vzoru kontrolní pásky určené ke značení lihu s výrazně lepšími ochrannými prvky

Náklady:

Nevyžaduje žádné dodatečné náklady.

3.1.9.2. Varianta 2 – Zavedení individualizace doplněním alfanumerického kódu natištěného na kontrolní pásce

Přínosy:

Zlepšení ochrany kontrolních pásek proti jejich padělání, zlepšení identifikace potenciálně zneužitelných kontrolních pásek při nahlášení jejich zničení, ztráty či odcizení, možnost dálkového zrušení platnosti konkrétních označení kontrolních pásek, rozšíření nesené informace o značené lihovině, lepší možnost kontroly v maloobchodu, možnost kontroly i veřejností. Řeší úkol uvedený v čl. II odst. 1. písm. d) Usnesení Vlády č. 735, tj. zavedení nového vzoru kontrolní pásky určené ke značení lihu s výrazně lepšími ochrannými prvky. Může být problematické strojové načítání kódů vrácených nebo kontrolovaných kontrolních pásek s poškozenými kódy.

Náklady:

Zvýšení nákladů na výrobu kontrolní pásky v řádu jednotek haléřů na 1 ks. Interpretace kódu je možná pouze pomocí specializované aplikace a dotazu do centrálně vedené evidence. Načítání kódu je komplikované, lze zadávat ručně, což je pomalé, nebo pomocí specializovaných čteček. Náklady na pořízení čteček alfanumerických kódů jsou odhadovány na 5.000 Kč/ks a náklady na rozšíření stávající aplikace Registr značení lihu představují (v souboru s dalšími navrženými body) cca 8 mil. Kč bez DPH.

3.1.9.3. Varianta 3 – Zavedení individualizace formou zavedení grafického QR kódu

Přínosy:

Zlepšení ochrany kontrolních pásek proti jejich padělání, zlepšení identifikace potenciálně zneužitelných kontrolních pásek při nahlášení jejich ztráty, možnost dálkového zrušení platnosti konkrétních označení kontrolních pásek, rozšíření nesené informace

o značené lihovině, lepší možnost kontroly v maloobchodu, možnost kontroly veřejností i pomocí zveřejněné softwarové aplikace pro smartphony. Řeší úkol uvedený v čl. II odst. 1. písm. d) Usnesení Vlády č. 735, tj. zavedení nového vzoru kontrolní pásky určené ke značení lihu s výrazně lepšími ochrannými prvky. Individuální kód je u QR kódu zobrazen vícenásobně, a proto i při případném částečném poškození lze individuální kód sejmout a načíst.

Náklady:

Zvýšení nákladů na výrobu kontrolní pásky v řádu jednotek haléřů na 1 ks. Interpretace kódu je možná pouze pomocí specializované aplikace a dotazu do centrálně vedené evidence. Načítání kódu není komplikované, lze pomocí specializovaných hardwarových čteček, popř. pomocí smartphonu a softwarové aplikace. Náklady na pořízení hardwarových čteček jsou odhadovány na 5.000 Kč/ks a náklady na rozšíření stávající aplikace Registr značení lihu představují (v souboru s dalšími navrženými body) cca 8 mil. Kč bez DPH.

3.1.9.4. Varianta 4 – Zavedení individualizace formou připojení RFID čipu

Přínosy:

Zlepšení ochrany kontrolních pásek proti jejich padělání, zlepšení identifikace potenciálně zneužitelných kontrolních pásek při nahlášení jejich ztráty, možnost dálkového zrušení platnosti konkrétních kódů kontrolních pásek, zvýšení nesené informace o značené lihovině, lepší možnost kontroly v maloobchodu. Řeší úkol uvedený v čl. II odst. 1. písm. d) Usnesení Vlády č. 735, tj. zavedení nového vzoru kontrolní pásky určené ke značení lihu s výrazně lepšími ochrannými prvky. Individuální označení je uloženo v RFID čipu a proto při případném částečném poškození kontrolní pásky lze individuální kód sejmout a načíst. Možnost velmi rychlého načtení označení i ze vzdálenosti několika desítek cm až metrů podle rozsahu RFID čipu.

Náklady:

Zvýšení nákladů na pořízení RFID čipu je kalkulováno až 2,50 Kč/ks bez aplikace do materiálu, ze kterého je kontrolní pásky vyrobena. Interpretace kódu je možná pouze pomocí specializované aplikace a dotazu do centrálně vedené evidence. Načítání kódu je velmi rychlé, lze pomocí specializovaných hardwarových čteček. Náklady na pořízení čteček kódů z RFID čipů jsou odhadovány na 5.000 Kč/ks a náklady na rozšíření stávající aplikace Registr značení lihu představují (v souboru s dalšími navrženými body) cca 8 mil. Kč bez DPH.

3.1.9.5. Varianta 5 – Zavedení individualizace doplněním alfanumerického kódu natištěného na kontrolní pásce v kombinaci s připojeným grafickým QR kódem

Přínosy:

Zlepšení ochrany kontrolních pásek proti jejich padělání, zlepšení identifikace potenciálně zneužitelných kontrolních pásek při nahlášení jejich ztráty, možnost dálkového zrušení platnosti konkrétních označení kontrolních pásek, rozšíření nesené informace o značené lihovině, lepší možnost kontroly v maloobchodu, možnost kontroly veřejností pomocí ručního zadání alfanumerického kódu do internetové aplikace, nebo načtení QR kódu pomocí zveřejněné softwarové aplikace pro smartphony. Řeší úkol uvedený v čl. II odst. 1. písm. d) Usnesení Vlády č. 735, tj. zavedení nového vzoru kontrolní pásky určené ke značení lihu s výrazně lepšími ochrannými prvky. Individuální kód je u QR kódu zobrazen vícenásobně, a proto i při případném částečném poškození lze individuální kód sejmout a načíst.

Náklady:

Zvýšení nákladů na výrobu kontrolní pásky v řádu jednotek haléřů na 1 ks. Interpretace kódu je možná pouze pomocí specializované aplikace a dotazu do centrálně vedené evidence. Načítání kódu není komplikované, lze zadávat ručně alfanumerické kódy, nebo načítat QR kódy pomocí specializovaných hardwarových čteček, popř. pomocí smartphonu a softwarové aplikace. Náklady na pořízení hardwarových čteček jsou odhadovány na 5.000 Kč/ks a náklady na rozšíření stávající aplikace Registr značení lihu představují (v souboru s dalšími navrženými body) cca 8 mil. Kč bez DPH.

3. 1. 10. Povinný kamerový systém instalovaný na místech značení lihu

3.1.10.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Přínosy:

Přínosy v této variantě nejsou žádné – ze strany správce daně nebude existovat možnost přímo dozorovat místa, kde dochází ke značení lihu.

Náklady:

Nevyžaduje žádné dodatečné náklady.

3.1.10.2. Varianta 2 – Zavedení povinného kamerového systému

Přínosy:

Správce daně bude mít možnost dozorovat prostor (daňových skladů), v nichž dochází ke stáčení nebo značení lihu, a to především s cílem kontrolovat, zda je toto stáčení nebo značení lihu prováděno osobou povinnou značit lih v souladu s právními předpisy, aniž by musel být v těchto prostorách zaveden fyzický stálý daňový dohled celního úřadu.

Náklady:

Náklady na pořízení a provoz kamerového systému a záznamového zařízení se předpokládají u osob povinných značit lih s velkým obratem cca 100 až 150 tisíc Kč,

u osob povinných značit líh s malým obratem v řádech desetitisíců Kč. Významné finanční náklady na straně správce daně se nepředpokládají. Vybavení kamerovým systémem měla vztahovat na přibližně 500 míst, kde je líh značen, které přísluší přibližně 300 osobám povinným značit líh.

3. 1. 11. Zavedení registračního systému v rámci distribuce lihu

3.1.11.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Přínosy:

Tato úprava by i nadále neumožňovala účinně sledovat distribuci lihu a jeho následný prodej konečnému spotřebiteli. Mimobilanční lihoviny by se i nadále mohly dostávat na trh vstupem do často „neúměrně“ dlouhého a „nečitelného“ obchodního řetězce.

Náklady:

S touto variantou nejsou spojeny žádné dodatečné náklady.

3.1.11.2. Varianta 2 – Zavedení registračního systému v rámci kompletní distribuce lihu (včetně maloobchodů)

Přínosy:

Toto řešení by umožnilo „zviditelnění“ veškerých osob provádějících distribuci lihu s možností cílené kontroly, omezení vstupu do odvětví osobám, které nesplní zadaná registrační kritéria a z toho plynoucí snížení počtu osob ke kontrole. Realizace tohoto opatření by se pozitivně promítla ve zvýšení příjmů státního rozpočtu.

Náklady:

Tato varianta by představovala zvýšení administrativní zátěže a tím současně i odpovídajících nákladů na širokou podnikatelskou veřejnost, protože by se týkala všech osob, které na základě živnostenského oprávnění mohou prodávat. Na základě této úpravy by mohlo dojít k výraznému omezení dostupnosti prodeje lihovin (maloobchody a restaurační zařízení). Náklady správce daně lze rozdělit v tomto případě na vytvoření/úpravu PC aplikace – registru, které představují (v souboru s dalšími navrženými body) částku cca 8 mil. Kč bez DPH, a zvýšení zatížení správce daně na registrační činnosti a následné kontroly, zda jsou všechny subjekty registrovány a zda splňují podmínky registrace.

3.1.11.3. Varianta 3 – Zavedení registračního systému v rámci distribuce lihu (velkoobchody)

Přínosy:

Toto řešení obdobně jako v případě varianty 2 umožní „zviditelnění“ osob provádějících distribuci lihu velkoobchodním způsobem s možností cílené kontroly, omezení vstupu do odvětví osobám, které nesplní zadaná registrační kritéria a z toho plynoucí snížení počtu osob ke kontrole nebo vyloučení tzv. podomního prodeje lihu pochybného původu.

V současnosti není možné stanovit počet osob, které se zabývají distribucí lihu velkoobchodním způsobem, protože jejich činnost je skryta pod různými živnostenskými oprávněními a celkový počet subjektů není nikým evidován a tudíž není znám. Zavedením povinnosti obchodovat pouze s registrovanými distributory lihu, dojde ke zpřehlednění trhu s lihem a ke zvýšení jistoty obchodníků, že nekoupí líh pochybného původu. Realizace tohoto opatření by se pozitivně promítla ve zvýšení příjmů státního rozpočtu.

Náklady:

Tato varianta by představovala zvýšení administrativní zátěže distributorů lihu – velkoobchodních prodejců lihovin spočívající v plnění povinností v souvislosti s povinnou registrací. Náklady správce daně lze rozdělit v tomto případě na vytvoření/úpravu PC aplikace – registru, které představují (v souboru s dalšími navrženými body) částku cca 8 mil. Kč bez DPH, a vzhledem k předpokládanému omezenému počtu osob zabývajících se velkoobchodní distribucí lihu také na úměrné zvýšení personálního zatížení správce daně.

3.1.11.4. Varianta 4 - Zavedení registračního systému v rámci distribuce lihu (velkoobchody), přičemž podmínkou pro registraci je složení kauce

Přínosy:

Toto řešení obdobně jako v případě varianty 3 umožní „zviditelnění“ osob provádějících distribuci lihu velkoobchodním způsobem s možností cílené kontroly, omezení vstupu do odvětví osobám, které nesplní zadaná registrační kritéria a z toho plynoucí snížení počtu osob ke kontrole nebo vyloučení tzv. podomního prodeje lihu pochybného původu. Zavedením povinnosti obchodovat pouze s registrovanými distributory lihu dojde ke zpřehlednění trhu s lihem a ke zvýšení jistoty obchodníků, že nekoupí líh pochybného původu. Realizace tohoto opatření by se pozitivně promítla ve zvýšení příjmů státního rozpočtu. Povinné složení kauce by zároveň poskytovalo státu „záruku“, že v případě nelegálního chování registrovaných osob by měl stát k dispozici prostředky na úhradu daňových nedoplatků a pokut do výše stanovené kauce.

Náklady:

Tato varianta by představovala zvýšení administrativní zátěže distributorů lihu – velkoobchodních prodejců lihovin spočívající v plnění povinností v souvislosti s povinnou registrací. Navíc jsou pro tuto skupinu náklady spojeny s poskytnutím kauce ve výši 5 mil Kč, kterou lze poskytnout složením částky v hotovosti či poskytnutím bankovní záruky. Náklady na bankovní záruku tak činí cca 10-100 tis. Kč ročně (0, 2% – 2 % z výše bankovní záruky – podle zvoleného bankovního ústavu, celkové výše všech bankovních záruk a v neposlední řadě i ratingu žadatele). Náklady správce daně lze rozdělit v tomto případě na vytvoření/úpravu PC aplikace – registru, které představují (v souboru s dalšími navrženými

body) cca 5 – 7 mil. Kč, a vzhledem k předpokládanému omezenému počtu osob zabývajících se velkoobchodní distribucí lihu také na úměrné zvýšení personálního zatížení správce daně.

3. 1. 12. Posílení kontrolního systému v rámci trhu s lihem

3.1.12.1. Varianta 1 – Zachování stávajícího stavu

Přínosy:

Tato úprava by i nadále neumožňovala účinně kontrolovat „pohyb“ kontrolních pásek jak k osobě povinné značit líh, tak následně kontrolních pásek umístěných na spotřebitelských baleních lihu, která směřují k distributorovi a konečnému spotřebiteli.

Náklady:

S touto variantou nejsou spojeny žádné dodatečné náklady.

3.1.12.2. Varianta 2 – Vytvoření registru kontrolních pásek a zavedení povinnosti osobám povinným značit líh a distributorům předávat vybrané údaje, týkající se kontrolních pásek a spotřebitelských balení lihu jimi označených on-line do tohoto registru

Přínosy:

Toto řešení by umožnilo detailně sledovat „pohyb“ individualizovaných kontrolních pásek jak k osobě povinné značit líh, tak následně její umístění na příslušná spotřebitelská balení lihu, uvedení značeného lihu do volného daňového oběhu a cestu těchto označených spotřebitelských balení lihu k příslušnému distributorovi až následně ke konečnému spotřebiteli. Stav užití kontrolních pásek, resp. pohybu značeného lihu by byl zaznamenán v centrálním registru kontrolních pásek, který by vedlo Generální ředitelství cel a který by dle úrovně uživatelských práv poskytoval informace jak správci daně (kontrola základu daně, pohyb k registrovanému distributorovi apod.), tak i ostatním kontrolním orgánům, obchodníkům a konečným spotřebitelům (potvrzení „pravosti“ lihoviny, legitimacy výrobce, legitimacy distributora apod.). Zpřehledněním pohybu kontrolních pásek a značeného lihu by bylo výrazně omezeno neoprávněné nakládání s kontrolními páskami i distribuce nelegálních lihovin a byl by vytvořen předpoklad pro navýšení příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z lihu.

Náklady:

Tato úprava (kompletní registr kontrolních pásek) by předpokládala vytvoření rozsáhlého „softwaru“ pro plné sledování pohybu kontrolních pásek a kontrolními páskami značených lihovin a rovněž i nezbytnost posílení „hardwaru“ správce daně. Odhad nákladů na celkové řešení byl ze strany jednotlivých prezentujících se firem v širokém rozpětí a postavený na různých základech. Za cenově „atraktivní“ lze považovat nabídky řešení předpokládající jednorázovou vstupní investici ve výši cca 10 mil. Kč s následnými ročními

náklady na provoz systému, které by se pohybovaly kolem 2,5 mil Kč. Ostatní nabídky byly předběžně kalkulovány na 1 ks vydané kontrolní pásky a pohybovaly se od 10 do 50 mil. Kč ročně. Pro podnikatelskou veřejnost by tato úprava představovala výrazné zvýšení administrativy, nezbytnost pořízení čtecích zařízení (jedno zařízení v hodnotě cca 5 tis. Kč) a zřejmě výrazné zpomalení distribuce. V některých částech distribučního řetězce se na základě stávajících znalostí a nabízených technologií nedaří nalézt odpovídající jednoduché a cenově dostupné logistické řešení.

3.1.12.3. Varianta 3 – Zavedení oznamovací povinnosti držitele kontrolních pásek a vytvoření registru kontrolních pásek

Přínosy:

Toto řešení by umožnilo správci daně sledovat některé údaje související s uvedením značeného lihu do volného daňového oběhu (počet kontrolních pásek, objem a druh spotřebitelských balení, objemové procento lihu, EAN kód a identifikaci distributora), které by osoba povinná značit lih předávala správci daně elektronicky (v den, kdy dochází k pohybu lihu). Správce daně by na základě těchto informací mohl snadněji provést kontrolu základu daně, ověřit, zda pohyb lihu je směrem k registrovanému distributorovi lihu, apod.). Dále by systém umožnil sledovat dodávky individualizovaných kontrolních pásek osobě povinné značit lih v centrálním registru kontrolních pásek, který by vedlo Generální ředitelství cel. Ten by dle úrovně uživatelských práv mohl poskytovat nejen informace správci daně, ale i obchodníkům a konečným spotřebitelům (potvrzení legitimacy lihoviny a výrobce). Zpřehledněním pohybu kontrolních pásek a značeného lihu by bylo výrazně omezeno neoprávněné nakládání s kontrolními páskami i distribuce nelegálních lihovin a byl by vytvořen předpoklad pro navýšení příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z lihu.

Náklady:

Pro podnikatelskou veřejnost by tato úprava představovala zvýšení administrativy (reporty z povinných evidencí). Náklady správce daně lze rozdělit v tomto případě na vytvoření/úpravu PC aplikace – registru, které představují (v souboru s dalšími navrženými body) částku cca 8 mil. Kč bez DPH, a vzhledem k možnosti elektronického zpracování údajů předávaných jednotlivými držiteli kontrolních pásek také na nevelké zvýšení personálního zatížení správce daně.

3. 1. 13. Posílení kontrolních a sankčních kompetencí správních orgánů

Přínosy:

Varianta 1 zachovává stávající stav rozsahu kompetencí správních orgánů, což nepovede k posílení a zlepšení koordinace správních orgánů v oblasti kontroly lihu

a lihovin. Varianta 2 navrhuje zefektivnění kontrolní činnosti, čímž dojde k posílení ochrany spotřebitele před nekvalitním lihem a k ochraně poctivě podnikajících subjektů před prodejem mimobilančního lihu.

Náklady:

Varianta 1 nepředpokládá zvýšení nákladů. Varianta 2 nepředpokládá navýšení nákladů a to především proto, že výkon kontroly bude vykonáván kontrolními orgány při výkonu jejich stávajících působností.

3.2 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

3.2.1. Snížení objemu spotřebitelského balení lihu

Varianta 1 neřeší úkol daný usnesením Vlády České republiky č. 735 k realizaci „plánu nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“ a nepřipadá tedy v úvahu. Varianty 2 a 3 tento úkol řeší, avšak v případě varianty 2 je toto řešení při stejných nákladech pouze omezené. Omezení velikosti spotřebitelských balení jednoznačně přispěje k minimalizaci černého trhu s lihovinami v České republice, neboť přinese ztížení nakládání a distribuce s nelegálním lihem. Na základě poznatků z kontrolní činnosti správce daně lze odhadnout omezení rozsahu černého trhu a tím zvýšení ročních příjmů ze spotřební daně z lihu. V případě variant 2 a 3 by mohla podnikatelům/výrobcům v ojedinělých případech vzniknout „finanční ztráta“ v částkách do jednotek tis. Kč. Lze však předpokládat, že omezení rozsahu černého trhu s lihovinami by představovalo zvýšení ročních příjmů ze spotřební daně z lihu.

3.2.2. Správní postih zamezující machinacím s kontrolními páskami

Varianta 1 neřeší úkol daný usnesením vlády České republiky č. 735 k realizaci „plánu nulové tolerance k černému trhu s lihovinami“. Varianta 2 tento úkol řeší zavedením kombinace správních deliktů, což nevyžaduje zvýšení nákladů na straně kontrolních orgánů, může však ve svém důsledku vést k zvýšení nákladů pro kontrolované subjekty. Varianta 2 má za cíl sjednotit obsah zákona tak, aby byla přesně definována práva a povinnosti z něj vyplývající v návaznosti na úpravu správního trestání a právní úprava odpovídala soudobým zásadám právní úpravy správního trestání.

3.2.3. Nové vymezení neznačeného lihu a explicitní zákaz nakládání s neznačeným lihem

Varianta 1 neřeší odstranění systematických a terminologických nepřesností stávající právní úpravy. Varianta 2 bez navýšení nákladů zavádí jasně formulovaný zákaz nakládání s neznačeným lihem a tím ve svém důsledku ve spojení s dalšími terminologickými

upřesněními odstraňuje výkladové problémy a obtíže správního postihu.

3.2.4. Nová pravidla pro rozlévání lihovin v restauračních a jiných obdobných zařízeních

Varianta 1 neřeší stav, kdy na jedné straně stojí zákaz nakládat s neznačeným lihem (byť nestanovený explicitně), kterým je i líh ve spotřebitelském balení opatřeným porušenou kontrolní páskou a na druhé straně oprávněný zájem provozovatelů restaurací prodávat rozlévané lihoviny, tudíž nutnost kontrolní pásky porušit. Dále by neprovedení změny i nadále umožňovalo situaci, kdy prodejce lihovin přelévá a prodává nelegální lihoviny a „skladuje“ a nelegálně prodává destilát z pěstitelského pálení.

Každá z variant 2, 3 a 4 tento problém řeší z jednoho pohledu, a tedy částečně. Varianta 5, která je kompilací předcházejících tří variant, by měla zamezit jak stavu, kdy provozovatel např. restauračního zařízení „získává“ líh nezdaněný a tento přelévá opakovaně do již použitých otevřených lahví, tak minimalizovat riziko nelegálního prodeje destilátů z pěstitelského pálení. Zjednodušení kontrolní činnosti a dokazování ve variantách 2 – 5 představuje částečnou úsporu času a tím i nákladů na straně správce daně, přičemž tato úspora by měla být ve všech případech stejná. Současné omezení distribuce nelegálních lihovin a prodej destilátů pěstitelského pálení, které jsou zdaňovány zvýhodněnou sazbou spotřební daně z lihu, vytváří předpoklad pro navýšení příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z lihu.

Žádná z uvedených variant nevyžaduje zvýšení nákladů na straně podnikatelské veřejnosti.

3.2.5. Nová úprava registrace osob povinných značit líh

Varianta 1 neřeší potřebu odstranění systémových nedostatků stávající právní úpravy ani potřebu doplnění podmínek registrace, vycházejících ze zkušeností s její praktickou aplikací. Varianta 2 tyto požadavky řeší částečně, a to v oblasti systémových nedostatků. Řešení varianty 3 přinese účinnější ochranu před vstupem rizikových osob do podnikání, v němž je umožněno nakládat s prostředky státu v podobě odložené povinnosti spotřební daň přiznat a zaplatit. Varianta 4 přidává možnost použít kauci, kterou poskytla osoba povinná značit líh před svojí registrací, k uhrazení nedoplatků u jednotlivých správců daně.

3.2.6. Zavedení registru osob povinných značit líh a distributorů lihu vedeného Generálním ředitelstvím cel včetně zveřejnění klíčových údajů z tohoto registru

Varianta 1 neřeší potřebu zveřejnit údaje z registrů. Varianta 2 tento požadavek řeší, avšak řešení přináší náklady specifikované v předchozím bodě. Přijetí této varianty však umožní, že distributor lihu, běžný spotřebitel nebo ostatní osoby budou moci ověřit, zda osoba, která s lihem nakládá, je registrovanou osobou povinnou značit líh nebo registrovaným distributorem lihu, což může mít v konečném důsledku i pozitivní dopad na státní rozpočet (snadnější odhalování daňových podvodů a nezákonných machinací s kontrolními páskami), a to v důsledku toho, že tento spotřebitel může ohlásit případné nesrovnalosti správci daně.

3.2.7. Rozšíření povinnosti vracet kontrolní pásky celnímu úřadu a úprava povinností při přepravě kontrolních pásek

Varianta 1 neřeší stávající nežádoucí stav, který nezakládá odpovědnost držitelů kontrolních pásek za kontrolní pásky předané zahraničním dodavatelům, u nichž zahraniční dodavatel nezajistil dostatečně jejich ochranu, a povinnost osobám, které nejsou držiteli kontrolních pásek, vracet kontrolní pásky, které neporušené odlepily. Současně varianta 1 neupravuje podmínky přepravy kontrolních pásek na místo značení na území České republiky či na území ostatních států Evropské unie. Varianty 2 a 3 tento stav řeší pouze z jednoho pohledu, a tedy částečně. Varianta 4, která je kompilací předcházejících dvou variant, by měla omezit možnost zneužití kontrolních pásek, které byly předány držitelem zahraničnímu dodavateli ke značení lihu v zahraničí, k označení mimobilančního lihu. Obdobně by bylo omezeno zneužití kontrolních pásek, které byly v průběhu distribuce, ať již nechtíc či účelově, sejmuty ze spotřebitelských balení. Současně by tato úprava omezila možnost zneužití kontrolních pásek, které jsou dopravovány na místo značení, resp. zpřehlednila dokazování, zda je toto nakládání s kontrolními páskami (jejich doprava) oprávněné či nikoli. Na základě poznatků z kontrolní činnosti správce daně lze očekávat, při minimálním zvýšení administrativní zátěže jeho i dotčené části podnikatelské veřejnosti, případně fyzických osob, omezení rozsahu černého trhu s lihovinami a zvýšení ročních příjmů ze spotřební daně z lihu.

3.2.8. Zavedení nové generace kontrolních pásek

Varianta 1 nepřináší žádné zlepšení stávajícího stavu. Řešení podle varianty 2 přispěje k omezení možností padělání kontrolních pásek, usnadní identifikaci padělků kontrolních pásek a mělo by zabránit také zneužívání originálních kontrolních pásek jejich opakovanou aplikací. Uvádění celkového obsahu lihu ve spotřebitelském balení v evidenčním označení kontrolní pásky umožní získat přehled o množství lihu označeného kontrolní páskou a přispěje ke snadnější kontrole zdanění tohoto lihu (ze současně používaného evidenčního

označení kontrolní pásky je identifikovatelný pouze interval objemu spotřebitelského balení lihu a interval obsahu etanolu ve výrobku označeného kontrolní páskou, což neumožňuje určit přesný obsah lihu v balení). Realizace této varianty by se měla pozitivně promítnout ve zvýšení příjmů státního rozpočtu.

Varianta 2 tyto požadavky řeší za cenu zvýšení nákladů na výrobu kontrolních pásek a zatížení správce daně náklady na úpravu aplikace používané pro správu registrací a kontrolních pásek.

3.2.9. Zavedení individualizace kontrolních pásek

Varianta 1 neřeší úkol uvedený v čl. II odst. 1. písm. d) Usnesení vlády č. 735, tj. zavedení nového vzoru kontrolní pásky určené ke značení lihu s výrazně lepšími ochrannými prvky a proto varianta 1 nepřipadá v úvahu. Varianty 2, 3, 4 a 5 tento úkol řeší.

Varianta 2 je při nízkých jednotkových nákladech nejméně efektivní a nejvíce komplikovaná z hlediska hromadného načítání kódů výrobci lihovin, při kontrole celními orgány a manipulace s kontrolními páskami. Umožňuje jednoduchou kontrolu spotřebiteli zadáním alfanumerického kódu do internetové aplikace. Problematická je v případě poškození kódu.

Varianta 3 je při nízkých jednotkových nákladech poměrně efektivní, komplikace se očekávají v případě kontroly spotřebiteli, protože řešení varianty 3 předpokládá buď vybavení specializovanou čtečkou nebo instalaci specializované aplikace do smartphonu a načtení kódu z kontrolní pásky tímto způsobem. Načtení kódů správci daně je umožněno specializovanou hardwarovou čtečkou, přičemž je garantována vysoká spolehlivost načítaných údajů i v případě částečného poškození grafického QR kódu kontrolní pásky. Hromadné načítání kódů výrobci lihovin, při kontrole správci daně a manipulaci s kontrolními páskami není problematické.

Varianta 4 je při vysokých jednotkových nákladech poměrně efektivní. Kontrola spotřebiteli v této variantě řešení není možná, protože předpokládá načítání kódů pomocí specializované hardwarové čtečky, kterou budou vybaveny pouze kontrolní skupiny správce daně a kontrola spotřebiteli, ačkoliv ve své podstatě amatérská, přesto svým rozsahem velmi významná, v tomto případě nepřipadá v úvahu. Hromadné načítání kódů výrobci lihovin, při kontrole správci daně a manipulaci s kontrolními páskami je však vysoce efektivní.

Varianta 5 je při nízkých jednotkových nákladech velmi efektivní, odstraňuje negativa řešení variant 2 a 3 při zachování všech přínosů daných řešení a představuje variantu řešení s výrazně nižšími náklady než varianta 4. Kontrola spotřebiteli je umožněna dotazem do

centrální evidence buď zadáním alfanumerického kódu do internetové aplikace nebo načtením grafického QR kódu pomocí speciální aplikace ve smartphonu. Načtení kódů správci daně nebo subjekty (osoby povinné značit líh, distributoři lihu) je umožněna specializovanou hardwarovou čtečkou, přičemž je garantována vysoká spolehlivost načítaných údajů i v případě částečného poškození grafického QR kódu kontrolní pásky.

Varianta 1 nepřináší žádné náklady. V případě varianty 2, 3 a 5 je předpokládáno zvýšení ceny kontrolní pásky o vícenásobky vynaložené na jejich pořízení v řádu jednotek haléřů na jednu kontrolní pásku. V případě varianty 4 je předpoklad zvýšení ceny kontrolní pásky až o 2,50 Kč za kus bez aplikace RFID do kontrolní pásky.

Náklady na rozšíření stávající aplikace Registr značení lihu představují ve variantách 2 – 5 (v souboru s dalšími navrženými body) cca 8 mil. Kč bez DPH.

Náklady na nákup čteček pro kontrolní orgány správce daně jsou ve variantě 2 – 5 odhadnuty v částce 5.000 Kč/ks.

Zvýšené náklady na straně daňových subjektů lze předpokládat u variant 2 – 5 z důvodu potřeby instalace automatizované čtečky kódů. Další provozní náklady se předpokládají v podobě zvýšení ceny za pořízení kontrolních pásek.

Lze předpokládat, že počáteční investice na pořízení nového systému evidence kontrolních pásek by přinesla výrazné omezení černého trhu s lihovinami a vyšší výběr spotřební daně. Na straně výrobců a dovozců lihovin by náklady na pořízení potřebných zařízení a administraci evidence kontrolních pásek vynahradila zvýšená poptávka po jejich zdaněných lihovinách.

3. 2. 10. Povinný kamerový systém instalovaný na místech značení lihu

Varianta 1 nepřinese žádné zefektivnění dohledu nad místy, kde dochází ke značení lihu. Podle varianty 2 bude mít správce daně možnost dozorování prostor (daňových skladů), v nichž dochází k stáčení nebo značení lihu, a to především s cílem kontrolovat, zda je toto stáčení nebo značení lihu prováděno osobou povinnou značit líh v souladu s právními předpisy. Varianta 2 se jeví z hlediska hospodárnosti jako nejvhodnější, přičemž účelu, pro který je v těchto případech stálý daňový dohled celních úřadů požadován, bude docíleno.

3. 2. 11. Zavedení registračního systému v rámci distribuce lihu

Varianta 1 neumožňuje účinně sledovat distribuci lihovin a jejich následný prodej konečnému spotřebiteli. Mimobilanční lihoviny by se mohly i nadále dostávat na trh vstupem do často „neúměrně“ dlouhého a pro řadu kontrolních orgánů „nečitelného“ obchodního

řetězce. Varianta 2 tento řetězec „zprůhledňuje“, avšak na základě této úpravy by zřejmě došlo k výraznému a nežádoucímu omezení prodeje lihovin (maloobchody a restaurační zařízení) a ostatních potravin zejména v menších obcích. Přínosy této varianty jsou částečně nahrazeny navrhovanou úpravou v živnostenském zákoně, kterou se rozšiřuje předmět podnikání koncesované živnosti regulující výrobu a úpravu kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin o regulaci jejich prodeje. Varianty 3 a 4 zpřehledňují pohyb lihu/lihovin od osoby povinné značit líh k distributorům lihu – velkoobchodníkům a v rámci velkoobchodních prodejí, tedy části obchodního řetězce, kde lze předpokládat nejslabší místo pro kontrolu, a tedy příležitost „zobchodování – uvedení do oběhu“ mimobílančního lihu. Povinné složení kaucí v případě varianty 4 by zároveň poskytovalo státu „záruku“, že v případě nelegálního chování registrovaných osob by měl stát k dispozici prostředky na úhradu daňových nedoplatků a pokut do výše kaucí. Realizace variant 2, 3 a 4 by se pozitivně promítla ve zvýšení příjmů státního rozpočtu, přičemž u variant 3 a 4 by nebylo toto „zvýšení“ z druhé strany zatíženo případným omezením trhu (snížení počtu míst maloobchodního prodeje) a varianta 4 by navíc dávala předpoklad úhrady značné výše daňových nedoplatků.

Varianta 1 neřeší stávající neuspokojivý stav. Varianty 2, 3 a 4 jej řeší, avšak varianta 2 sebou nese vysoké nároky na podnikatele – maloobchodníky i na správce daně. Varianta 4 přináší navíc náklady pro distributory na poskytnutí kaucí, ale zároveň vytváří státu prostor pro úhradu daňových nedoplatků a pokut.

3. 2. 12. Posílení kontrolního systému v rámci trhu s lihem

Varianta 1 nepřináší žádnou přidanou hodnotu v kontrolní činnosti. Varianta 2 by umožnila detailně sledovat „cestu“ individualizovaných kontrolních pásek jak k osobě povinné značit líh, tak následně její umístění na příslušná spotřebitelská balení lihu, uvedení značeného lihu do volného daňového oběhu a cestu těchto označených spotřebitelských balení lihu k příslušnému distributorovi až následně ke konečnému spotřebiteli. Stav užití kontrolních pásek, resp. pohybu značeného lihu by dle úrovně uživatelských práv poskytoval informace jak správci daně (např. kontrola základu daně, pohyb k registrovanému distributorovi apod.), tak i obchodníkům a konečným spotřebitelům (potvrzení „pravosti“ lihoviny, legitimacy výrobce, legitimacy distributora apod.). Varianta 3 by umožnila správci daně sledovat údaje související s vyskladněním značeného lihu do volného daňového oběhu, které by osoba povinná značit líh předávala správci daně elektronicky. Správce daně by na základě těchto informací mohl snadněji provést kontrolu základu daně, ověřit zda pohyb lihu je směrem k registrovanému distributorovi apod. Dále by systém umožnil sledovat

dodávky individualizovaných kontrolních pásek osobě povinné značit líh v centrálním registru kontrolních pásek, který by dle úrovně uživatelských práv mohl poskytovat nejen informace správci daně, ale i obchodníkům a konečným spotřebitelům. Zpřehledněním pohybu kontrolních pásek a značeného lihu by bylo výrazně omezeno neoprávněné nakládání s kontrolními páskami i distribuce nelegálních lihovin a byl by vytvořen předpoklad pro navýšení příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z lihu.

Varianta 1 neřeší stávající neuspokojivý stav. Varianty 2 a 3 jej řeší, avšak varianta 2 oproti variantě 3 sebou nese vyšší finanční nároky na státní rozpočet, resp. správce daně i dotčené subjekty. V některých částech distribučního řetězce se dosud pro realizaci varianty 2 nepodařilo nalézt odpovídající cenově dostupné technické řešení vyvolaných logistických problémů.

3. 2. 13. Posílení kontrolních a sankčních kompetencí správních orgánů

Varianta 1 neřeší stávající neuspokojivý stav. Varianta 2 sice nepředpokládá zvýšení nákladů a přínosem je zefektivněním kontrolní činnosti.

Zefektivněním kontrolní činnosti dojde k posílení ochrany spotřebitele před nekvalitním lihem a k ochraně poctivě podnikajících subjektů před prodejem mimobilančního lihu.

3. 2. 14 Vyhodnocení všech variant obecně

Navrhované varianty nemají žádný vliv na životní prostředí.

Navrhované varianty nemají vliv na rovnost mužů a žen. Všechny osoby mají stejná práva a povinnosti.

Navrhované varianty nemají vliv na rozpočty územních samosprávných celků.

Navrhované varianty nemají vliv na mezinárodní závazky České republiky.

3.3. Konzultace

V souvislosti s přípravou návrhu zákona byly vedeny konzultace s Hospodářskou komorou České republiky, Uníí výrobců a dovozců lihovin České republiky, Sdružením výrobců lihovin o. s., Českým sdružením pro značkové výrobky a Státní tiskárnou cenin, státní podnik. Tyto konzultace se v počátečním stádiu vedly o tom, jakým způsobem návrh zákona koncipovat, aby jeho výklad byl jednoznačný a upevnilo se tím postavení jak správce daně, tak dotčených subjektů. Po těchto konzultacích bylo připraveno paragrafové znění zákona, které výše uvedené subjekty připomínkovaly v rámci mezirezortního připomínkového řízení.

Po vypuknutí tzv. methylalkoholové aféry, kdy z vyhodnocení jejich příčin bylo zjevné, že rozsah úpravy v návrhu zákona musí být dále rozšířen, byl okruh subjektů, s nimiž byl návrh zákona konzultován, doplněn o Svaz obchodu a cestovního ruchu České republiky a Asociaci hotelů a restaurací České republiky. S těmito subjekty byly konzultovány navrhované varianty a řešení byla zvolena jak s ohledem na možnosti podnikatelů v oblasti výroby a distribuce lihu, tak i s ohledem na zájem veřejný, a to především ochrany obyvatel před nelegálním a tím potenciálně nebezpečným lihem.

3.4 Implementace a vynuucování

Implementace a vynuucování požadavků vyplývajících z navrhované úpravy budou prováděny primárně orgány Celní správy České republiky. Vedle nich budou (tak jako dosud) kontrolní působností disponovat též Česká obchodní inspekce, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Policie České republiky a orgány Finanční správy České republiky. Nově pak též obecní živnostenské úřady

3.5 Přezkum účinnosti

Přezkum účinnosti zákona o povinném značení lihu bude příslušet Ministerstvu financí.

Primárně odpovědným za přezkum účinnosti je předkladatel návrhu zákona, tj. Ministerstvo financí, přičemž fungování zavedených opatření bude průběžně ověřováno zejména analýzou kontrolních akcí příslušných správních orgánů. Vzhledem k podstatně rozšířené koncepci povinného značení lihu oproti stávající právní úpravě, bude vhodné nejméně rok po nabytí účinnosti tohoto zákona sledovat vývoj této koncepce v praxi a poté ve spolupráci s dotčenými subjekty provést přezkum.

4. Návrh řešení

4.1 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

4.1.1. Snížení objemu spotřebitelského balení lihu

Varianta	Plnění usnesení Vlády č. 735	Náklady na státní rozpočet	Přínos státního rozpočtu	Pozitivní dopady na zdraví obyvatel	Dopady na podnikatelské prostředí (na 1 výrobce)
1	ne	ne	ne	ne	ne
2	ano	ne	ano	ano	ano
3	ano	ne	ano	ano	ano

Jako nejvhodnější se jeví varianta 3.

4.1.2 Správní postih zamezující machinacím s kontrolními páskami

Varianta	Přínosy	Náklady na státní rozpočet	Jiné náklady	Sociální dopady, dopady na životní prostředí, dopady na rovnost mužů a žen	Dopady na podnikatelské prostředí
1	ne	ne	ne	ne	ne
2	ano	ne	ne	ne	ne

Jako nejvhodnější se jeví varianta 2.

4.1.3. Nové vymezení neznačeného lihu a explicitní zákaz nakládání s neznačeným lihem

Varianta	Přínosy	Náklady na státní rozpočet	Jiné náklady	Sociální dopady, dopady na životní prostředí, dopady na rovnost mužů a žen	Dopady na podnikatelské prostředí
1	ne	ne	ne	ne	ne
2	ano	ne	ne	ne	ne

Jako nejvhodnější se jeví varianta 2.

4.1.4. Nová pravidla pro rozlévání lihovin v restauračních a jiných obdobných zařízeních

Varianta	Zamezení prodeje nezdaněných lihovin rozléváním v restauračních apod. zařízeních	Zamezení prodeje destilátů z pěstitelského pálení rozléváním v restauračních apod. zařízeních	Náklady na státní rozpočet	Přínos státního rozpočtu	Dopady na podnikatelské prostředí
1	ne	ne	ne	ne	ne
2	ano	ne	ne	ano	ne
3	ano	ne	ne	ano	ne
4	ne	ano	ne	ano	ne
5	ano	ano	ne	ano	ne

Jako nejvhodnější se jeví varianta 5.

4.1.5. Nová úprava registrace osob povinných značit lih

Varianta	Nová právní úprava	Náklady na státní rozpočet	Přínos státního rozpočtu	Sociální dopady	Dopady na podnikatelské prostředí
1	ne	ne	ne	ne	ne
2	ano	ne	ne	ne	ne

3	ano	ano	ano	ne	ano
4	ano	ano	ano	ne	ano

Za nejvhodnější ze všech zvažovaných variant se považuje **varianta 4 doplněná variantou 2** vytvářející nejlepší podmínky pro efektivní výkon státní správy a kontroly nad dodržováním povinností při značení lihu a pro související výběr spotřební daně z lihu.

4.1.6. Zavedení registru osob povinných značit líh vedeného Generálním ředitelstvím cel včetně zveřejnění klíčových údajů z tohoto registru

Varianta	Novela zákona o PZL	Náklady na státní rozpočet	Přínos pro státní rozpočet	Pozitivní dopady pro spotřebitele	Dopady na podnikatelské prostředí
1	ne	ne	ne	ne	ne
2	ano	ano	možný	ano	pozitivní

Jako vhodnější se jeví varianta 2.

4.1.7. Rozšíření povinnosti vracet kontrolní pásky celnímu úřadu a úprava povinností při přepravě kontrolních pásek

Varianta	Zamezení nelegálnímu nakládání s kontrolními páskami ke značení lihu	Náklady na státní rozpočet	Přínos státního rozpočtu	Dopady na podnikatelské prostředí
1	ne	ne	ne	ne
2	částečně	minimální administrativa	ano	minimální administrativa dotčených skupin
3	částečně	ne	ano	minimální administrativa dotčených skupin
4	ano	minimální administrativa	ano	minimální administrativa dotčených skupin

Jako nejvhodnější se jeví varianta 4.

4.1.8. Zavedení nové generace kontrolních pásek

Varianta	Nová právní úprava	Náklady na státní rozpočet	Přínos státního rozpočtu	Sociální dopady	Dopady na podnikatelské prostředí
1	ne	ne	ne	ne	ne
2	ano	ano	ano	ne	ne

Za **nejvhodnější se považuje varianta 2** vytvářející nejlepší podmínky pro efektivní výkon kontroly nad dodržováním povinností při značení lihu a řádným výběrem spotřební daně z lihu.

4.1.9. Zavedení individualizace kontrolních pásek

Varianta	Plnění usnesení Vlády č. 735	Náklady na státní rozpočet	Přínos státního rozpočtu	Pozitivní dopady na zdraví obyvatel	Dopady na podnikatelské prostředí	Možnost rychlého strojového načítání kódů	Možnost ověření kódů spotřebiteli
1	ne	ne	ne	ne	ne	ne	ne
2	ano	ano	ano	ano	ano	komplikované	ano
3	ano	ano	ano	ano	ano	ano	komplikované
4	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ne
5	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano

Jako nejvhodnější se jeví varianta 5.

4. 1. 10. Povinný kamerový systém instalovaný na místech značení lihu

Varianta	Novela zákona o PZL	Náklady na státní rozpočet	Přínos pro státní rozpočet	Pozitivní dopady z hlediska účinnějšího celního dohledu	Dopady na podnikatelské prostředí
1	ne	ne	ne	ne	ne
2	ano	ne	možný	ano	ano

Jako vhodnější se jeví varianta 2.

4. 1. 11. Zavedení registračního systému v rámci distribuce lihu

Varianta	Omezení prodeje mimobil. lihu	Náklady na státní rozpočet	Přínos státního rozpočtu	Pozitivní dopady na zdraví obyvatel	Dopady na podnikatelské prostředí (na 1 distributora ročně)
1	ne	ne	ne	ne	ne
2	ano	ano	ano	ano	administrativa
3	ano	ano	ano	ano	administrativa
4	ano	ano	ano	ano	administrativa + 10-100 tis. Kč

Jako nejvhodnější se jeví varianta 4.

4. 1. 12. Posílení kontrolního systému v rámci trhu s lihem

Varianta	Omezení prodeje	Náklady na státní	Přínos státního	Pozitivní dopady	Dopady na podnikatelské
----------	-----------------	-------------------	-----------------	------------------	-------------------------

	mimobil. lihovin	rozpočet	rozpočtu	na zdraví obyvatel	prostředí (na 1 distributora)
1	ne	ne	ne	ne	ne
2	ano	cca 10 mil. Kč + cca 2,5 mil. Kč ročně	ano	ano	administrativa + min. 5 tis. Kč
3	ano	(v souboru s body 5, 6 a 11) cca 8 mil. Kč bez DPH	ano	ano	administrativa

Jako nejvhodnější se jeví varianta 3.

4. 1. 13 Posílení kontrolních a sankčních kompetencí správních orgánů

Varianta	Přínosy	Náklady na státní rozpočet	Jiné náklady	Sociální dopady, dopady na životní prostředí, dopady na rovnost mužů a žen	Dopady na podnikatelské prostředí
1	ne	ne	ne	ne	ne
2	ano	ne	ne	ne	ne

Jako vhodnější se jeví varianta 2.

5. Kontakt na zpracovatele RIA

Závěrečnou zprávu RIA zpracoval a kontaktní osobou pro případné připomínky a dotazy je:

Jméno a příjmení: Mgr. František Berka
odbor právní
Generální ředitelství cel
kontakt: berka@cs.mfcr.cz

B. ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S ÚSTAVNÍM POŘÁDKEM ČESKÉ REPUBLIKY

Navrhované právní řešení je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. V souladu s čl. 2 odst. 2 Listiny je zákonem stanoveno, v jakých případech, mezích a způsobem lze uplatňovat státní moc, prezentovanou v daném případě celními orgány.

V souladu s čl. 4 odst. 1 Listiny zákon ukládá povinnosti, jejichž porušení je správním deliktem.

C. ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S MEZINÁRODNÍMI SMLOUVAMI, JIMIŽ JE ČESKÁ REPUBLIKA

VÁZÁNA, JEJÍ SLUČITELNOST S PRÁVNÍMI AKTY EVROPSKÉ UNIE

Návrhem zákona upravená problematika není upravena mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána a které byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů, popřípadě ve Sbírce mezinárodních smluv.

Předkládaného návrhu zákona se týká Směrnice Rady č. 2008/118/ES o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS, v platném znění. Návrh zákona je s tímto právním předpisem Evropské unie plně v souladu, jak vyplývá z připojené rozdílové tabulky. Současně se jedná o technický předpis a z toho důvodu musí být návrh zákona oznámen Evropské komisi v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu poskytování informací v oblasti technických norem a předpisů a pravidel pro služby informační společnosti, ve znění směrnice 98/48/ES.

II. Zvláštní část

1. Obecná ustanovení

1.1 Úvodní ustanovení

K § 1:

V tomto obecném ustanovení návrhu zákona je stručně vymezen předmět úpravy. Zejména je zde výslovně stanoveno, že povinné značení lihu podle návrhu zákona slouží účelu správy spotřební daně z lihu a jedná se tedy o tzv. vnitrostátní identifikační značení používané pro daňové účely ve smyslu ustanovení čl. 39 odst. 1 Směrnice Rady č. 2008/118/ES o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS, v platném znění.

K § 2:

Ustanovení § 2 odst. 1 upravuje obecný kompetentní orgán, který je oprávněn vykonávat působnost podle návrhu zákona, není-li výslovně stanovena působnost orgánu jiného. Tímto obecným kompetentním orgánem je správce spotřební daně z lihu (současně je zavedena legislativní zkratka „správce daně“). Zde je vyjádřena návaznost na zákon o spotřebních daních, který ve svém § 1 odst. 3 stanoví, že správu spotřebních daní, tedy i spotřební daně z lihu, vykonávají orgány Celní správy České republiky. Podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. c) zákona o Celní správě ČR, je pak příslušným orgánem celní úřad. Po věcné stránce se tak oproti současnému stavu působnost celních úřadů nemění. Stejně jako novela zákona o spotřebních daních 2013 návrh zákona usiluje o změnu stávající koncepce legislativního označení kompetentních orgánů, přičemž se nově navrhuje užívat především obecný pojem „správce daně“ namísto názvu konkrétního správního orgánu.

Samotný pojem správce daně odkazuje k další rovině návaznosti návrhu zákona na problematiku správy spotřební daně z lihu, kterou je použití daňového řádu pro postup podle navrženého zákona na základě jeho ustanovení § 2 odst. 2. Oproti stávající právní úpravě, která usilovala o svébytné procesní uchopení problematiky povinného značení lihu a formulovala vlastní komplex procesních ustanovení (který ovšem v řadě případů nepokrýval všechny nezbytné situace a vzbuzoval četné výkladové a terminologické nejasnosti), návrh nové právní úpravy explicitně podřizuje problematiku povinného značení lihu procesnímu režimu daňového řádu a svá vlastní procesní ustanovení formuluje pouze v případě, že se

týkají jasných specifík problematiky povinného značení lihu vyžadujících speciální úpravu, která není v daňovém řádu obsažena. Daňový řád se nepoužije toliko na řízení o správních deliktech.

1.2 Vymezení některých pojmů

K § 3:

V tomto a v následujících ustanoveních jsou vymezeny specifické pojmy, které návrh zákona používá, přičemž ve vztahu ke stávající úpravě v zákoně o povinném značení lihu dochází ke zpřesnění vymezení některých pojmů a současně k vypuštění vymezení pojmů, které nadále nebyly v textu zákona nezbytné.

V ustanovení § 3 je pro účely návrhu zákona vymezeno, co se rozumí pojmy daňové území České republiky, členský stát a třetí země. Tyto definice reflektují definice obsažené v čl. 5 a 6 Směrnice Rady č. 2008/118/ES o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS, v platném znění, resp. též obsažené v § 2 zákona o spotřebních daních.

K § 4:

Toto ustanovení pro účely návrhu zákona vymezuje, co se rozumí lihem, a to opět v návaznosti na evropské předpisy, resp. na zákon č. 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona České národní rady č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o lihu), ve znění pozdějších předpisů. Oproti stávající úpravě dochází k terminologickému zpřesnění této úpravy, po stránce věcné se definice lihu nemění.

Lih podle návrhu zákona musí splňovat tyto definiční znaky:

- musí se jednat o etylalkohol (etanol),
- musí se jednat o lih získaný některým ze způsobů uvedených v ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona o lihu, resp. o neoddělený lih vzniklý kvašením,
- musí se jednat o lih nedenaturovaný, tj použitelný pro účely konzumace,
- musí se jednat o lih obsažený v zákonem stanovených výrobcích (jedná se o výrobky uvedené pod kódy kombinované nomenklatury 2207 a 2208 ve smyslu evropské právní úpravy),

- musí se jednat o líh, který je v uvedených výrobcích obsažen v zákonem stanoveném množství (nejméně 15 % objemových lihu; to platí i pro tzv. „čistý líh“, který má vždy podobu výrobku s velmi vysokým obsahem etanolu, který však nikdy nedosahuje 100 %).

Pokud jde o konkrétní okruh výrobků, v nichž musí být líh obsažen, jedná se především o lihoviny a výše uvedený „čistý líh“. Tento okruh výrobků se však plně nekryje s okruhem výrobků, obsahujících líh podléhající spotřební dani z lihu podle ustanovení § 67 odst. 1 a 2 zákona o spotřebních daních. Zejména nezahrnuje piva a vína s vysokým obsahem lihu (více než 22 % objemových lihu), který spotřební dani z lihu podléhá, avšak nepředpokládá se jeho značení podle návrhu zákona.

K § 5:

V tomto ustanovení je pro účely návrhu zákona vymezeno, co se rozumí pojmy spotřebitelské balení a druh spotřebitelského balení. V případě spotřebitelského balení se jedná o klíčový pojem právní úpravy, neboť povinnost značení lihu se vztahuje právě jen na líh ve spotřebitelském balení.

V rámci definice spotřebitelského balení je upravena i jeho povolená velikost. Spotřebitelským balením se rozumí nádoba nebo jiný obal o objemu do jednoho litru, a to bez ohledu na materiál, z něhož je nádoba vyrobena. Vzhledem ke skutečnosti, že líh je možné uvádět do volného daňového oběhu a nakládat s ním (až na výjimky) pouze ve spotřebitelském balení, představuje stanovení objemového limitu velikosti spotřebitelského balení praktický zákaz používání nádob o velikosti přesahující jeden litr při distribuci a konečném prodeji lihu. Tím by mělo mimo jiné dojít k praktické eliminaci rozlévání lihovin z velkých nádob do menších nádob při jejich konečném prodeji.

Výjimku představují tzv. dárková a jiná obdobná speciální spotřebitelská balení, která mohou dosahovat objemu až třech litrů, přičemž podmínkou je, že takové balení je vyrobené ze skla.

K § 6:

Ustanovení pro účely návrhu zákona vymezuje, co se rozumí pojmem nakládání s lihem, a to výčtem jednotlivých forem tohoto nakládání. Nakládání zejména zahrnuje výrobu, dovoz a vývoz lihu (tedy základní činnosti osob povinných značit líh) a prodej nebo jiný převod lihu (tedy základní činnosti distributora a konečného prodejce lihu).

K § 7:

V ustanovení je pro účely návrhu zákona vymezeno, co se rozumí pojmem výroba lihu. Stejně jako v následujících ustanoveních upravujících konečný prodej, dovoz a vývoz lihu je vždy věcně definována příslušná činnost, zatímco definice osoby, která činnost provozuje (výrobce, konečný prodejce, dovozce a vývozce), a o níž návrh zákona v dalších ustanoveních hovoří, již vyplývá z obecného jazyka na základě definice samotné činnosti příslušnou osobou provozované.

K § 8:

Ustanovení definuje konečný prodej lihu, a to pouze jako prodej nebo jiný převod lihu podnikatelem v souvislosti s jeho podnikatelskou činností na území České republiky fyzické osobě pro její osobní potřebu. Prodej nebo jiný převod lihu mezi jinými osobami nebo za jiným účelem pokrývají jiné formy nakládání s lihem upravené v ustanovení § 6 návrhu zákona nebo jde o distribuci lihu podle § 38.

Pokud jde o pojem „lihu pro osobní potřebu fyzické osoby“, je třeba tuto osobní potřebu chápat v nejširším věcném smyslu, tedy jako jakékoliv užití fyzickou osobou k nevýdělečným účelům, ať již přímé nebo nepřímé. Typickým případem je „osobní spotřeba“ lihu neboli jeho konzumace, možné je však i jeho jiné osobní užití (např. k nevýdělečné přípravě pokrmů, jako poskytnutý dar atd.). Pojmy „osobní spotřeba“ a „jiné osobní užití“ tak jsou podmnožinou pojmu „osobní potřeba“.

K § 9:

V odstavci 1 a 2 je vymezeno, co se rozumí pojmy dovoz lihu a vývoz lihu. Také v těchto případech je při definování pojmů postupováno obdobně jako v § 7 návrhu zákona v případě výroby lihu. V § 9 odst. 3 je poté pro účely návrhu zákona upraven pojem zahraničního dodavatele, který sám není dovozcem lihu, ale dovozci lihu smluvně dodává (typicky se bude jednat např. o zahraničního výrobce lihu).

Dovozcem lihu pak není fyzická osoba, která lihu dováží pro svojí osobní potřebu.

Lih obsažený ve výrobcích dovážený nebo vyvážený pro osobní potřebu fyzické osoby nesmí v celkovém objemu přesáhnout 10 litrů. Tento celkový objem byl převzat z § 4 odst. 5 písm. c) zákona o spotřebních daních, který tímto objemem stanovuje množství vybraných výrobků pro osobní spotřebu (nelze však zaměňovat pojem osobní spotřeba, který používá zákon o spotřebních daních nejednotně, s pojmem osobní potřeba podle návrhu zákona).

V případě lihu dováženého nebo vyváženého pro osobní potřebu fyzické osoby tak k hodnotovému kritériu osobního charakteru takového lihu přistupuje ještě kritérium objektivního celkového objemu výrobků, které předmětný líh obsahují.

2. Povinné značení lihu

2.1 Značení lihu a kontrolní páska

K § 10:

Stanovuje se povinnost značit líh vyrobený nebo dovezený v okamžiku jeho uvedení do volného daňového oběhu kontrolní páskou. Oproti současné právní úpravě dochází ke zpřesnění povinnosti značit líh ve spotřebitelském balení z důvodu jednoznačnosti výkladu tohoto ustanovení a jednoznačnějšímu stanovení okamžiku splnění této povinnosti. Způsob umístění kontrolní pásky na spotřebitelském balení lihu bude stanoven prováděcím právním předpisem (viz zmocnění k vydání vyhlášky Ministerstva financí v § 70 písm. c)). V § 10 odst. 2 je stanoveno, kdo je osobou povinnou značit líh. Stejně jako dosud má tuto povinnost výrobce, dovozce a provozovatel daňového skladu, který nabytí líh v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně, přičemž se současně jedná o osobu, která uvádí líh do volného daňového oběhu. V § 10 odst. 3 se dále stanoví povinnost značit líh pouze na místě značení lihu uvedeném v rozhodnutí o registraci osoby povinné značit líh podle § 22 odst. 2 písm. b) a vybavenost místa sledovacím zařízením v rozsahu a způsobem uvedeným v rozhodnutí o registraci osoby povinné značit líh podle § 22 odst. 2 písm. c).

K § 11:

V tomto ustanovení jsou taxativně vymezeny případy, na které se povinnost značení lihu kontrolní páskou nevztahuje (ačkoliv se jinak jedná o líh, který je ve spotřebitelském balení a byl ve smyslu návrhu zákona vyroben nebo dovezen). Věcně se jedná o obdobný okruh případů jako v současnosti. Současně je však třeba zdůraznit, že i tento líh, který nemusí být značen, může podléhat spotřební dani z lihu, jako je tomu například u lihu ve spotřebitelském balení o objemu do 0,1 litru, v jehož případě je důvodem neznačení pouze jeho praktická obtížnost při minimálních rozměrech uvedeného spotřebitelského balení.

K § 12:

V § 12 jsou stanoveny případy, kdy je značení lihu výslovně zakázáno (obecně líh, který je v příslušném právním režimu určen k tomu, aby opustil území České republiky). Vývozce

má povinnost v dokladech označit, že se jedná o lih ve spotřebitelském balení, který nesmí být značen (odstavec 2). V konkrétní rovině bude v případě dokumentů v písemné podobě předmětné označení (resp. další údaje, jejichž uvedení v předmětných dokumentech požadují jiná ustanovení návrhu zákona) uváděno v již existujících vzorech formulářů v prostoru pro poznámky. V odstavci 3 jsou konečně stanoveny výjimky, v jejichž případě se zákaz značení lihu k vývozu nepoužije (konečný prodej lihu v tranzitním prostoru mezinárodních letišť a na palubách letadel a vývoz lihu pro osobní potřebu fyzické osoby). Výjimky ze zákazu značení lihu při vývozu mimo jiné usnadňují podnikatelskou činnost v uvedených případech.

K § 13:

Ustanovení obsahuje vymezení, jaký je charakter kontrolní pásky, co v obecné rovině obsahuje a kdo ji vydává. Vzor, rozměry, náležitosti a ochranné prvky kontrolní pásky přitom stanoví prováděcí právní předpis (viz zmocnění k vydání vyhlášky Ministerstva financí v § 70 písm. a)). Oproti současnému zákonu o povinném značení lihu dojde v rámci vyhlášky ke změně údajů uvedených na kontrolní pásce. Původně stanovený způsob zařazení do úrovně obsahu etanolu nahradí údaje shodné s údaji umožňujícími stanovení základu spotřební daně. Cílem změny uváděných údajů je jejich zpřesnění ve vazbě na obsah etanolu, a tím i zlepšení možností kontroly u distributorů a konečných prodejců. Dále bude zavedeno individuální evidenční označení, které odliší každou jednotlivou kontrolní pásku.

Ustanovení v odstavci 4 dále vymezuje, co se pro účely návrhu zákona rozumí nakládáním s kontrolní páskou nebo jejím padělkem. Důvodem pro zahrnutí definice nakládání s padělkem kontrolní pásky je potřeba správního trestání, které toto nakládání sankcionuje.

K § 14:

Ustanovení obsahuje povinnost umístit kontrolní pásku na spotřebitelském balení lihu tak, aby byla páska při otevření balení porušena. Úprava je shodná s úpravou ve stávajícím zákoně o povinném značení lihu. Způsob umístění a upevnění kontrolní pásky na spotřebitelském balení lihu přitom stanoví prováděcí právní předpis (viz zmocnění k vydání vyhlášky Ministerstva financí v § 70 písm. c)).

K § 15:

Ustanovení § 15 představuje klíčový prvek návrhu zákona, neboť upravuje institut

neznačeného lihu. Nakládání s neznačeným lihem je podle odstavce 1 explicitně zakázáno.

V odstavci 2 jsou pak taxativně vymezeny případy, jaký líh se pro účely návrhu zákona považuje za neznačený líh. Obecně přitom nelze neznačený líh ve smyslu návrhu zákona ztotožňovat s lihem, na němž fyzicky absentuje označení kontrolní páskou, neboť za neznačený líh ve smyslu návrhu zákona může být za určitých okolností považován i líh, který kontrolní pásku obsahuje, a naopak ne každý fyzicky neoznačený líh je návrhem zákona považován za neznačený.

Obecně se v rámci pojmu neznačeného lihu ve smyslu návrhu zákona rozlišují situace, kdy jde o:

a) líh, na nějž se vztahuje povinnost značit líh (a který je tedy ve spotřebitelském balení), avšak značení na něm nebylo provedeno, nebo značení sice bylo provedeno, avšak způsob značení nebo použitá kontrolní pásky vykazují nejruznější technické či právní vady,

b) líh, který sice může být v souladu se zákonem řádně označen, avšak je obsažen ve specifické kategorii spotřebitelského balení a současně se nachází v prostoru, kde dochází ke konečnému prodeji lihovin pro osobní spotřebu (zejména restaurační a podobná zařízení) - touto formou dochází k faktickému zákazu používání v uvedených zařízeních lihu ve spotřebitelském balení větším než 1 litr, přičemž spotřebitelské balení o objemu do 1 litru musí být při používání v uvedených zařízeních vyrobeno ze skla,

c) líh, který není ve spotřebitelském balení (a tedy jeho značení z povahy věci nepřichází v úvahu), a to se zákonem taxativně stanovenými výjimkami,

d) líh ve spotřebitelském balení, který v souladu se zákonem nesmí být značen podle § 12 odst. 1, v jehož případě nejsou splněny povinnosti týkající se dokladů, které vývozci ukládá § 12 odst. 2,

d) líh, který byl v rozporu § 39 distributorem lihu nebo konečným prodejcem lihu nakoupen od osoby, která není registrovanou osobou povinnou značit líh nebo registrovaným distributorem lihu (v tomto případě tedy opět není vyloučeno, aby se jednalo i o líh jinak označený v souladu se zákonem).

Uvedený systém včetně jednotlivých výjimek do značné míry vychází ze stávajícího stavu, přičemž byl nově zpřesněn a systematičtěji uchopen.

System značeného a neznačeného lihu zobrazuje následující schéma:

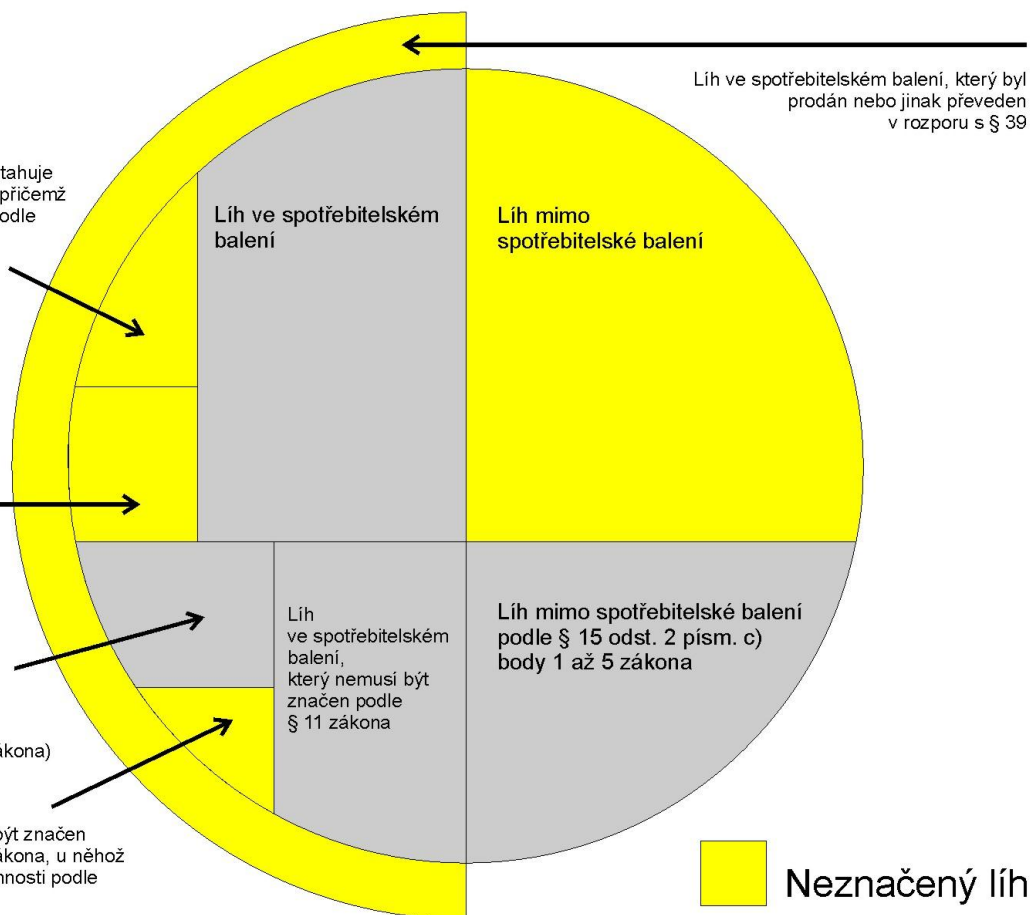
Líh

Líh ve spotřebitelském balení, na nějž se vztahuje povinnost značit líh, přičemž se jedná o případy podle § 15 odst. 2 písm. a) zákona s výjimkou případů podle § 15 odst. 3 zákona

Líh ve spotřebitelském balení větším než 1 litr nebo nevyrobeným ze skla, pokud se nachází v prostoru, kde se prodávají lihoviny pro přímé osobní užití

Líh ve spotřebitelském balení, který nesmí být značen podle § 12 odst. 1 zákona (s výjimkou případů podle § 12 odst. 3 zákona)

Líh ve spotřebitelském balení, který nesmí být značen podle § 12 odst. 1 zákona, u něhož nejsou splněny povinnosti podle § 12 odst. 2 zákona

Dále jsou nově uvedeny výjimky podle § 15 odst. 3, kdy se líh, na nějž se vztahuje povinnost značit líh, a který je ve spotřebitelském balení, nepovažuje za neznačený, i když je označen porušenou kontrolní páskou. Toto ustanovení umožňuje rozlévání lihovin v restauračních a podobných zařízeních za předpokladu, že líh bude rozléván ze spotřebitelských balení v počtu nejvýše jednoho balení jednoho druhu od jednoho výrobce (viz též definice druhu spotřebitelského balení v § 5 odst. 2), přičemž není omezen počet otevřených odlišných druhů spotřebitelských balení určených k rozlévání lihovin. Nelze tedy rozlévat z více spotřebitelských balení (lahví), např. vodku od jednoho výrobce u jednoho výdejního (prodejního) místa v provozovně. Pokud je např. v jedné provozovně (např. hotelu nebo zábavním podniku) v každém patře zřízeno jedno výdejní místo (bar), pak v každém takovém místě může být otevřeno jedno spotřebitelské balení jednoho druhu od jednoho výrobce, označené porušenou kontrolní páskou.

Z povahy věci se za spotřebitelské balení lihu s porušenou kontrolní páskou ve smyslu předmětného ustanovení nepovažuje již zcela vyprázdňené spotřebitelské balení.

Za neznačený líh se též nepovažuje líh, který se na jednotlivém výdejním nebo prodejním místě v prostoru, ve kterém se v souladu s právními předpisy prodávají lihoviny pro přímou osobní spotřebu nebo pro jiné přímé osobní užití fyzickou osobou nachází nejvýše v množství tří spotřebitelských balení jednoho druhu, pokud jsou tato balení opatřena tzv. jednocestným uzávěrem. Tato úprava umožňuje za zpřísněných podmínek, aby se na takto vymezeném prostoru nacházelo více spotřebitelských balení jednoho druhu od jednoho výrobce, označených porušenou kontrolní páskou.

Za neznačený líh se také nepovažuje spotřebitelské balení, které je v držení konečného spotřebitele. Vždy však platí, že spotřebitelské balení musí být označeno porušenou originální kontrolní páskou a líh v držení konečného spotřebitele se nesmí nacházet v prostorách, ve kterých lze prodávat lihoviny. Tato specifikace je nezbytná pro výklad zákona, a to zejména při aplikaci jednotlivých skutkových podstat správních deliktů.

2.2 Registrace osoby povinné značit líh

K § 16:

V tomto a v následujících ustanoveních je upravena povinnost osoby povinné značit líh se registrovat. Tuto povinnost stanoví osobě povinné značit líh i dosavadní právní úprava, přičemž obsahuje svébytnou komplexní úpravu registračního řízení. Toto řešení se však jeví jako nesystémové, do značné míry nadbytečné a navíc stížené řadou výkladových nejasností a mezerovitostí současného legislativního textu. Návrh zákona usiluje o odstranění těchto nedostatků, a to včetně opuštění principu komplexní úpravy registračního řízení, které je nově subsidiárně podřízeno úpravě registračního řízení v daňovém řádu (viz § 48 návrhu zákona). Ačkoliv tedy registrační řízení podle návrhu zákona nadále zůstává specifickým druhem registrace (daňový řád registraci upravuje jako registraci k určité dani, tedy použití těchto pravidel na registraci osoby povinné značit líh by bez explicitního ustanovení § 48 návrhu zákona nevyplývalo ani z obecného pravidla o použití daňového řádu v § 2 odst. 2 návrhu zákona), nadále bude jeho právní úprava tvořena pouze pravidly, která překračují rámec obecné úpravy v daňovém řádu, a jsou tedy vůči ní v postavení speciality.

Pokud jde o stávající úpravu registrace v daňovém řádu, ta bude novelou obsaženou v zákoně č. 458/2011 Sb. (jehož nabytí účinností je stanoveno na 1. leden 2015) nahrazena novou úpravou registračního řízení. Zákonem č. 399/2012 Sb. pak bylo nabytí účinnosti nové úpravy registrace v daňovém řádu uspišeno na 1. ledna 2013, tedy tato úprava již bude v době nabytí účinnosti navrhované nové úpravy značení lihu účinná. Nová úprava opouští stávající

pojetí registrace v daňovém řádu, které do značné míry obsahovalo pravidla úzce navazující na registraci k dani z příjmů (což bylo v rozporu s postavením daňového řádu jako obecného procesního předpisu upravujícího správu všech daní). Nově se předpokládá, že daňový řád stanoví pouze obecný procesní postup registračního řízení, přičemž úprava podmínek registrace a dalších jejích aspektů svázaných s jednotlivými daněmi bude nadále v působnosti jednotlivých hmotněprávních daňových předpisů. Tento návrh zákona z tohoto principu rovněž vychází a je tedy koncipován tak, že ve vztahu k obecné úpravě registrace v daňovém řádu bude plnit úlohu oné speciální hmotněprávní úpravy.

K § 17:

Ustanovením se stanoví povinná elektronická forma přihlášky k registraci osoby povinné značit líh. V návaznosti na ustanovení § 71 odst. 1 daňového řádu se bude především jednat o její podání prostřednictvím datové zprávy opatřené uznávaným elektronickým podpisem nebo prostřednictvím datové schránky (samotná skutečnost, že se přihláška k registraci podává u správce daně, vyplývá z ustanovení § 73 odst. 1 daňového řádu). Pokud jde o obligatornost elektronické formy podání přihlášky k registraci, vzhledem k omezenému počtu osob povinných značit líh a vzhledem ke specifickému charakteru jejich činnosti lze předpokládat, že tato změna nebude představovat jejich nepřiměřené zatížení, ale naopak zjednodušení jejich komunikace se správcem daně, na jehož straně rovněž dojde k usnadnění výkonu jeho působnosti podle návrhu zákona.

Podle ustanovení § 126 daňového řádu je v přihlášce k registraci daňový subjekt povinen uvést předepsané údaje potřebné pro správu daní; tyto údaje budou vyplývat z tiskopisu přihlášky k registraci, který na základě ustanovení § 72 odst. 1 daňového řádu vydá Ministerstvo financí (zde se bude standardně jednat zejména o identifikační údaje osoby povinné značit líh). V § 17 odst. 2 návrhu zákona jsou kromě toho vymezeny tři obligatorní náležitosti, které musí osoba povinná značit líh uvést v přihlášce k registraci. Konkrétně tak musí být v přihlášce k registraci uvedeny také údaje o povolení nebo oprávnění k nakládání s lihem podle zákona o spotřebních daních, uvedeno místo, kde má být líh značen a rozsah a způsob vybavenosti sledovacím zařízením. Při volbě předpokládaného místa značení lihu musí osoba povinná značit líh vzít v úvahu vhodnost tohoto místa podle § 20 návrhu zákona. Ke značení lihu má docházet zejména v daňovém skladu. Při návrhu rozsahu a způsobu vybavenosti sledovacím zařízením musí pak osoba povinná značit líh vzít v úvahu zákonné vymezení vybavenosti sledovacím zařízením podle § 21 návrhu zákona.

K § 18:

Stanoví se obecně hmotněprávní podmínky registrace osoby povinné značit líh, které jsou dále přesně specifikovány v ustanoveních § 19 až § 21 a ve společných ustanoveních o registraci v § 49 a 51. Všechny podmínky registrace musí být osobou povinnou značit líh splňovány po celou dobu registrace.

Podmínkami registrace podle odstavce 1 písm. a) a b) jsou spolehlivost a bezdlužnost (podrobněji viz § 49 až 51).

Podmínkou uvedenou v odstavci 1 písm. c) stanovenou pro výkon činnosti osoby povinné značit líh je existence živnostenského oprávnění ke koncesované živnosti, které ji opravňuje k výkonu této činnosti. V současném zákoně č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příloze č. 3 nalezneme koncesovanou živnost, která se jmenuje - Výroba a úprava kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelským pálením). Podmínka existence živnostenského oprávnění umožňující výkon činnosti osoby povinné značit líh je však stanovena obecně bez přesného pojmenování této živnosti. Podmínky pro získání živnostenského oprávnění je nutné hledat v živnostenském zákoně (např. § 25 živnostenského zákona).

Další z podmínek, která dále není definována podrobně, je skutečnost, že osobě povinné značit líh nebyl vysloven zákaz činnosti, který by měl za následek znemožnění výkonu činnosti osoby povinné značit líh. Trest nebo sankci zákazu činnosti může uložit soud (§ 52 odst. 1 písm. g) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „trestní zákoník“) nebo správní orgán (např. § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „přestupkový zákon“). V případě, že bude vysloven zákaz činnosti týkající se provozování živnosti v oboru, do nějž patří činnost osoby povinné značit líh, nebo příbuzném oboru, jedná se o překážku v provozování živnosti podle § 8 odst. 5 živnostenského zákona. Důsledkem je nemožnost provozování této živnosti po dobu trvání tohoto zákazu. Pro osobu povinnou značit líh, která podala přihlášku k registraci, to znamená, že nebude zaregistrována, a pro již registrovanou osobu povinnou značit líh to znamená zrušení registrace podle § 25 odst. 2 písm. b).

V písmeni e) je uvedena registrační podmínka, že osoba povinná značit líh není v likvidaci nebo v úpadku. Stejně jako všechny ostatní stanovené podmínky, musí být i tato plněna po celou dobu registrace.

Ustanovení dále v odstavci 2 vymezuje okruh osob, které musí splňovat podmínky spolehlivosti, bezdlužnosti a existenci živnostenského oprávnění umožňujícího výkon jeho činnosti. Vedle samotné osoby povinné značit líh se jedná i o osoby, které mají zásadní vliv na její konání. Kromě osob, které jsou statutárními orgány právnických osob nebo členy těchto statutárních orgánů se jedná i o odpovědného zástupce podle živnostenského zákona, je-li v konkrétním případě ustanoven. Osoba povinná značit líh může jeho prostřednictvím provozovat živnost. Odpovědný zástupce pak odpovídá za řádný provoz živnosti a za dodržování živnostenskoprávních předpisů a je k osobě povinné značit líh ve smluvním vztahu.

Ustanovení v odstavci 3 dále stanoví pravidlo, že osoba může být ustanovena odpovědným zástupcem osoby povinné značit líh vždy pouze u jedné osoby povinné značit líh.

K § 19:

Ustanovení odstavce 1 zavazuje osobu povinnou značit líh poskytnout kauci. Kauce je stanovena na 5 mil. Kč a tato výše je určena úměrně s ohledem na výši sankcí, které mohou osobě povinné značit líh hrozit při nedodržení povinností stanovených tímto zákonem. V případě stabilních výrobců a dovozců lze předpokládat, že ze strany správce daně by mohlo být v návaznosti na kauci zvaženo nevyžadování zajištění podle zákona o spotřebních daních v maximálním možném rozsahu. Pokud jde o kauci, lze u stabilních výrobců a dovozců též předpokládat využití institutu bankovní záruky (viz níže).

Povinnost poskytnout kauci může osoba povinná značit líh splnit dvěma způsoby. Prvním způsobem (viz písmeno a)) je složení částky v požadované výši na zvláštní účet správce daně. Tato kauce musí zůstat na zvláštním účtu správce daně po celou dobu trvání registrace osoby povinné značit líh.

V případě pravomocného zrušení registrace osoby povinné značit líh se z kauce poskytnuté podle odstavce 1 písm. a) uspokojí nedoplatky této osoby evidované u správců daně nebo u jiných orgánů veřejné moci. Pojem nedoplatek je vymezen v § 153 daňového řádu. Zohledněny budou nejen nedoplatky evidované ke dni pravomocného zrušení registrace osoby povinné značit líh, ale též nedoplatky, které vzniknou do dne vrácení nedoplatku. Stejně tak budou zohledněny pohledávky (resp. z nich plynoucí nedoplatky), které vzejdou z řízení zahájeného do uplynutí lhůty, ve které se zbývající část složené kauce vrací.

Jiným orgánem veřejné moci je nutné rozumět orgán veřejné moci, kterému zákon

přiznává postavení správce daně. Typickým příkladem budou ty z orgánů Celní správy České republiky, které nejsou v postavení správce daně podle zákona o povinném značení lihu, a orgány Finanční správy České republiky. Postavení správců daně však mají při inkasu prostředků do veřejných rozpočtů i soudy, obce, jakož i orgány ukládající a vybírající pokuty.

Pořadí, ve kterém budou uspokojovány nedoplatky jednotlivých správců daně, se řídí § 154 daňového řádu. První na řadu tak přijdou nedoplatky evidované příslušným správcem daně. Dále pak budou seřazeny nedoplatky ostatních orgánů veřejné moci v pořadí, ve kterém je u správce daně přihlásily. V praxi se předpokládá zejména přihláška prostřednictvím propojených informačních systémů.

V případě, kdy osoba povinná značit líh nebude mít evidovány žádné nedoplatky, popřípadě všechny její nedoplatky budou uspokojeny, stane se kauce, resp. její zbývající část, tzv. vratitelným přeplatkem. Správce daně vrátí osobě povinné značit líh tento vratitelný přeplatek z moci úřední (tj. bez předchozí žádosti) do 90 dnů od pravomocného zrušení registrace osoby povinné značit líh. S ohledem na to, že se jedná o zaregistrované osoby, stíhá osoby povinné značit líh v souladu s § 155 odst. 3 daňového řádu povinnost uvést v rámci registrace bankovní účet určený k vrácení případného vratitelného přeplatku. Správce daně na tento účet poukáže příslušnou částku. Okamžikem vrácení je nutné ve smyslu § 155 odst. 6 daňového řádu rozumět den, kdy dojde k odepsání příslušné částky z účtu správce daně (tj. příslušného správce spotřební daně z lihu).

Lhůta pro vrácení vratitelného přeplatku neběží po dobu kdy je správcem daně nebo jiným orgánem veřejné moci vedeno řízení, jehož výsledkem může být rozhodnutí o stanovení peněžitého plnění. Důvodem pro toto stavění lhůty je, aby bylo možné vůči složené kauci započíst i ty pohledávky (resp. z nich plynoucí nedoplatky), které vzniknou v souvislosti s porušením povinností ze strany osoby povinné značit líh (typicky pokuta za správní delikt), avšak o nichž bude s ohledem na nutnou délku odvolacího řízení a možné obstrukce pravomocně rozhodnuto až s určitým časovým odstupem od pravomocného zrušení registrace osoby povinné značit líh.

Druhým způsobem je poskytnutí kauce bankovní zárukou v případě, kdy ji správce daně přijme. Uplatní se tak obdobný režim, který platí pro přijetí bankovní záruky podle § 173 odst. 2 daňového řádu. Správce daně tak má možnost formou rozhodnutí odmítnout poskytovanou bankovní záruku, pokud dospěje k závěru, že takto poskytnutá garance je nedostačující či nevyhovující (např. špatným nastavením podmínek). Toto své rozhodnutí pak musí náležitě odůvodnit.

V případě pravomocného zrušení registrace osoby povinné značit líh má bankovní záruka sloužit k zajištění případného nedoplatku evidovaného u správce daně nebo u jiných orgánů veřejné moci k devadesátému dni ode dne pravomocného zrušení registrace osoby povinné značit líh anebo k zajištění nedoplatků, které vzniknou v důsledku řízení vedeného správcem daně nebo jiným orgánem veřejné moci, jehož výsledkem může být rozhodnutí o stanovení peněžitého plnění, pokud toto řízení bylo zahájeno do 90 dnů ode dne pravomocného zrušení registrace osoby povinné značit líh. Doba 90 dnů zohledňuje zachování obdobného postavení s tím, kdo poskytuje kauci formou složení částky na zvláštní účet správce daně, kdy je možné uspokojovat i nedoplatky, které vzniknou do okamžiku vrácení kauce, či její zbývající části (lhůta pro vrácení je 90 dnů). Správce daně by s ohledem na délku této doby neměl přijímat bankovní záruku, která by byla vypověditelná před tím, než budou vyčísleny nedoplatky, na které se vztahuje.

Dojde-li k pravomocnému zrušení registrace osoby povinné značit líh, správce daně musí o této skutečnosti bezodkladně informovat jiné orgány veřejné moci, o nichž je mu známo, že evidují nedoplatek této osoby povinné značit líh, nebo že vedou řízení, jehož výsledkem může být rozhodnutí o stanovení peněžitého plnění. Informační povinnost váže správce daně nejen v okamžiku pravomocného zrušení registrace osoby povinné značit líh, ale i po dobu, kdy dosud neuplynula lhůta pro vrácení vratitelného přeplatku. Do té doby totiž může ze strany jiného správce daně dojít k zahájení řízení, jehož výsledkem může být rozhodnutí o stanovení peněžitého plnění, což je skutečnost, která má vliv na běh této lhůty. S ohledem na faktickou proveditelnost, jakož i s ohledem na zásadu procesní ekonomie se nepředpokládá, že správce daně bude vyhledávat a kontaktovat všechny orgány veřejné moci, které by potencionálně mohly evidovat nedoplatek nebo vést příslušné řízení. Využita by měla být zejména automatizovaná výměna dat prostřednictvím propojení informačních systémů.

Banka, která bankovní záruku poskytla, uhradí nedoplatky osoby povinné značit líh, za něhož se zaručila, na základě výzev od jednotlivých správců daně. V tomto ohledu se v praxi ze strany správců daně předpokládá respektování zásady hospodárnosti a procesní ekonomie. Tzn., že v případech, kdy bude moci (např. formou dožádání) být výzva podána za více správců daně (např. za více finančních úřadů najednou), by měl být upřednostněn tento postup. Výzva či výzvy budou moci být učiněny nejdříve po uplynutí devadesáti dnů ode dne pravomocného zrušení registrace osoby povinné značit líh. Banka posléze začne uspokojovat nedoplatky v pořadí, v jakém bude jednotlivými správci daně vyzvána.

I v případě realizace bankovní záruky se uplatní daňový řád jako subsidiární právní

předpis. Ustanovení § 21 zákona o povinném značení lihu je speciální vůči ustanovení § 171 odst. 3 daňového řádu, neuplatní se tedy podmínka předchozího bezúspěšného vymáhání nedoplatku na osobě povinné značit líh.

K § 20:

Upravuje se vhodnost místa, kde má být značení lihu prováděno. Místo značení lihu musí odpovídat svým charakterem podnikatelské činnosti v oblasti lihu, která je v něm plánována, a tedy umožňovat plnění povinností při značení lihu. Dále nesmí závažným způsobem ztěžovat možnost provádění faktického prověřování, zda jsou na tomto místě plněny zákonné povinnosti při značení lihu. Ke značení lihu má docházet zejména v daňovém skladu, může se však jednat o kterékoliv jiné místo, pokud příslušný správce daně shledá, že místo splňuje výše uvedené podmínky.

Osoba povinná značit líh navrhne v přihlášce k registraci z jejího pohledu vhodné místo značení lihu. Správce daně poté musí posoudit vhodnost navrženého místa značení lihu. Případné zamítavé rozhodnutí pak bude muset být ze strany správce daně řádně odůvodněno tak, aby z něj bylo seznatelné, v čem správce daně spatřuje nevhodnost navrženého místa značení lihu.

K § 21:

Ustanovení § 21 zavazuje osobu povinnou značit líh vybavit všechny prostory daňového skladu, v nichž osoba povinná značit líh stáčí nebo značí líh, fungujícím kamerovým systémem s fungujícím vzdáleným přístupem pro správce daně. Toto ustanovení zajišťuje možnost sledování prostor, v nichž dochází k stáčení nebo značení lihu, a to především s cílem kontrolovat, zda je toto stáčení nebo značení lihu prováděno osobou povinnou značit líh v souladu s právními předpisy, aniž by musel být v těchto prostorách zaveden stálý daňový dohled celního úřadu. Toto řešení se jeví z hlediska hospodárnosti jako nejvhodnější, přičemž účelu, pro který je v těchto případech stálý daňový dohled celních úřadů požadován, bude docíleno.

K § 22:

Rozhodnutí o registraci se vydává postupem dle daňového řádu, tedy do 30 dnů ode dne podání bezvadné přihlášky, nebo odstranění vad přihlášky (§ 129 daňového řádu), přičemž správce daně buď osobu povinnou značit líh rozhodnutím zaregistruje (v takovém případě není třeba, aby správce daně své rozhodnutí odůvodnil), nebo rozhodnutím přihlášku

k registraci zamítne (a musí tedy takové rozhodnutí odůvodnit). Správce daně osobu povinnou značit líh registruje, pokud shledá splnění všech zákonných podmínek registrace; v takovém případě je na registraci právní nárok (případné nejasnosti v přihlášce bude možné odstranit postupem podle § 128 daňového řádu). V rozhodnutí o registraci, kterým je osoba povinná značit líh registrována, budou kromě obecných náležitostí stanovených daňovým řádem uvedeny další náležitosti stanovené návrhem zákona. Správce daně v rozhodnutí přidělí této osobě registrační odběrné číslo a uvede místo značení lihu a rozsah a způsob vybavenosti sledovacím zařízením (z povahy věci se může jednat pouze o místo značení lihu uvedené osobou povinnou značit líh v přihlášce k registraci; pokud jsou pochybnosti o vhodnosti místa značení lihu nebo funkčnosti sledovacího zařízení, správce daně je musí odstranit postupem dle § 128 daňového řádu), V tomto rozhodnutí o registraci se stanoví též další technické podmínky, za nichž je značení lihu prováděno. Tím, že správce daně uvede v rozhodnutí místo značení lihu a rozsah a způsob vybavenosti sledovacím zařízením, stává se z něho místo značení lihu, na němž je možné značit líh podle § 10 odst. 3 návrhu zákona.

Osoba povinná značit líh je registrována od pátého dne následujícího po účinnosti rozhodnutí, kterým ji správce daně zaregistroval, až do účinnosti rozhodnutí o zrušení registrace. Účinnosti nabývá rozhodnutí o registraci okamžikem oznámení. Oznámením se v duchu § 101 odst. 6 daňového řádu rozumí doručení rozhodnutí. Podle obecného ustanovení § 109 odst. 1 daňového řádu je proti rozhodnutí o registraci přípustné odvolání, a to jak proti rozhodnutí, kterým správce daně přihlášku k registraci zamítá, tak také proti rozhodnutí, kterým správce daně osobu povinnou značit líh registruje. Odvolání proti rozhodnutí o registraci však podle ustanovení § 109 odst. 5 daňového řádu nemá odkladný účinek.

Nejpozději ke dni registrace správce daně zveřejní den registrace v registru osob povinných značit líh a distributorů lihu.

K § 23:

V případě změny údajů uvedených v přihlášce k registraci osoby povinné značit líh se použije obecné pravidlo podle ustanovení § 129 odst. 4 daňového řádu, správce daně tedy změnu provede pouze formou úředního záznamu. Výjimku představuje změna místa značení lihu nebo změna rozsahu nebo způsobu vybavenosti sledovacím zařízením, kdy musí správce daně vydat rozhodnutí o těchto změnách, a to pouze na návrh registrované osoby povinné značit líh. Nově musí místo opět splňovat podmínku vhodnosti místa značení lihu, resp. splňovat podmínky vybavenosti sledovacím zařízením a až do účinnosti rozhodnutí

o změně místa značení lihu nebo změně rozsahu nebo způsobu vybavenosti sledovacím zařízením nelze na tomto místě nebo za nového rozsahu nebo způsobu vybavenosti sledovacím zařízením značení provádět.

K § 24:

Ke zrušení registrace dochází ve specifických případech uvedených v tomto a následujícím ustanovení (současně může dojít ke zrušení registrace z důvodů upravených obecnou úpravou registrace v daňovém řádu).

Správce daně může zrušit registraci osoby povinné značit líh na její vlastní žádost. Bude-li chtít osoba povinná značit líh znovu vykonávat svou činnost, může si kdykoli podat znovu přihlášku k registraci. Návrh zákona jí v tomto případě nestanovuje žádnou lhůtu, po kterou by musela osoba povinná značit líh vyčkat, než by mohla znovu podat přihlášku k registraci. Pokud by se však chtěla znovu jako osoba povinná značit líh zaregistrovat, musí splnit všechny podmínky registrace stanovené v § 18 odst. 1.

K § 25:

Toto ustanovení upravuje zrušení registrace z moci úřední. Jedním z důvodů zrušení registrace je, pokud správce daně zjistí, že nejsou splněny podmínky registrace. Správce daně vyzve registrovanou osobu povinnou značit líh, aby zajistila jejich opětovné splnění, a k tomu jí poskytne přiměřenou lhůtu. Takto správce daně postupuje pouze tehdy, pokud povaha podmínek toto opětovné splnění připouští a nehrozí nebezpečí z prodlení (příkladem podmínky, která z povahy věci nemůže být na výzvu správce daně splněna, je podmínka spolehlivosti osoby povinné značit líh). V případě, že podmínky nejsou ve lhůtě splněny nebo se jedná o případ, kdy institut výzvy není uplatňován, správce daně registraci zruší. Mezi další důvody iniciující zrušení registrace správcem daně patří např. skutečnost, že insolvenční soud zamítne insolvenční návrh pro nedostatek majetku osoby povinné značit líh (§ 142 písm. d) insolvenčního zákona), či skutečnost, že osoba povinná značit líh neprovádí svou činnost po dobu 9 po sobě jdoucích kalendářních měsíců.

Na rozdíl od zrušení registrace na žádost osoby povinné značit líh podle § 24, při zrušení registrace ex lege podle ustanovení § 25 odst. 2 stanovuje návrh zákona lhůtu, po kterou musí taková osoba povinná značit líh vyčkat, než si bude moci znovu podat přihlášku k registraci. Tato lhůta běží od právní moci rozhodnutí o zrušení registrace a činí 3 roky.

Podle obecného ustanovení § 109 odst. 1 daňového řádu je proti rozhodnutí o zrušení

registrace přípustné odvolání, které však podle § 109 odst. 5 daňového řádu nemá odkladný účinek.

2.3 Nakládání s kontrolními páskami

K § 26:

Ustanovení upravuje zvláštní pravidlo pro určení místní příslušnosti správce daně při výkonu působnosti související s nakládáním s kontrolními páskami. Na rozdíl od výkonu ostatních působností, kde se místní příslušnost správce daně bude řídit obecnými pravidly místní příslušnosti pro výkon správy spotřebních daní, resp. obecnými pravidly daňového řádu, v případě výkonu působnosti související s nakládáním s kontrolními páskami bude místně příslušný správce daně, v jehož obvodu územní působnosti se nachází místo značení lihu. Působnost tohoto správce daně přitom bude především zahrnovat dílčí kompetence upravené v hlavě III návrhu zákona a dále pak kompetence vyplývající z navazujících ustanovení (např. příslušnost k projednání správního deliktu podle ustanovení § 67 návrhu zákona). Výjimku představuje situace, kdy se místo značení lihu nenachází na daňovém území České republiky - v tom případě se určení místní příslušnosti správce daně bude i v popsanych případech řídit obecnými pravidly.

K § 27:

Ustanovení § 27 a následující ustanovení upravují objednávání, prodej a další formy nakládání s kontrolními páskami a stanovují povinnosti držitele kontrolních pásek. Po věcné stránce se tato pravidla oproti platné právní úpravě v zásadě nemění.

Osoba povinná značit líh získává kontrolní pásky od správce daně místně příslušného podle ustanovení § 26 návrhu zákona na základě objednávky, kterou správce daně potvrdí a na základě níž si osoba povinná značit líh kontrolní pásky koupí a převezme. Objednávku může podat pouze registrovaná osoba povinná značit líh, čímž je docíleno, aby bylo v zájmu této osoby se registrovat. Za nesplnění povinnosti registrace se tedy neukládá samostatná sankce podle tohoto zákona, ale sankcí je samotná skutečnost, že osoba povinná značit líh nemůže legálně získat kontrolní pásku a tím uvádět líh do volného daňového oběhu v souladu s tímto zákonem (líh uváděný do volného daňového oběhu neregistrovanou osobou tak z povahy věci nutně musí být neznačeným lihem s příslušnými sankčními důsledky).

Oproti původní úpravě dále došlo k prodloužení lhůty k potvrzení objednávky ze 4 na 5 dní, jelikož praxe ukázala, že stávající lhůta je v některých případech nedostatečná.

Prodloužená pětidenní lhůta se však v praxi bude uplatňovat pouze ve výjimečných a odůvodněných případech.

Zvláštním způsobem je upraven postup pro případ, kdy neodpovídá objednané množství kontrolních pásek dosavadnímu objemu výroby nebo dovozu lihu osobou povinnou značit líh (v konečném efektu zde může uvedený stav vést k vydání rozhodnutí správce daně, jímž objednávku zamítne).

Dle odstavce 5 je osoba povinná značit líh povinná správci daně uhradit prodejní cenu objednaných kontrolních pásek. Cena bude stanovena prováděcím právním předpisem (viz zmocnění k vydání vyhlášky Ministerstva financí v § 70 písm. k)).

K § 28:

Osoba povinná značit líh je povinná převzít kontrolní pásy ve stanoveném termínu. Pokud tak neučiní, je povinná hradit náklady, které souvisejí s jejich skladováním. Pokud nejsou pásy převzaty ani v náhradním termínu, jsou zlikvidovány a osoba povinná značit líh je v takovém případě povinná uhradit prodejní cenu kontrolních pásek a dále náklady, které vznikly správci daně v souvislosti s jejich skladováním a likvidací.

K § 29:

Osoba povinná značit líh, která převzala kontrolní pásy, se stává držitelem. Toto ustanovení v odstavci 1 současně vymezuje, komu smí držitel kontrolní pásy dále předat. Držitel smí kontrolní pásy předat pouze zahraničnímu dodavateli za účelem značení lihu, resp. je smí pouze vrátit správci daně. V odstavci 2 je pak stanoven zákaz nakládání s neporušenými kontrolními páskami osobou, která není jejich držitelem, resp. která není tím, komu byly kontrolní pásy předány v souladu s návrhem zákona). Výjimkou je plnění povinnosti podle § 36 odst. 4.

K předání kontrolních pásek jiné osobě nedochází, pokud s páskami fyzicky nakládají zaměstnanci držitele či jiné osoby jednající jeho jménem a na jeho účet.

K § 30:

Toto ustanovení zavazuje držitele, který předal kontrolní pásy zahraničnímu dodavateli, povinností zajistit, aby líh, který byl touto předanou kontrolní páskou označen, byl dovezen nejpozději do 9 měsíců ode dne, kdy byla kontrolní páska držitelem převzata od správce daně. Dále se stanoví povinnost zaznamenat evidenční označení kontrolních pásek, kterými byl

označen líh zahraničním dodavatelem, do příslušných dokumentů při dovozu lihu.

K § 31:

Z důvodu efektivnější kontrolní činnosti je nově stanovena obecná povinnost, že musí být uvedeno evidenční označení odebraných kontrolních pásek v příslušných dokumentech již před započítáním přepravy (a to jak na místo značení lihu v České republice, tak při dopravě za účelem předání zahraničnímu dodavateli). Současně je stanoveno, do jakých dokumentů je tento záznam proveden a (u dokladů o přepravě kontrolních pásek stanoví povinné náležitosti těchto dokumentů prováděcí právní předpis - vyhláška Ministerstva financí). Dále se do příslušných dokladů při předání kontrolních pásek zahraničnímu dodavateli uvádí místo značení lihu, údaje o převzetí kontrolních pásek a osoba, která je převzala.

K § 32:

Ustanovení § 32 upravuje povinnosti držitele kontrolních pásek zajistit řádnou ochranu kontrolních pásek proti jejich poškození, zničení, ztrátě, zneužití či odcizení, dále jeho povinnost skladovat tyto pásy pouze na místě značení lihu, anebo v sídle nebo místě jeho podnikání zabezpečeném proti neoprávněnému vniknutí cizích osob. Držitel je též povinen oznámit elektronicky zničení, ztrátu, nebo odcizení kontrolních pásek správci daně nejpozději následující den po takovém zjištění a s uvedením důvodů. Ustanovení upravuje též jaká kontrolní páska je považována za zničenou, a to ve vazbě na kompletnost, resp. čitelnost evidenčního označení kontrolní pásky (alternativně by se jednalo o kontrolní pásku poškozenou; v obou případech se však bude jednat pouze o pásku, která dosud nebyla použita ke značení lihu - v případě kontrolní pásky, kterou již byl líh označen, je třeba hovořit o jejím porušení (viz § 14).

K § 33:

Dle tohoto ustanovení je držitel povinen vést průběžně evidenci kontrolních pásek, Upravuje se též doba, po kterou je evidence vedena, a umístění evidencí a dokladů (obecně na místě značení lihu). Na evidenci vedenou držitelem se přiměřeně použijí ustanovení § 97 daňového řádu o záznamní povinnosti. Způsob vedení evidence bude stanoven prováděcím právním předpisem (viz zmocnění k vydání vyhlášky Ministerstva financí v § 70 písm. g) a h)).

K § 34:

Ustanovení § 34 stanoví povinnost držitele provádět inventarizaci kontrolních pásek, a to vždy k 31. prosinci kalendářního roku, ale také tehdy, nařídí-li to příslušný správce daně (obsah záznamu o výsledku inventury bude stanoven vyhláškou Ministerstva financí).

K § 35:

Ustanovení § 35 zavádí povinnost držitele elektronicky oznámit správci daně zákonem stanovené údaje, a to v den, kdy došlo k prodeji nebo jinému převodu lihu. Toto ustanovení v kombinaci s dalšími ustanoveními (§ 37, 40 a 52) má za cíl umožnit správci daně, dalším kontrolním orgánům a osobám, které s lihem ve spotřebitelském balení nakládají, si lépe ověřit, která spotřebitelská balení lihu, která jsou ve volném daňovém oběhu, jsou označena v souladu s tímto zákonem.

Oznámení se podává elektronicky ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně (viz § 56 daňového řádu).

K § 36:

Z důvodu předcházení zneužití kontrolních pásek ke značení mimobilančního lihu je stanovena povinnost držiteli vrátit poškozené nebo znečištěné kontrolní pásky, včetně kontrolních pásek předaných zahraničnímu dodavateli za účelem značení lihu. Držitel je rovněž povinen vrátit příslušnému správci daně kontrolní pásky v případě, že tyto pásky ve stanovené lhůtě nepoužije nebo bezodkladně v případě, že ukončí svoji činnost jako osoba povinná značit lih. Každý je povinen vrátit neporušenou sejmoutou kontrolní pásku ze spotřebitelského balení lihu pokud nejde o držitele, který ji bezodkladně znovu použije k označení lihu. Každý je též povinen vrátit nepoužitou kontrolní pásku, s níž nakládá, pokud není jejím držitelem. Kontrolní pásku musí její „neoprávněný držitel“ vrátit bezodkladně kterémukoliv správci daně. Vrácené kontrolní pásky se zlikvidují.

K § 37:

Generální ředitelství cel vede registr kontrolních pásek, z něhož zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup evidenční označení kontrolních pásek, které byly převzaty držitelem, a identifikaci držitele, který kontrolní pásky převzal. Toto zveřejnění se předpokládá ve formě internetové aplikace umožňující zadání konkrétního evidenčního označení kontrolní pásky a následné sdělení předmětných údajů o ní (kompletní seznam kontrolních pásek převzatých držitelem nelze zveřejňovat plošným způsobem s ohledem na nežádoucí poskytnutí informací případným padělatelům kontrolních pásek). Podle

odstavce 3 jsou v registru údaje vedeny a zveřejňovány nejpozději ode dne následujícího po dni, kdy správce daně kontrolní pásky držiteli předal, a to bez časového omezení, s ohledem na nemožnost stanovit hranici, za níž se spotřebitelské balení lihu označené určitou kontrolní páskou již ve volném daňovém oběhu nemůže vyskytovat.

3. Distribuce lihu a nákup lihu za účelem konečného prodeje

3.1 Obecná ustanovení o distribuci lihu a nákupu lihu za účelem konečného prodeje

K § 38:

V odstavci 1 je vymezeno, co se rozumí pojmem distribuce lihu. V ustanovení je věcně definována příslušná činnost, zatímco definice osoby, která podnikatelskou činnost na území České republiky provozuje (distributora lihu), o níž návrh zákona v dalších ustanoveních hovoří, již vyplývá z obecného jazyka na základě definice samotné činnosti příslušnou osobou provozované.

Speciální úprava se týká pouze osoby povinné značit líh. Pokud osoba povinná značit líh následně prodá nebo jinak převede líh bezprostředně po uvedení tohoto lihu do volného daňového oběhu, tato činnost osoby povinné značit líh se za distribuci nepovažuje a osoba povinná značit líh zůstává nadále pouze osobou povinnou značit líh a nestává se distributorem se všemi zákonem stanovenými povinnostmi a za splnění zákonem předvídaných podmínek.

Distribucí též není konečný prodej lihu, tzn. prodej nebo jiný převod lihu podnikatelem v souvislosti s jeho podnikatelskou činností na území České republiky fyzické osobě pro její osobní potřebu.

K § 39:

Stanovuje se povinnost osoby povinné značit líh a distributora lihu prodávat nebo jinak převádět líh ve spotřebitelském balení pouze na registrovanou osobu povinnou značit líh, registrovaného distributora lihu a konečného prodejce lihu, resp. povinnost osoby povinné značit líh, distributora lihu a konečného prodejce lihu nakupovat nebo na sebe nechat převést líh ve spotřebitelském balení pouze registrovanou osobou povinnou značit líh nebo registrovaným distributorem lihu. Tato povinnost je klíčovým prvkem eliminace černého trhu s lihovinami, neboť líh, který by byl prodán či jinak převeden v rozporu s tímto ustanovením, je považován za neznačený líh, i kdyby jinak bylo jeho značení v souladu se zákonem.

K § 40:

Ustanovení § 40 zavádí povinnost distributora lihu elektronicky oznámit správci daně zákonem stanovené údaje, a to v den, kdy došlo k prodeji nebo jinému převodu lihu. Toto ustanovení v kombinaci s dalšími ustanoveními (§ 35, 37 a 52) má za cíl umožnit správci daně, dalším kontrolním orgánům a osobám, které s lihem ve spotřebitelském balení nakládají, možnost si lépe ověřit, která spotřebitelská balení, která jsou ve volném daňovém oběhu, jsou označena v souladu s tímto zákonem.

Oznámení se podává elektronicky ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně (viz § 56 daňového řádu).

3.2 Registrace distributora lihu

K § 41:

V tomto a v následujících ustanoveních je upravena povinnost distributora lihu se registrovat, a to ještě před zahájením činnosti distributora lihu. Tato povinnost je distributorovi lihu, tak jak je tímto zákonem definován, stanovena nově.

Registračního řízení distributora lihu je stejně jako registrační řízení osoby povinné značit líh subsidiárně podřízeno úpravě registračního řízení v daňovém řádu a upravuje pouze nezbytná speciální ustanovení. Úprava registrace osob povinné značit líh a registrace distributora lihu je do značné míry postavena na stejných principech jak věcně, tak legislativně. S ohledem na řadu dílčích odlišností byla nicméně zvolena legislativní technika dvojí úpravy ve dvou částech návrhu zákona, resp. v části upravující společná ustanovení pro obě registrace. Pokud není stanoveno jinak, platí pro registraci distributora lihu ve zdůvodnění úpravy to samé, jako pro registraci osoby povinné značit líh.

K § 42:

V ustanovení upravujícím přihlášku k registraci (opět v elektronické formě) se jako další obligatorní náležitost, kterou musí distributor lihu uvést v přihlášce k registraci distributora lihu, stanoví údaj o skladovacích prostorách, které distributor lihu ke své činnosti užívá.

K § 43:

Stanoví se obecně hmotněprávní podmínky registrace distributora lihu, které jsou dále přesně specifikovány v ustanoveních § 44 a ve společných ustanoveních o registraci v § 49 až 51.

Všechny podmínky registrace musí být splňovány po celou dobu registrace distributora

lihu.

Podmínkou uvedenou v odstavci 1 písm. c) stanovenou pro výkon činnosti distributora lihu je existence živnostenského oprávnění k živnosti volné, které jej opravňuje k výkonu této činnosti. V současném živnostenském zákoně však v příloze č. 4 nenalezneme živnost volnou, která by byla přímo nazvána jako distribuce lihu nebo prodej nebo jiný převod lihu. Proto je podmínka existence živnostenského oprávnění umožňujícího výkon činnosti distributora lihu stanovena obecně bez přesného pojmenování této živnosti. Podmínky pro získání živnostenského oprávnění je nutné hledat v živnostenském zákoně (např. § 25 živnostenského zákona).

Další z podmínek, která dále není definována podrobně, je skutečnost, že distributorovi lihu nebyl vysloven zákaz činnosti, který by měl za následek znemožnění výkonu činnosti distributora lihu. Trest nebo sankci zákazu činnosti může uložit soud (§ 52 odst. 1 písm. g) trestního zákoníku) nebo správní orgán (např. § 11 odst. 1 písm. c) přestupkového zákona). V případě, že bude vysloven zákaz činnosti týkající se provozování živnosti v oboru, do něž patří činnost distributora lihu, nebo příbuzném oboru, jedná se o překážku v provozování živnosti podle § 8 odst. 5 živnostenského zákona. Důsledkem je nemožnost provozování této živnosti po dobu trvání tohoto zákazu. Pro distributora lihu, který podal přihlášku k registraci, to znamená, že nebude zaregistrován, a pro již registrovaného distributora lihu to znamená zrušení registrace podle § 47 odst. 2 písm. b).

K § 44:

Ustanovení odstavce 1 zavazuje distributora lihu poskytnout kauci. Kauce je stanovena na 5 mil. Kč a tato výše je určena úměrně s ohledem na výši sankcí, které mohou distributorovi lihu hrozit při nedodržení povinností stanovených tímto zákonem. V podrobnostech ohledně institutu kauce platí obdobně totéž, co v případě kauce osoby povinné značit líh.

K § 45:

V rozhodnutí o registraci, kterým je distributor lihu registrován, bude kromě obecných náležitostí stanovených daňovým řádem uvedena další náležitost stanovená návrhem zákona, a to správcem daně přidělené registrační distribuční číslo distributora lihu.

K § 46:

Správce daně může zrušit registraci distributora lihu na jeho vlastní žádost.

K § 47:

Zrušit registraci distributora lihu lze rovněž z moci úřední, a to obdobně jako v případě osoby povinné značit líh. Mezi další důvody iniciující zrušení registrace distributora lihu správcem daně patří skutečnost, že distributor lihu po dobu 9 po sobě jdoucích kalendářních měsíců bezdůvodně neprodá nebo jinak nepřevede líh ve spotřebitelském balení.

4. Některá společná ustanovení o registraci

K § 48:

Registrační řízení osoby povinné značit líh a registrační řízení distributora lihu je subsidiárně podřízeno úpravě registračního řízení v daňovém řádu (viz komentář k § 16).

K § 49:

Pro potřeby registrace se stanoví kritéria pro posouzení spolehlivosti osoby. Z nakládání s lihem by měly být vyřazeny osoby, které neskýtají dostatečné záruky, že budou činnost provádět v souladu s právními předpisy. K tomu, aby mohla být osoba povinná značit líh nebo distributor lihu registrován, musí být bezúhonná a nesmí v posledních 3 letech závažným způsobem porušit daňové nebo celní předpisy, tento zákon nebo právní předpisy upravující nakládání s lihem. Závažnost tohoto porušení musí být v konkrétním případě najisto postavena prostřednictvím dostatečného odůvodnění rozhodnutí správce daně. Za závažné porušení nelze označit každé porušení daných zákonů, ale pouze takové porušení, které dosáhne určité intenzity. Závažným porušením předpisů přitom může být i jejich opakované porušení. Daňovými a celními předpisy se zde rozumí nejen právní předpisy České republiky (včetně podzákoných právních předpisů), ale též přímo použitelné předpisy Evropské unie.

Bezúhonností se v souladu s odstavcem 2 rozumí skutečnost, že fyzická osoba nebyla odsouzena pro úmyslný trestný čin majetkové povahy nebo že právnická osoba nebyla odsouzena pro trestný čin majetkové povahy, nebo se na ně hledí, jako by nebyly odsouzeny.

Při posuzování podmínky spolehlivosti lze přihlídnout i ke skutečnostem, které se staly před nabytím účinnosti tohoto zákona. Vzhledem k tomu, že se nemění zpětně poměry jednotlivých subjektů, pouze se zohledňuje stav věcí (např. odsouzení pro majetkový trestný čin), nejedná se o protiústavní pravou retroaktivitu, která není přípustná.

Úprava odstavce 3 směřuje na osobu, která je statutárním orgánem nebo jeho členem.

V případě, že právnická osoba závažně porušila daňové nebo celní předpisy, tento zákon nebo právní předpisy upravující nakládání s lihem, je konstruována fikce, že i osoba, která byla statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu této právnické osoby v době tohoto závažné porušení, přestává na základě tohoto ustanovení splňovat podmínku spolehlivosti. Totéž platí podle odstavce 4 i pro odpovědného zástupce osoby povinné značit líh.

K § 50:

Odstavce 1 až 5 obsahují úpravu prokazování bezúhonnosti. Občan České republiky nemusí dokládat svou bezúhonnost výpisem z Rejstříku trestů, jelikož orgány Celní správy České republiky mají v souladu se zákonem č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, upravenou možnost do něj nahlížet a zjistit si tedy tuto informaci samy. Výjimkou je občan České republiky, který se v posledních 3 letech zdržoval na území jiného státu déle než 3 měsíce. Ten bude muset v souladu s odstavcem 2 přiložit výpis z evidence trestů daného státu.

Cizinec bude muset v souladu s odstavcem 1 bezúhonnost prokázat připojením zákonem vymezené písemnosti k přihlášce k registraci (a to kumulativně dokladu od státu, jehož je cizinec státním příslušníkem, a od státu, kde se cizinec v zákonem předvídaném rozsahu zdržoval).

Specifikum lze v odstavci 3 nalézt pro občana Evropské unie, který bezúhonnost může prokázat jinou písemností (vždy se však musí jednat o písemnost prokazující uvedenou skutečnost, nikoliv např. jen o čestné prohlášení).

Obdobně se bude postupovat v případě prokazování bezúhonnosti fyzických osob figurujících v právnické osobě, která je osobou povinnou značit líh nebo distributorem lihu, resp. samotné této právnické osoby.

V odstavci 4 je zavedena možnost nahradit zahraniční písemnost prokazující bezúhonnost čestným prohlášením, avšak pouze v případě, že příslušný stát písemnost prokazující bezúhonnost nevydává (v opačném případě není použití čestného prohlášení možné – viz výše).

V odstavci 5 se zakládá povinnost osob uvedených v odstavcích 1 až 4 na výzvu správce daně doložit patřičné písemnosti prokazující jejich bezúhonnost. Vzhledem k tomu, že podmínka spolehlivosti, jejíž podmnožinou je bezúhonnost, je podmínkou kontinuální, je nutné zakotvit právní rámec pro její kontrolu v případech, že bude mít správce daně důvodné

pochybnosti o bezúhonnosti osob uvedených v odstavcích 1 až 4 ve vztahu k zahraničí. Délku lhůty obecně upravuje ustanovení § 32 daňového řádu. Jen zcela výjimečně může správce daně stanovit lhůtu kratší než 8 dní (§ 32 odst. 2 daňového řádu). Sankcí za nesplnění této povinnosti může být uložení pořádkové pokuty podle § 247 a násl. daňového řádu. V případě, že nesplnění této povinnosti, případně opakované nesplnění této povinnosti dosáhne intenzity závažného porušení návrhu zákona, dojde ke zrušení registrace pro neplnění podmínky spolehlivosti.

K § 51:

Ustanovení pro potřeby registrace vymezuje, která osoba se pro účely tohoto zákona považuje za bezdlužnou. Osoba, která neposkytuje dostatečné záruky, že bude řádně a včas plnit své platební povinnosti vůči státu, registraci neobdrží. Úprava bezdlužnosti přitom vychází z úpravy, která je v současnosti promítána též do zákona o spotřebních daních a vychází z obecné úpravy prokazování bezdlužnosti, která bude zákonem č. 458/2011 Sb. doplněna též do dalších právních předpisů, které předložení potvrzení o bezdlužnosti vyžadují.

Bezdlužnost se prokazuje potvrzeními příslušných orgánů; v případě orgánů Finanční správy České republiky a orgánů Celní správy České republiky již funguje výměna informací ohledně bezdlužnosti, a tedy není v této věci třeba, aby osoba, která podala přihlášku k registraci, potvrzení předkládala. S ohledem na ustanovení § 52 odst. 5 písm. a) daňového řádu se v takovém případě nebude jednat o porušení mlčenlivosti.

V souladu s odstavcem 2 však bude zapotřebí doložit skutečnost, že osoba povinná značit líh a distributor lihu nemá nedoplatky na obou pojistných. Tuto skutečnost bude prokazovat potvrzeními, která nejsou ke dni podání přihlášky k registraci starší než 30 dnů.

Zde lze podotknout, že u orgánů Celní správy České republiky se evidují i nedoplatky, které vznikly v důsledku nezaplacení pokuty uložené správním orgánem ve správním řízení, pokud byly tímto správním orgánem předány obecnému správci daně, kterým je podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, celní úřad.

K § 52:

Ustanovení upravuje registr osob povinných značit líh a distributorů lihu, který vede Generální ředitelství cel. Rozsah údajů, které bude tento registr obsahovat, není vymezen

konkrétním výčtem. Registr osob povinných značit líh a distributorů lihu bude obsahovat takové údaje o registrovaných osobách povinných značit líh a registrovaných distributorech lihu, které potřebuje Celní správa České republiky pro výkon své působnosti podle zákona o povinném značení lihu a souvisejících předpisů (viz § 11 odst. 2 daňového řádu).

Některé z těchto údajů budou zveřejněny způsobem umožňujícím dálkový přístup. Tyto údaje jsou vypočteny v návrhu zákona a jedná se především o identifikační údaje a jejich změnu, kterou je osoba povinná značit líh nebo distributor lihu povinen podle § 128 daňového řádu ohlásit správci daně do 15 dnů ode dne, kdy ke změně došlo, spolu s datem této změny.

Nově se zavádí povinnost uchovávat údaje o osobách povinných značit líh a o distributorech lihu, kterým byla registrace zrušena, a zveřejňovat je po dobu 5 let ode dne zrušení jejich registrace.

5. Prověřování plnění povinností při značení lihu a při nakládání s lihem

K § 53:

Jde o ustanovení upravující výkon působnosti správních orgánů ve vztahu k zajištění plnění povinností při značení lihu navazující na novelu zákona o spotřebních daních 2013, která nově formuluje právní úpravu působnosti správních orgánů při zajištění plnění povinností podle zákona o spotřebních daních. Vzhledem k úzké příbuznosti působnosti správních orgánů podle § 53 návrhu zákona s úpravou zákona o spotřebních daních byl také v tomto případě zvolen obdobný legislativní přístup.

Dodržování povinností při značení lihu zajišťují primárně správci daně, což vyplývá z obecného ustanovení § 2 odst. 1 návrhu zákona, přičemž v tomto směru budou využity příslušné postupy upravené v daňovém řádu (daňová kontrola, místní šetření, vyhledávací činnost atd.). Nad rámec obecné působnosti správce daně budou (podobně jako v současnosti) disponovat kontrolními oprávněními též další orgány. Především se bude jednat o Českou obchodní inspekci a Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci, které budou při výkonu kontroly postupovat podle zákona upravujícího kontrolu, kterým je v současnosti zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů; a to se subsidiárně aplikací správního řádu. Dále se bude jednat o obecní živnostenské úřady, které budou postupovat podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Všechny tyto orgány (s výjimkou živnostenských úřadů) disponují kontrolní působností

již v současnosti. Po stránce systematické nicméně dochází k přesunu kontrolních kompetencí České obchodní inspekce, Státní zemědělské a potravinářské inspekce a živnostenských úřadů z právní úpravy povinného značení lihu do jednotlivých kompetenčních zákonů uvedených správních orgánů (viz návrh doprovodného změnového zákona). Tento přesun je vyvolán analogickým přesunem kontrolních kompetencí v zákoně o spotřebních daních, který bude proveden novelou zákona o spotřebních daních 2013; důvodem je požadavek Legislativní rady vlády, aby kontrolní kompetence, které jsou vykonávány v režimu správního řádu, resp. zákona č. 552/1991, o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, byly řešeny odděleně od úpravy spotřebních daní, řídicí se daňovým řádem. Vzhledem k tomu, že v případě úpravy povinného značení lihu je v daném ohledu situace obdobná, navrhuje se systematicky shodné legislativní řešení.

Kromě uvedených orgánů pak budou porušování povinností při značení lihu zjišťovat též orgány Finanční správy České republiky a orgány Celní správy České republiky (ve druhém případě se bude jednat o ty celní orgány, které nebudou primárně v postavení správce daně), a to postupem podle daňového řádu.

Ustanovení § 53 dále řeší oznamovací povinnost mezi výše uvedenými orgány ohledně zjištění porušení povinností při značení lihu a dále oprávnění, resp. povinnost uvedených orgánů zajistit zjištěný neznačený líh, kontrolní pásku, s níž bylo nakládáno v rozporu s právními předpisy, jakož i padělek kontrolní pásky. V případě zajištění však uvedené ustanovení pouze normuje obligatorní užití tohoto institutu v případě vybraných věcí (zejména neznačeného lihu), nikoliv zajištění jako takové - po stránce procesní proto bude zajišťující orgán postupovat podle příslušného procesního předpisu, podle něhož vykonává kontrolu.

Dále se upravuje zvláštní postup při doručování rozhodnutí o zajištění, a to z důvodu, že je nutno ošetřit případy, kdy je nutno zajistit především neznačený líh a rozhodnutí o zajištění není komu doručit, protože není známa osoba, jíž by mělo být doručeno.

Upravuje se též zvláštní postup pro předání věcí zajištěných jiným orgánem než správcem daně. S ohledem na to, že povinnost likvidace věcí uvedených v odstavci 3 vždy provede dle úpravy zákona č. 219/ 2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, a dle úpravy § 65 odst. 2 správce daně, je vhodné, aby k předání zajištěných věcí v tomto vymezení došlo následně po jejich zajištění a aby ostatní orgány, které zajištění provádí, nebyly zatěžovány náklady na skladování a dalšími souvisejícími náklady.

Oprávnění zajistit věci podle odstavce 3 písm. a) až c) má stejně jako dosud rovněž Policie České republiky při výkonu své působnosti podle jiného zákona,

6. Správní delikty

6.1 Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob

K § 54:

V tomto a v následujících ustanoveních se upravují správní delikty (včetně přestupků). Také v tomto případě byl zvolen jednotný formální přístup k vymezení skutkových podstat správních deliktů a sankcí, které je za jejich spáchání možno uložit, jaký byl použit v novele zákona o spotřebních daních 2013 (formální změna právní úpravy správních deliktů v zákoně o spotřebních daních, směřující k jejímu zjednodušení a zpřehlednění, je jedním z klíčových prvků zmíněné novely).

Po stránce věcné vychází úprava správních deliktů v návrhu zákona ze stávající právní úpravy, současně ji však o některé prvky rozšiřuje. Nově je např. upravena kombinace správních deliktů, které na jedné straně postihnou porušení povinnosti držitele kontrolních pásek zajistit ochranu těchto pásek (s možnou zvýšenou sankcí v případě, že toto porušení vedlo ke ztrátě, zničení nebo odcizení kontrolních pásek) a na druhé straně postihnou ztrátu nebo zničení kontrolních pásek jejich držitelem (a to s vyšší sankce odpovídající výši spotřební daně z lihu odpovídající lihu potenciálně označenému těmito kontrolními páskami). Nově je dále např. doplněn správní delikt umožňující postih v případě nevrácení kontrolní pásky, a to za účelem ochrany proti neoprávněnému použití kontrolních pásek, které byly ze spotřebitelského balení sejmuty nebo nebyly vráceny správci daně. Dále jsou v některých případech nově stanoveny sankce odvozené z násobků potenciálně stanovené spotřební daně z lihu.

K § 55:

Viz odůvodnění k § 54.

K § 56:

Viz odůvodnění k § 54.

K § 57:

Viz odůvodnění k § 54.

K § 58:

Viz odůvodnění k § 54. Návrh zákona nově konstruuje sankce za správní delikty na úseku ochrany kontrolních pásek a v souvislosti se sankcí za porušení povinnosti ochrany kontrolních pásek (odstavec 1 písm. a)) zavádí též kvalifikovanou skutkovou podstatu (odstavec 3). Za samotné porušení povinnosti ochrany kontrolních pásek lze stanovit pokutu do 1 mil. Kč. Pokud však toto porušení plně nebo částečně vedlo k následku v podobě zničení, ztráty, zneužití nebo odcizení kontrolních pásek, stanoví se pokuta minimálně od dolní hranice ve výši spotřební daně (odpovídající zničeným, ztraceným, zneužitým nebo odcizeným kontrolním páskám) maximálně do desetinásobku této spotřební daně (horní hranice). Pokud by však bylo zničeno, ztraceno, zneužito nebo odcizeno jen menší množství pásek, mohla by to být – ačkoliv by se jednalo o kvalifikovanou skutkovou podstatu – pro pachatele výhodnější sankce než v případě prosté nekvalifikované skutkové podstaty, kde je horní hranice sankce 1 mil. Kč. Tedy je třeba stanovit, že horní hranice sankce (nikoliv sama pokuta) bude vždy minimálně na výši 1 mil Kč (i kdyby byl v konkrétním případě desetinásobek uvedené spotřební daně nižší).

V odstavci 1 písm. c) je pak stanovena sankce za zničení nebo ztrátu kontrolních pásek v celkovém množství přesahujícím 0,1% z každé jednotlivě uskutečněné objednávky kontrolních pásek zaevidovaných na osobu povinnou značit líh, Zde se není sankcionováno porušení povinnosti ochrany kontrolních pásek osobou povinnou značit líh, ale pouze samotné zničení či ztráta kontrolních pásek bez ohledu na důvod, z jakého k němu došlo. Sankcionováno není zneužití a odcizení kontrolních pásek, neboť je z povahy věci není možné osobě povinné značit líh přičíst k tíži - pokud by bylo zneužití nebo odcizení kontrolních pásek umožněno či usnadněno porušením povinnosti ochrany kontrolních pásek osobou povinnou značit líh, jednalo by se o správní delikt podle odstavce 1 písm. a). Smyslem zavedení předmětného správního deliktu je předcházení machinacím s kontrolními páskami, které jsou vydávány za zničené nebo ztracené. Na straně druhé je zohledněno minimální množství kontrolních pásek, k jejichž zničení dochází v důsledku výrobního procesu při značení lihu v rámci stáčecích linek.

K § 59:

Stávající právní úprava je nově rozšířena o úpravu správní deliktů distributorů lihu a konečných prodejců lihu.

K § 60:

Ustanovení zavádí vedle možnosti uložit pokutu za správní delikt také možnost uložit sankci zákazu činnosti za tento správní delikt. Důležitou podmínkou pro uložení zákazu činnosti je, že tento zákaz může být uložen pouze v případě, že správní delikt byl spáchán činností, která se zakazuje, nebo v souvislosti s ní, a to maximálně na 2 roky.

Úprava zákazu činnosti je obdobná s úpravou, kterou obsahuje v § 14 odst. 1 přestupkový zákon. Vzhledem k tomu, že se jedná o správní trestání právnických a podnikajících fyzických osob, jež nemá v jednom zákoně stanovená společná procesní ustanovení, je zapotřebí pro využití této sankce uvést obdobu § 14 odst. 1 přestupkového zákona také v tomto zákoně.

Důsledkem uložení sankce zákazu činnosti je porušení podmínky registrace, kterou musí podle § 18 odst. 1 osoba povinná značit lih nebo podle § 43 odst. 1 distributor lihu splňovat po celou dobu registrace, a tedy zrušení registrace osoby povinné značit a zrušení registrace distributora lihu správcem daně podle § 25 odst. 2 písm. b) nebo podle § 47 odst. 2 písm. b). Na rozdíl od uložení pokuty, která nemusí ve všech případech znamenat zrušení registrace ex offio, zákaz činnosti povede k tomuto důsledku vždy.

6.2 Přestupky

K § 61:

Viz odůvodnění k § 54.

K § 62:

Viz odůvodnění k § 54

6.3 Propadnutí a zabránění věci

K § 63:

Toto a následující ustanovení upravují, za jakých podmínek může správní orgán rozhodnout o propadnutí nebo zabránění věci, jakož i společná pravidla o propadlých a zabraných věcech, např. úpravu podmínek a postupu při zničení uvedených věcí, včetně otázky úhrady nákladů s tím spojených. I zde dochází k formálnímu sjednocení s budoucí úpravou v zákoně o spotřebních daních.

O propadnutí lze rozhodnout v případě neznačeného lihu, kontrolní pásky či padělku kontrolní pásky (v těchto případech obligatorně z důvodu nutnosti bezpodmínečné eliminace

uvedených věci z oběhu) nebo v případě jiné věci (pokud není hodnota jiné věci v nápadném nepoměru k povaze správního deliktu), pokud náleží pachateli správního deliktu a současně byla určena či užita při jeho spáchání, anebo přímo či nepřímo pomocí správního deliktu získána.

K § 64:

Viz odůvodnění k § 63.

K § 65:

Viz odůvodnění k § 63.

6.4 Společná ustanovení ke správním deliktům

K § 66:

Jedná se o obecné ustanovení upravující odpovědnost právnické osoby a podnikající fyzické osoby za správní delikty. Upravuje též postup při určení výměry pokuty za správní delikt.

K § 67:

Ustanovení upravuje příslušnost k projednání správního deliktu, přičemž příslušný bude především správce daně. Dále pak v zákonem vymezených případech upravuje příslušnost k projednání správního deliktu ostatními správními orgány podle § 53 návrhu zákona, resp. podle jiných zákonů upravujících kontrolní kompetence dalších správních orgánů (viz výše).

Kontrolní a sankční kompetence, které návrh zákona o povinném značení lihu stanoví jiným orgánům než správci daně, jsou tzv. sdílenými kompetencemi, kterými předmětné orgány nedisponují výlučně, ale vedle sebe. Z povahy takto stanovených kompetencí vyplývá, že s výjimkou správce daně (který je podle § 2 odst. 1 návrhu zákona orgánem obecně příslušným pro výkon působnosti podle tohoto zákona), nejsou předmětné orgány odpovědné za výkon těchto kompetencí v plném rozsahu (tedy ve všech případech na území České republiky), ale tyto kompetence představují oprávnění předmětných orgánů provést kontrolu a případně sankcionovat porušení zákona v případě, že v rámci své činnosti takové porušení odhalí. Z principu se tedy nejedná o absolutní kompetence, ale pouze o kompetence využitelné v případě potřeby, resp. simultánně s ostatními kompetencemi předmětných

orgánů. Uvedená sankční kompetence představuje posílení kompetencí uvedených orgánů oproti současné právní úpravě.

Výkon působnosti jiných správních orgánů než správce daně bude významně podpořen možností využívat údaje z registru kontrolních pásek, resp. z registru osob povinných značit líh a distributorů lihu.

K § 68:

Toto ustanovení upravuje splatnost pokuty, její rozpočtové určení a oprávnění orgánu, který pokutu uložil, k jejímu výběru. Orgánem oprávněným k vymáhání pokuty uložené jiným orgánem, než správcem daně nebo orgánem Finanční správy České republiky, bude obecně celní úřad, který je podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o Celní správě ČR obecným správcem daně podle správního řádu a vykonává správu placení peněžitých plnění v rámci dělené správy, která jsou příjmem státního rozpočtu.

7. Závěrečná ustanovení

K § 69:

Toto ustanovení obsahuje informaci, že tento zákon byl oznámen v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998.

K § 70:

Ustanovení obsahuje výčet zmocnění pro Ministerstvo financí k vydání prováděcího předpisu v podobě vyhlášky upravující technické a provozní aspekty značení lihu. V případě prodejní ceny (v současnosti používán termín hodnota) kontrolní pásky bylo opuštěno její stanovení nařízením vlády (neboť tato problematika nepřekračuje působnost resortu Ministerstva financí) a také v tomto případě bude použito institutu vyhlášky.

K § 71:

Tato přechodná ustanovení upravují otázku registrace osoby povinné značit líh a registrace distributora lihu po nabytí účinnosti zákona.

Jelikož je nutné, aby všechny osoby povinné značit líh byly registrovány v souladu s novými podmínkami registrace, a přitom není účelné, aby staré registrace byly zrušeny a všechny současné osoby povinné značit líh musely přerušit svou činnost do doby, než budou znovu registrovány, je nutné prozatímně upravit jejich postavení. Návrh zákona jim tedy

poskytuje 3 měsíce od účinnosti tohoto zákona, během kterých se všechny osoby povinné značit líh považují za registrované v souladu s novou právní úpravou. Pokud během této lhůty splní podmínky registrace, budou považovány za osoby registrované podle tohoto zákona, Pokud podmínky nesplní, rozhodnutí o registraci a rozhodnutí o povolení místa značení lihu vydaná přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zanikají.

Přechodná ustanovení reagují též na zcela novou koncepci registrace distributora lihu. Jelikož je nutné, aby všichni distributoři lihu byli registrováni v souladu s novými podmínkami registrace, a přitom není účelné ani reálné, aby současní podnikatelé, kteří vykonávají činnost, která naplňuje svými znaky činnost distributora lihu, museli přerušit svou činnost do doby, než budou registrováni, je nutné prozatímně upravit jejich postavení. Návrh zákona jim tedy poskytuje 1 měsíc od nabytí účinnosti tohoto zákona, během kterého se všichni dosavadní „distributoři lihu“ považují za registrované v souladu s novou právní úpravou. Pokud během tohoto 1 měsíce poskytnou kauci a podají přihlášku k registraci, budou považováni za registrované v souladu s novými podmínkami registrace až do dne předcházejícího dni pravomocného ukončení registračního řízení.

Ten dosavadní „distributor lihu“, který neposkytne kauci nebo nepodá přihlášku k registraci ve stanovené lhůtě 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, bude muset ukončit svoji činnost, přičemž správce daně se o jeho existenci teoreticky ani nedozví. Pokud distributor lihu poskytne kauci, podá přihlášku k registraci do 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, ale jeho přihláška k registraci bude zamítnuta, bude se považovat za distributora lihu, jehož registrace byla zrušena dnem nabytí právní moci zamítavého rozhodnutí. Poté bude rovněž nucen ukončit činnost, avšak současně bude veden v registru osob povinných značit líh a distributorů lihu jako distributor lihu, jehož registrace byla zrušena.

K § 72:

V přechodných ustanoveních se dále upravuje povinnost uvedení lihu ve spotřebitelském balení označeném starým vzorem kontrolní pásky do volného daňového oběhu nejpozději do 9 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona, s tím, že pouze při splnění této podmínky se nebude jednat o neznačený líh.

Dále je zde upraven speciální postup objednávání kontrolních pásek registrovanou osobou povinnou značit líh či je dána možnost užít kontrolní pásky odebrané před nabytím účinnosti návrhu zákona podle lhůt upravených dosavadními právními předpisy.

K § 73:

V přechodných ustanoveních se upravuje dále působnost návrhu zákona ve vztahu k řízením o správních deliktech, která byla zahájena ještě před nabytím účinnosti nové právní úpravy, resp. k řízení o správních deliktech, které byly přede dnem nabytí účinnosti nové právní úpravy spáchány.

K § 74:

Tímto ustanovením se zrušuje podstatná část stávajícího zákona o povinném značení lihu, jakož i příslušné části jiných zákonů, jejichž prostřednictvím byl novelizován. Dále se ruší prováděcí předpisy k tomuto zákonu, které budou nahrazeny nově vydanými předpisy podle § 70 návrhu zákona.

8. Účinnost**K § 75:**

Účinnost zákona se předpokládá prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení s výjimkou ustanovení § 72 odst. 4, které nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení. Navrhuje se z důvodu zjednodušení přechodu na novou právní úpravu účinnost tohoto ustanovení předsunout. Jde o ustanovení umožňující objednávání kontrolních pásek v předstihu přede dnem účinnosti návrhu zákona.